

Dr. Marczell Mihály:

Karácsony és Újév KÖZÉ eső (NYOLCAD) VASÁRNAP

I. sorozat: vasárnapok, ünnepnapok

(Általános bevezetés eléje olvasása szükséges: 1. kötet!)

12. kötet

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Előszó.....	5
Első alcsoport.....	5
I. beszédlánc címe: A „Gyermek” első életállomásai	5
1. (Karácsony utáni és Karácsony – Újév közti vasárnap) beszéd: A templom	5
2. (Újév) beszéd: A „törvény”	5
3. (Újév és Vízkereszt közti vasárnap) beszéd: A csendes családi tűzhely	5
4. (Vízkereszt) beszéd: A hódolatot fogadó szegényes „trón”	5
II. beszédlánc címe: A „Gyermek” élettartalmának sugárzása.....	5
1. (Karácsony utáni és Karácsony – Újév közti vasárnap) beszéd: Simeon szavai.....	6
2. (Újév) beszéd: Egyszerű névvel az emberek között.....	6
3. (Újév és Vízkereszt közti vasárnap) beszéd: Az élettitkot ismerők körében	6
4. (Vízkereszt) beszéd: Királyok hódolata.....	6
III. beszédlánc címe: Az Üdvözítő megjelenését átélő emberek	6
1. (Karácsony utáni és Karácsony – Újév közti vasárnap) beszéd:.....	6
2. (Újév) beszéd: Nevében történik.....	6
3. (Újév és Vízkereszt közti vasárnap) beszéd: Családjuk központjává teszik.....	6
4. (Vízkereszt) beszéd: Királyi lélekkel – imádvá imádják.....	6
IV. beszédlánc címe: Mindig a földreszállt Istenember	6
1. (Karácsony utáni és Karácsony – Újév közti vasárnap) beszéd:.....	7
2. (Újév) beszéd: Az isteni szent cselekményekben.....	7
3. (Újév és Vízkereszt közti vasárnap) beszéd: A családi szentélyünkben.....	7
4. (Vízkereszt) beszéd: Ajándékozó hódolásunkban.....	7
V. beszédlánc címe: Lanttal a kézben.....	7
1. (Karácsony utáni és Karácsony – Újév közti vasárnap) beszéd:.....	7
2. (Újév) beszéd: Az áldott nevének dicsőítésében.....	7
3. (Újév és Vízkereszt közti vasárnap) beszéd: A „názáreti ház” vidításában.....	7
4. (Vízkereszt) beszéd: A királyi hódolat alázatával.....	7
VI. beszédlánc címe: Életté lett eseményeink örömeiben	7
1. (Karácsony utáni és Karácsony – Újév közti vasárnap) beszéd: Teljesedett a várakozás	7
2. (Újév) beszéd: Szent nevének erejében élhet az ember.....	8
3. (Újév és Vízkereszt közti vasárnap) beszéd: Családi szentélyünk örök	8
4. (Vízkereszt) beszéd: Királyivá nemesített a hozzánk alázkodó Mester	8
Második alcsoport	8
1. (Karácsony utáni vasárnap) beszéd: A karácsonyi csillag fénye mellett.....	8
2. beszéd: Istennél semmi sem lehetetlen.....	9
3. beszéd: A Messiás megjelenésének első prófétája	10
4. beszéd: Isten ajándékainak érvényesülése	11
5. beszéd: Az élet Simeonjai (Erkölcsei beszéd: Az Úr küldötteinek lelkülete)	12
6. beszéd: Az édesanyák helye a családban:.....	13
1. beszéd: Isten gondolta otthonunk.....	13
2. beszéd: Mi az Úr háza?	14
1. beszéd: A csend birodalma	15
2. beszéd: Az égi Király trónbeszéde.....	16
3. beszéd: Az Isten uralma	17
4. beszéd: Az én háladalom.....	17
5. beszéd: Krisztus Urunk „otthonai”.....	18
1. beszéd: Nincsenek teljesen kizártak.....	19
2. beszéd: De keresni kell Isten országát.....	20
3. beszéd: Mindenki megláthatja Isten dicsőségét	20
4. beszéd: A Megváltó életéből részt kérünk.....	21
5. beszéd: Az örök Simeonok	22

6. beszéd: A nemzetek Simeonjai	22
7. beszéd: Szolgálhatjuk-e az emberek üdvösségét?	23
1. beszéd: Fakatonák és Zsuzsibabák a karácsonyfa alatt	24
2. beszéd: A fenyőfa álma	24
3. beszéd: „Ökör, szamár Reá lehelnek...”	25
1. beszéd: Az örök ellentmondás céltáblája	25
2. beszéd: Fény és árny örök együttese	25
3. beszéd: Még az Istenanya is	25
4. beszéd: Kitekintés a kis Jézus pólyája mellől	26
A beszédlánc címe lehetne: A gyermek isteni követ	26
1. beszéd: A megjelenő isteni követ.....	26
2. beszéd: A növekedő gyermek	26
3. beszéd: A mi Istent hordozó szentélyünk	27
4. beszéd: Kettős életszentélyünk éltető ereje	27
5. beszéd: Lélekszentélyünk gondozása	28
6. beszéd: Az üdvözültek diadalmas serege	29
1. (Introitus) beszéd: Mikor jött el hozzánk az Úr?	30
2. (Introitus) beszéd: Kicsoda az Úr Küldöttje?	31
1. (Oratio) beszéd: Az Isten szeretett Fiának ereje	31
2. (Oratio) beszéd: Az igaz ember ég felé kiáltása	32
1. (Graduale) beszéd: Az „Úr Felkentje”	32
2. (Graduale) beszéd: A „megemelt” ember hódolata	33
1. (Offertorium) beszéd: Örök az Isten	34
2. (Offertorium) beszéd: Időben született az Isten Fia	35
1. (Communio) beszéd: A mi Egyiptomunk.....	35
2. (Communio) beszéd: A mi „Izrael országunk”	36
1. (Postcommunio) beszédAF	37
B/ rész – b/ csoportja: Az Evangéliumra írt beszédek	37
1. (Karácsony utáni vasárnap) beszéd: Aki a törvény hódolatosa	38
2. beszéd: Az Isten törvényei.....	38
3. beszéd: Az Istenember első tanításai.....	39
4. beszéd: Az Úr törvénye szerint.....	39
Akiről a jövendölések hangzottak.....	40
1. beszéd: Resurrectio plebis	40
2. beszéd: Ruina hominis	41
3. beszéd: Homo passionis	41
Akiről a szülők is csodadolgokat hallottak	42
1. beszéd: Simeon szava.....	42
2. beszéd: Fánuel leányának szava.....	42
Karácsony és Újév közti vasárnapra:	42
1. beszéd: Simeon szavai	42
2. beszéd: Egyszerű névvel az emberek között.....	42
3. beszéd: Szűz Anyánk égi ismerete	42
4. beszéd: Szent József álomlátásai.....	43
5. beszéd: A szívek szentélyének titkai	43
mi családunkra.....	43
1. beszéd: Az Úr házanépe	43
2. beszéd: Isten kegyelme vala rajta.....	44
3. beszéd: Akikkel az Isten van	44
4. beszéd: Az idők sietős útja	45
az igazi béke otthona.....	45
1. Revertutis sumus.....	46
2. Domi.....	46
3. A „jóakarátú emberek” között... ..	46
4. Az angyali ajak hirdette béke.....	46

5. Szűz Anya ölén	46
6. Szent József gondozása alatt.....	46
7. A növekedő Jézus	46
8. „Most bocsásd el Uram a Te szolgádat”.....	46
9. Elbocsátás – bebocsátás.....	46
10. A népek örök fénye	46
Különálló beszédek	46
1. beszéd: Az ég Küldöttje	47
2. beszéd: A Küldött – Isten Fia	48
3. beszéd: Az Isten jelentkezése	48
4. beszéd: „Mivel Isten fiai vagyunk”	49
Beszédláncok	50
I. beszédlánc címe: Isten örökösei	50
1. beszéd: Kik az örökösök?	50
2. beszéd: A „gyermek örökös”	50
3. beszéd: „Amíg gyermekek voltunk”	50
4. beszéd: „A lélek felnőtt kora”	50
5. beszéd: Az ember igényei.....	50
II. beszédlánc címe: Az Isten fogadott fiai.....	51
1. beszéd: Isten tervének valósulása	51
2. beszéd: A lelki nagykorúság.....	51
3. beszéd: Az emberlélek ébredése	51
4. beszéd: A Megváltó műve	51
5. beszéd: A kegyelem döntő ereje	51
III. beszédlánc címe: Az Isten fogadott fiainak diadala	52
1. beszéd: Győzött a földön (bűnök felett!).....	52
2. beszéd: Kivirágzott a földön	52
3. beszéd: Gazdagon kopogtatott az örök kapukon.....	52
4. beszéd: Boldogító ítéletet mondott a Bíró	52
5. beszéd: Istenatyával él a boldog fiú.....	52
1. (vasárnap délelőtti) beszéd: Az élettisztulás csodája	53
2. (vasárnap délutáni: szilveszteri hálaadó) beszéd: Módozatokat keres a tisztuló ember	53

Előszó

A Karácsony és Újév közé eső Vasárnapon még az Úr érkezésének örömhangjai csendülnek, ezért a szónok nem téveszti el hivatását, ha ezen a napon az ünnepnap gondolatokat hangoztatja. Az ünnep alapvetésben azt a gondolatot hangsúlyozza, amelyet a Szentlecke így fejez ki: „Mivel pedig fiak vagytok, Isten elküldte Fiának Lelkét szívünkbe, aki ezt kiáltja: „Abba! Atya!” (Gal. 4,6). Így tehát az ünnep a **fogadott fiúság** örömnepének mondható. A tétel így állítható fel: eljött az Úr Egyszülöttje, hogy áldozatos élete fiává fogadtassa a föld zarándokát. – Hogy pedig ennek a gondolatnak örömeit jobban és jobban kihasználhassuk, azért – ennek a csengésnek megőrzése mellett – az összes beszédvázlatunkat a következő beosztásban fogjuk közölni: – **Első alcsoportban** olyan összefüggő beszédláncokat fogunk közölni, amelyek a karácsonyi gondolat elmélyítésére a mai Vasárnapot, az Újév ünnepét és az Újév ünnepe utáni Vasárnapot, meg a Vízkereszt ünnepét is **egybezárnja**. – **Második alcsoportban** a liturgikus beszédeknel rendszeresen alkalmazandó beosztást követjük: **A/ részben** az **ünnep jellegéből** („fogadott fiúság ünnepe”) fogunk általános és tárgyi körzetéhez tartozó beszédvázlatokat közölni. Mégpedig azért így, mert a gyökérszeti lényegét a Szentlecke boncolgatásánál fogjuk fejtegetni. **B/ részben** az „írott liturgia” szövegek magyarázata következik. Ezen belül **B/ rész – a/ csoportban** a „kis liturgia”, **B/ rész – b) alatt** a napi Evangélium és **B/ rész – c/ alatt** a Szentlecke szövege lesz a beszédvázlatok alapja. – Lássuk most ezeket egyenként.

* * *

Első alcsoport

Midőn most a **Karácsony utáni Vasárnapok** beszédvázlatait kezdjük, legyen szabad néhány teljesen **összefüggő**, igen rövid vázlatokat tartalmazó **beszédláncot** állítani az élre. Tesszük ezt azért, hogy a Karácsony utáni Vasárnapok és ünnepek (Vízkeresztig) **összefogásának** lehetőségére is felhívjuk a figyelmet. Erősen hangsúlyozom, hogy ez csak figyelemfelhívás akar lenni, és talán azt mégis elérheti, hogy egy-két szónok felfigyel erre a lehetőségre és átveszi a beszédek láncba fogó egységét. – Természetes, hogy az egységes gondolatok részletes fejtegetése és a szükséges idézetek, esetleges példák a később következő egyes beszédekből kiemelhetők.

I. beszédlánc címe: A „Gyermek” első életállomásai

Ennek a beszédláncnak az volna a hivatása, hogy felhívja a figyelmet arra, hogy milyen utakat kellene járnia a föld gyermekének is!

1. (Karácsony utáni és Karácsony – Újév közti vasárnap) beszéd: A templom

1. A családi szentély a helyünk.
2. Templom az igazi otthonunk.

2. (Újév) beszéd: A „törvény”

1. Tudja a „Gyermek”.
2. Hódolattal közvetíti a Mester.

3. (Újév és Vízkereszt közti vasárnap) beszéd: A csendes családi tűzhely

1. Növekedésének szentélye.
2. Családi szeretet szent éltetője.

4. (Vízkereszt) beszéd: A hódolatot fogadó szegényes „trón”

1. Lélekszemmel látva hódolunk.
2. Lélekkincset hordva trónolunk.

II. beszédlánc címe: A „Gyermek” élettartalmának sugárzása

Itt arról lehetne szólni, hogy valójában kicsoda és milyen élethivatású a „betlehemi Kisdéd”?

1. (Karácsony utáni és Karácsony – Újév közti vasárnap) beszéd: Simeon szavai

1. Lelkében várja a Messiást.

2. Szavaival hirdeti a látás boldogságát:

„Bocsásd el most szolgálodat, Uram, szavaidd szerint békességben, hiszen már látták szemeim az üdvösséget, melyet minden nép számára rendeltél: világosságul a pogányok megvilágítására és dicsőségére népednek, Izraelnek” (Lk 2,29-32).

2. (Újév) beszéd: Egyszerű névvel az emberek között

1. Neve egyszerűen „eggyé” teszi az emberek között.

2. De „Christos” neve „Egyetlenné” emeli mindenek között.

„Nyolc nap múltán, amikor a gyermeket körülmetélték, a Jézus nevet adták neki. Így nevezte őt az angyal, mielőtt fogantatott” (Lk 2,21).

3. (Újév és Vízkereszt közti vasárnap) beszéd: Az élettitkot ismerők körében

1. „Gyermekként” nevelik.

„Fiam, miért tetted ezt velünk? Látod, atyád és én bánkódva kerestünk” (Lk 2,48).

2. Isten Fiaként tisztelik.

4. (Vízkereszt) beszéd: Királyok hódolata

1. Ember hódolhat a tekintély előtt.

2. Király is hódoljon az Isten előtt.

„...bölcsek jöttek napkeletről Jeruzsálembe és érdeklődtek: „Hol van a zsidók újszülött királya? Láttuk csillagát napkeleten és eljöttünk, hogy hódoljunk neki” (Mt 2,1).

*

III. beszédlánc címe: Az Üdvözítő megjelenését átélő emberek

Itt az lehet a gondolat: mit éreznek a Krisztust értő emberek a megjelenés idején?

1. (Karácsony utáni és Karácsony – Újév közti vasárnap) beszéd:

Boldogan várták és örömmel dicsőítik

1. Évezredek várományosa.

2. Idő teljének imádottja.

2. (Újév) beszéd: Nevében történik...

1. Megváltásunk Alfa-ja.

2. Isteniesítésünk Omega-ja.

3. (Újév és Vízkereszt közti vasárnap) beszéd: Családjuk központjává teszik

1. Jézust várja a gyermek.

2. Megváltóját fogadja az ember.

4. (Vízkereszt) beszéd: Királyi lélekkel – imádva imádják

1. Otthonukban.

2. Templomukban.

*

IV. beszédlánc címe: Mindig a földreszállt Istenember

Ez a beszédlánc azt magyarázza, hogy bárhol találkozol Jézussal, mindig az Istenember van veled.

1. (Karácsony utáni és Karácsony – Újév közti vasárnap) beszéd:A templom szentélyében

1. Szent házában találjuk.
2. Szent házában imádjuk.

2. (Újév) beszéd: Az isteni szent cselekményekben

1. Keresztelésünk – lelkiélet kezdet.
2. Évfordulónk – életszakasz kezdet.

3. (Újév és Vízkereszt közti vasárnap) beszéd: A családi szentélyünkben

1. Otthonunk ura – az édesatya.
2. Igazi életünk ura – az égi Atya.

4. (Vízkereszt) beszéd: Ajándékozó hódolásunkban

1. Minden kincsünk – Istentől.
2. Minden kincset – Istennek!

*

V. beszédlánc címe: Lanttal a kézben

Ez a beszédlánc a Krisztussal élők diadalmas életét és Krisztust dicsőítő hódolatát akarná kifejezésre juttatni.

1. (Karácsony utáni és Karácsony – Újév közti vasárnap) beszéd: Az Isten szentélyét látogató Mester kíséretében

Bev.: Vágyakozás dala...

1. Családi szentélyben élünk.
2. De „atyai” házat is igénylünk.

2. (Újév) beszéd: Az áldott nevének dicsőítésében

1. Zengje ajkunk.
2. Szent nevének dicséretét.
„Énekeljete az Úrnak új éneket, zengjen a jámborok gyülekezetében dicsérete” (Zsolt. 149,1).

3. (Újév és Vízkereszt közti vasárnap) beszéd: A „názáreti ház” vidításában

1. Muzsikál a természet egésze.
2. Daloljon az imádkozó emberek serege.
„Áldjátok az Urat, hideg és forróság... Áldjátok az Urat, harmat és dér, dicsérjétek és felette magasztaljátok őt mindörökké” (Dán. 67 és 68). „Dicsérjétek nevét körtáncal, zengedeztetek neki dobbal és lanttal” (Zsolt. 149,3).

4. (Vízkereszt) beszéd: A királyi hódolat alázatával

1. Portantes ante tronom.
2. Portantes animi Domini.

VI. beszédlánc címe: Életté lett eseményeink örömeiben

Ez a beszédlánc arra akarná felhívni a figyelmet, hogy **milyen életet** fakasztó bennünk a valósággá lett (Krisztus született!) isteni Szeretet?

1. (Karácsony utáni és Karácsony – Újév közti vasárnap) beszéd: Teljesedett a várakozás

1. Isten emberré lett.
2. Ember Istenhez emelkedett.

2. (Újév) beszéd: Szent nevének erejében élhet az ember

1. Személye erőt sugárzó.
2. Nevének említése kegyelmet adó.

3. (Újév és Vízkereszt közti vasárnap) beszéd: Családi szentélyünk örök

Vendége a Mester

1. Láthatatlan „Vendég” a Mester.
2. De észlelhető a „Vendég” lelke.

4. (Vízkereszt) beszéd: Királyivá nemesített a hozzánk alázkodó Mester

1. Életkirály – a Krisztus híve.
2. Örök életet élő-e a Krisztus testvére?

*

– Végül egy beszédlánc **tételsorát** adnánk Karácsony utáni vasárnapra, címe: **Ég – a földön?**

(Dogmatikus beszéd)

1. beszéd: **Az Ige testté lón**
2. beszéd: **A megtestesülés titka**
3. beszéd: **Az Úr Jézus egy isteni Személy**
4. beszéd: **Az Úr Jézus két természet**

* * *

Második alcsoport

A) rész: az ünnepkör jellegét érintő gondolatok fejtegetése következik

Karácsonyi hangulatunk **elmélyítése** és az ember **alanyi felértékelése** kerül előtérbe. A Karácsony valóban azt az igazságot hirdeti: Istenatyánk a szeretet legfelsőbb fokáig szereti az embert (Isten fia emberré lett!). A mai ünnep pedig az alanyi örömhírt hirdesse: az ember pedig „Isten fiává” nemesedhet. – Ennek a gondolatnak alaphangjait és általános gondolatait fogjuk fejtegetni (a „fogadott fiúság” egyenes tételeit a Szentlecke magyarázatánál fogjuk részletesebben fejtegetni). – Lássuk most a beszédek egyenként.

1. (Karácsony utáni vasárnap) beszéd: A karácsonyi csillag fénye mellett

(Dogmatikus beszéd: A Messiás jelentősége)

Bev.: Az adventi éjszaka ködösségét a karácsonyi angyalsereg égi fénye eloszlatta, és angyalsereg éneke boldogította. Az Írás szerint: „Egyszerre csak ott állt előttük az Úr angyala és az Úr dicsősége beragyogta őket” (Lk 2,9). Sőt fokozza ezt az Írás további szövege mondván: „Hirtelen nagy mennyei sereg vette körül az angyalt. Dicséretet énekeltek az Istennek: „Dicsőség a magasságban Istennek, és békesség a földön a jóakarátú embereknek” (Lk 2,13-14). – Az egész Ószövetség ennek az életünnepnek csak **várományosa** volt; majd az érkezésnek valódi boldogságát az agg Simeon próféta öntötte áldó énekbe mondván: „Bocsásd el most szolgálodat, Uram, szavaid szerint békességben, hiszen már látták szemeim az üdvösséget, melyet minden nép számára rendeltél” (Lk 2,29-31). De ha ilyen öröme hangolta e nap az Ószövetség utolsó prófétáját, akkor kérdezhetjük magunktól: milyen fényt vetett a **mi életünkre** a Messiás születésének égi fénycsóvjára?

1. Talán ezt felelhetnők elsősorban: rávilágít az Isten végtelen szeretetére.

Az Írás szerint ugyan az „Isten a Szeretet” (1Ján. 4,8), de **magunk életében** is látni szeretnők ennek valóságát.

a) Azzal kezdhetjük, hogy emberösünk Ádám és Éva, a jó Isten földre küldött kivételesen áldott gyermekei. Lelkük az **Isten lehelete**, földi otthonuk a boldogító **paradicsomkert** és céljuk az **Istenhez térés** örök boldogsága. Mi más ez, mint az Isten szeretetének felvillanása!...

b) Az Isten tervével szemben azonban sötét tett az emberi felemelkedés gögje, amelynek indítója a **kísértő szava**, amelyet így jegyzett fel az Írás: „...tudja az Isten, hogy azon a napon, amelyen arról esztek, megnyílik szemetek s olyanokká lesztek, mint az Isten: tudtok jót és gonoszt” (1Móz. 3,5). Ez az ember gögös büszkeségi vágya.

c) De a szerető Isten igazsággal büntető ítélete nem az ember végleges elvetése. Az Ósevangélium a bűnbeesés után az első és megemelő isteni szó, a szeretet csodája: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékod és ivadéká közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15). Ez az isteni szeretet túlcseréje. – De valóban mi történt itt? A paradicsom elveszett, de az ember lelke irgalmat nyert. Már itt is előrecsendíthető az Újszövetség Mesterének szava, amely végül is egyetlen egy értéket értékel mondván: „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelke azonban kárt szenved? Mit is adhatna az ember lelkéért cserébe?” (Mk 8,36-37). És itt már ez az arányérték nyer diadalmas alakot.

d) Ez azután indító vonalat is mutat számunkra. És mi ez? Isten indította az embert életútjának a keresésére... Az útonjárás feltételeinek (parancsolatok!) teljesítése az örök értékekért való fáradozás áldozatossága... Lám! Ez a fényvetés kettős volt! Isten terve világosan kirajzolta az ember útját, de a szabad ember gögje megtörte az Isten tervét. Azonban az Atya mégis a jóságos szeretetével túlárasztotta az ember életét.

2. A karácsonyi csillagfény másodszor: rávilágít a hazavágyó ember örök otthonára.

Ez már azután céllátás megvillantása. Ez pedig azért fontos, mert ennek a megvilágosodása körül mozog az ember minden problémája.

a) Vizsgáljuk csak: mik az embernek életkérdései? Alapjában ezek: véges, vagy végnélküli-e az élet? Örök érték-e a személyes élet?... A felelet akkor megnyugtató, ha karácsonyi csillag fénye mellett ezt látjuk: Isten haza akarta és haza viszi a Messiás útján a föld emberét. – Majd így szól a további kérdés: magára maradó, vagy szeretetegységben élő-e az ember? A felelet ez: Istennel élt a paradicsomban és Isten Egyszülöttével él a földi és örök életben. – Azért ez a kérdés ötlük élénk: Atyjához tért Üdvözítőjét, vagy Bíróját várhatja-e csak az ember? Ezek a kérdések állandóan zaklatják a lelket és csak a Szeretet diadalában nyernek megnyugtató lélekérvést. Ez a megnyugtató felelet akkor csendül, ha a karácsonyi csillagfény lobbanása **igazi értelemben** tárja elé az életet. Ezt az értelmet pedig meg kell találnunk, mert az angyali dalba foglalt isteni íge békességet ígér a jóakarató embereknek: „...a földön békesség a jóakarató embereknek” (Lk 2,14). Földön béke az embernek, mert égben boldogság az „isteni embernek”!

b) Majd tovább vizsgálva kérdezzük: mik az égi fény megvilágító feleletei? Az ég Ura azért jelent meg Betlehemben, hogy a föld emberének utat szerezzen és nyisson az égi Betlehembe. – Boldog, aki ezt a fényvetést látja és életét ehhez irányítja. Lett légyen pásztor... király... vagy keresve kereső lélek!...

Bef.: Végezetül azt kérdezzük: hogyan fogható rövid mondatba a karácsonyi éjszaka csodája? Az Ég a földre szállt! – De Isten tette – az Ő dicsőségének sugárzása mellett – másodlagos célt is szolgál. Ez pedig az Ő drága fiainak életére vonatkozik. Célban pedig így fogható rövid tételbe: azért szállt a földre, hogy égi eredetű embergyermekait fogadott fiaiként az égbe emelje. – És lehet-e ennél nagyobb öröm?! Mivel pedig hívő lelkünk meglátta ezt a karácsonyi éjszaka fényvetésekor, azért életünk legszentebb éjszakája a karácsonyi hajnalra hasadó éjszaka.

2. beszéd: Istennél semmi sem lehetetlen

(Dogmatikus beszéd: A megtestesülés)

Bev.: Az Írás szent szövegei előtt hódolatos az ember, mert szent hittel hiszi: az Írás szava az Isten szava. – Karácsonyi előhírünk is az Írásból csendül felénk; Izaiásból a jövendölés, Mátéból a beteljesülés. Izaiás így ír: „Maga az Isten jön, hogy szabadulást hozzon nektek! Akkor majd megnyílik a vakok szeme, s a süketek füle nyitva leszen; ugrádozik majd a sánta, mint a szarvas, és megoldódik a némák nyelve” (Iz. 35,4-6). Máté pedig így jelzi a beteljesülést: „Menjetek, jelentsétek Jánosnak, amit hallotok és láttok: Vakok látnak, sánták járnak, leprások megtisztulnak, süketek hallanak, halottak föl-támadnak, a szegények pedig hallgatják az evangélium hirdetését. Boldog, aki nem botránkozik meg bennem” (Mt 11,4-6). – Lássuk, a mai vasárnap milyen nagy örömet hirdet meg isteni kinyilatkoztatással az Írás, és miképpen hódol meg az isteni szó előtt a kegyelemmel áldott ember?

1. Az Isten emberré lett – hirdeti az Írás.

A karácsonyi csoda ennyit mond: „Az Ige testté lett, és közöttünk lakott” (Jn 1,14). – Az emberi értelem nem tudja megérteni az Isten belső életét, de az **Ige kifejezés** nem idegen a görög bölcsleletben... A titkok titka ott rejtőzik, hogy az isteni Értelem, a második isteni Személy emberré lőn és közöttünk lakozék...

a) Azt nem érzi lehetetlennek az emberi ész, hogy az Isten emberi alakot ölthet fel, de azt a nagy szeretetáramlást félve közelíti, hogy ez a tény az ember iránti szeretetből valósággá lett. Az embernek olyan megemlése ez, és az Istennek olyan alázkodása, hogy csak annak a lelkében látszik elfogadhatónak, akit átjár az isteni kegyelem ténye és így lát az Isten szemével és emelkedik Isten kegyelmével.

b) Ehhez az örömhír elfogadáshoz érteni kell az Ósevangélium szavát, amely Isten megbocsátó szeretetét így csendíti meg: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közéd, ivadékod és ivadéka közéd: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel” (1Móz. 3,15). – Ismerni kell továbbá az Ószövetség népében való hitfenntartás prófétai kinyilatkoztatásokat (Izaiás, Dániel, Aggeus stb.) és végül tudnunk kell János apostol szavait: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). Ilyen megvilágosodás után fénybe borul a lelkünk, és értjük, boldogan élvezzük Karácsony szent éjszakájának szent csodáját, mert az Isten szeretetének csodáját hirdeti az Isten szava, a prófétai beszédek sora. Így kiemelkedik ez a szent éjszaka a „gyermekvágyak ajándékvilágából” és belevalósul emberlelkünk számára hozott **legnagyobb ajándékvétel csodájába**. Mert „Istennél semmi sem lehetetlen” (Lk 1,37). Sőt az sem lehetetlen, amit legnagyobb örömeinkre így fejez ki az apostol: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). – Majd hogyan fényeződött bele mindez a lelkünkbe?

2. A kegyelemmel áldottan hajlik ennek öröme az emberi értelem.

a) Pásztorok és királyok képviselik a szent éjszakán a hívők együttesét. A Szent Szűz áldott lelkét az Isten ihlette és világosította, szt. József lelkét az angyal tanította, a pásztornép és királyi nemzedék világát csodás énekekkel angyali jelenetek és csodás csillagzat vonzotta hódolatos elismerésbe. A pásztorok erre a szóra indultak: „Egyszerre csak ott állt előttük az Úr angyala és az Úr dicsősége beragyogta őket. Nagyon megijedtek. De az angyal bátorította őket: „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,9-11). A királyok így kérdezgettek utána: „Hol van a zsidók újszülött királya? Láttuk csillagát napkeleten és eljöttünk, hogy hódoljunk neki” (Mt 2,2).

b) És a mi lelkünk? Megtalálta-e, vagy legalább állandóan keresi-e az isteni Igét? – Pusztán ez és kizárólagosan nem lehet döntően értelmi kutatás tárgya. Annyi igaz, hogy a Mester életének mozzanatait történelmi olvasmányok alapján is összeállíthatók. De az is bizonyos, hogy bár a történelmi és lélektani alapok hajlamossá tesznek ugyan a betlehemi jászol előtti hódolatra, mégis a teljes odahajlás-hoz Isten kegyelmére van szükség. Az Írás egy helyütt azt mondja: „Isten a kevélyeknek ellenáll” (Jak. 4,6). Értsük meg ebből, hogy az **alázatos keresés** a kegyelmi találás alapja. A gőg nem lehet az Istenhez térés útja. A büszkéket alázza meg az Úr. „Aki fölmagasztalja magát, azt megalázzák, aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják” (Mt 23,12). Kik tehát a „találók”? A föld egyszerű népe, az Istent hallók és követők serege. Azért mondja a Mester: „Boldogok a lélekben szegények: övék a mennyek országa” (Mt 5,3). A nagy tudományok emberei akkor tudnak odahajolni a Mester lábaihoz, ha alázatuk jelét adva vették az Isten megvilágosító kegyelmét. **Pellico Silvio** olasz író meg is írja magáról: „amíg gőgösen néztem magasra, a nagy világra, addig távol volt tőlem az Isten. Mikor évek sorának sok szenvedése megtörte a lelkemet, akkor gyermekként borultam le Betlehem előtt” („Börtönem”). – A mi lelkünk is akkor lesz a karácsonyi örömhír boldog befogadója, ha alázattal esdjük le a hit kegyelmét és mondjuk: Uram, erősítsd gyengeségemet!

Bef.: „Az Istennél semmi sem lehetetlen” (Lk 1,37)! Lehetséges tehát a szeretet végtelenségének ilyen csodája is, amelyet ebben a mondatban hallunk: „Az Ige testté lett” (Jn 1,14). De ugyancsak lehetséges és valóság annak a hitnek kegyelmi kiáradása, amely az emberi lelket boldogítja a csodás éjszaka nagy csodájának elfogadására. Betlehem előtt hódol a lélek, mert Isten szeretetének legnagyobb csodáját hirdeti a megtestesülés.

3. beszéd: A Messiás megjelenésének első prófétája

(Bibliikus beszéd: A Messiás érkezése a próféta jövendölésében)

Bev.: Aggeus próféta ezt jövendölte a jeruzsálemi templom újjáépítésekor: „És megrendítem az összes nemzeteket, és eljő, aki után minden nemzet vágyakozik. És dicsőséggel töltöm be ezt a házat,

úgymond a seregek Ura” (Agg.2,8). – A salamoni templom helyén épült az új templom, falai állnak Titus ostromáig, tehát benne kellett megjelennie a betlehemi Kisdednek és jó szüleinek. A betlehemi Kisdedet a templomba hozzák, hogy a törvény előtt hódoljon a Szent Család, amelynek Áldottját imádó hálaadással köszönti a templom öreg prófétája: „Bocsásd el most szolgálodat, Uram, szavaid szerint békességben, hiszen már látták szemeim az üdvösséget, melyet minden nép számára rendeltél: világgossággal a pogány megvilágítására és dicsőségére népednek, Izraelnek” (Lk 2,29-32). És ez a prófécia mit jelent a Mester életére és a mi életünkre nézve?

1. A Mester életét előre jelezte.

A próféta lelke más, mint a miénk. Isten ihlette lélek, amelynek kettős kiválósága vagy. Előrelátó és előre hirdető.

a) Simeon a Mester élethivatását előre látta... Isteni kegyelem. És ezért:

b) Simeon a Mester jövőjét előre mondja: „...Máriához: „Sokaknak romlására és föltámadására lesz ő Izraelben: jel, amelynek ellenszegülnek – s a te lelkedet is tör járja át – hogy így megnyilvánuljon sok szív érzése” (Lk 2,34-35). De minden látása és beszédes hirdetése mindig Istent dicsérő, az Isten útjait előre jelző. – Azért méltán kérdezhetném, hogyan hatottak a szavak a Szent Családra? Talán így jellemezhetném: a Szent Család életét állandóan kísérő muzsikává változtatta. A muzsikának válfajai vannak. **Dal** az első. Ezt zengi a próféta az Isten látása miatt. De kérdés marad: mit énekel a Szűz Anya, Szent József? **Örömdal** a másik. Ezt is csendíti Simeon. De itt kérdés: és a Szent Család lelke? – **Bánatos** elégia a harmadik. Ezt **jelzésben** éneklí Simeon. „...s a te lelkedet is tör járja át – hogy így megnyilvánuljon sok szív érzése” (Lk 2,35). És a Szent Család? Szívébe rejti, fájdalommal hordozza... Az Isten kegyelme biztosan felvilágosította őket, hogy ez a megváltás lényeges része. Így a jelen is öröm és a szenvedésen át is **bíztató** a jövő.

2. És a mi életünk áldozatosságát is meghirdette.

Mit tanít ez reánk nézve? Először örömről, azután áldozatról szól.

a) Örvendezzünk az örvendezőkkel, de áldozatosan fáradozzunk a megváltásunkon dolgozókkal. Legyen bíztató igénk: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok és meg vagytok terhelve: én felüldítlek titeket” (Mt 11,28).

b) Az életmegváltásunk útja – a keresztút. „Járj, amerre akarsz, keress, amit akarsz, nem találsz magasabb utat odafent, nem biztosabbat idelent a kereszt útjánál” (Kempis: „Krisztus követése” II.K.12.fej.13.). – Minden szenvedés dicsfényt adja, hogy ennek küzdelmes jaja a megváltott élet első dalcsendülése. – Jézus áldozata is életáldozat. „Hiszen tudjátok, hogy nem múlandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19). De a mi életünk is a Mester jelezte életút és így a diadalmas feltámadásba vezető küzdelem. „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem” (Mk 8,34). Mindennek vége és boldogsága: Per crucem ad lucem! Mégpedig az örök élet fényéhez!

Bef.: A díszes jeruzsálemi, a salamoni templom az Isten választotta áldozatok bemutatásának szentélyévé nemesedett. Ide jöttek össze a zsidók, hogy áldozzanak az Istennek... Az **újjáépített templom** a **Legszentebb valóságos megjelenésével** emelkedett a régi templom fölé. Ott tekerceken őrizték az Úr eljövételét hirdető szent ígéket, itt az agg Simeon jelezte a Messiás megérkezését. Ott áldozatot mutatott be a nép, itt áldozatot mutat be az Úr Egyszülöttje. – De még ennél a templomnál is van nagyobb szentély! Testvérek! Ti **lelketekben** hordozhatjátok évezredek várta Mesterét, a mi Urunk Jézus Krisztust! És így: ti vagytok Isten igazi templomai!

4. beszéd: Isten ajándékainak érvényesülése (Erkölcsi beszéd)

Bev.: Urunk küldöttei és így Urunk szolgálatát teljesítői vagyunk. Nem a véletlen szülöttei, hanem a Küldő megbízását teljesítői vagyunk. – Milyen boldog lehet az a követ, aki teljesítette hivatását. Milyen derűsen nézhet múltjába az, akit eredmények kísérik. De kérdezve kérdezhetném: vajon mikor örülhet igazán az ember?

1. Miután vágyaik teljesültek.

A vágyak a szebb, a boldogabb jövő repdeső lélegzések. De vedd tudomásul, hogy ezek nem képzelet szülte csalóka képek, hanem követséggel járó életkincsek. Arra és **csak** arra tör a vágy, amelynek valósulása érdekében hordozzuk az Isten ajándékait. – De mik ezek?

a) A talentumok. Mindenki kap ilyeneket. Ezek kifejlesztése (egyéni élet) és értékesítése (szolgálat és munka!) az emberi lélek hivatása. Isten adta mindenkinek, és ennek érvényre törésének megrezdülése a vágyak világa.

b) Az egyéni életértékek. Ez mindenkié. Tartalomban különbözők. Azt is mondhatnám, hogy ezeket külön-külön tehetségben és küldetésben kell értékesíteni. – Milyenek lehetnek ezek? Vehettünk – tudós készséget. Vehettünk – művészi készséget. Vehettünk – testi munkára való alkalmatosságot. Vehettünk – természetfeletti készségeket. És ha ezek teljesedtek? Vágyai váltak valóra! Azok a vágyak, amelyek az Isten adományai nyomán fakadtak. Nem érzed-e, hogy Simeonként öröm csendül ajkadon (Pl. még elkészült ház, híd stb. is ünneplést ül, hát még milyen ünnep a lélek tartalmának kibontakozása!)?

2. És hivatásukban eredménnyel dolgozhattak.

Életnek tartalma sem lehet csak **vétel, értékgyűjtés**. Az élet nem múzeum, hanem televény **bontakozás** és **életkincs szórás**. Isten terve életkincs kamatoztatása (Lásd: a talentumok példabeszédét). – De gondolj arra is, hogy adakozó az Isten és adakozó legyen az ember! – Ennek gyökérzete: a szeretet.

a) Amit a magunk **fejlesztésére** végzünk, az is életszolgálat. De ez a szolgálat végül is **életfejlődés**. Így érték. Azért, mert a tökéletlenebből tökéletesebb alakul (Pl. gyökér, szár, levél, virág, termés). – De ez a lélek bontakozás egyéni munka árán szerzett érték.

b) Amit mások gazdagítására fordítunk, az is Isten szolgálata. De végül ez sem eltékozlás, hanem ez is gyarapodás. Mégpedig olyan módon gyarapodás, hogy a szétszórt lelki kincsek (Pl. tanítás!) a **magunk életképét sokszorozzák** a szeretet cselekedetek útján. Igaz lesz az a tétel, hogy átnemesedett gyermekeink, vagy embertestvéreink élete a mi nemes lelkünk megsokszorosodása. Igaz, hogy ezzel a szolgálattal is Isten adta hivatásunkat teljesítjük. Az igazság az: Simeonként akkor térhetünk boldogan Atyánk országába, ha kidolgoztuk életerőnket Isten dicsőségére. Ez pedig történik saját életünk és mások szolgálatában.

Bef.: Ilyen élet után indulni a „nagy útra” annyi, mint **hazavártan** jutni Atyánk országába.

*

Példák lehetnek:

- a) Az aszkéták, akik **mindent** lelkükért áldoztak (Remete szt. Pál és szt. Antal, szt. Ferenc stb.).
- b) A misszionáriusok, akik a lelkekért áldozták életüket.
- c) A tudósok, akik a tudományért és az emberek szolgálatáért élték életüket.

*

5. beszéd: Az élet Simeonjai (Erkölcsi beszéd: Az Úr küldötteinek lelkülete)

Bev.: Akiket különös küldetéssel **küld** az Úr, azok vállalkozzanak a prófétai hivatás nehézségeire. A kérdés csak az, hogyan induljon és dolgozzék az Úr követe?

1. Előkészület.

Ennek lényege: felfigyelés, a hivatás észlelése és hallgatag szerelődés. – Mit teszünk tehát?

- a) Nem ítélkezünk másokról, hogy mit tesznek, hanem arra gondolunk: mire hív **minket** az Úr?
- b) Ítéleteket magadról mondj, mégpedig így: nem menekültem a hivatás elől, mint Jónás próféta?
- c) Tárd ki lelkedet és keresve keresd: mire hívott az Isten? – Lehet ez a fizikai munka szent területe. Szerepet találhat benne a családi élet áldozatossága (gyermekek, hitves szeretete). Lehet ez lelki szolgálat (tanító, nevelő munka). De lehet – teljesen önfeledt, **természetfeletti** életszolgálat hivatása (papi, apáca munka). Mi legyen mindig a válasz? „Szólj, Uram, mert hallja szolgád” (1Kir. 3,10).

2. Szolgálat.

Nem elég vállalkozni, hanem áldozatosan kell tevékenykedni. – De mit kell tennünk?

- a) A küldetés erejével tanítani kell **másokat**. Simeonként hirdetni kell: elérkezett az Isten országa.
- b) Tanítani kell a **gyermekeiteket**. Életre hozásuk Isten ajándéka, Istenhez vezetésük a ti szent feladatok. Ők az Istentől jöttek, hogy áldozatos szeretetetek útján Istenhez térjenek.
- c) Végül éltetek javaival gazdagítani kell az Isten földi házanépét. Istentől vettél, emberfiaknak osztasz!

Bef.: Ha így figyeltek az Úr hívására és így teljesítitek az Úr hívó szavát, akkor az Úr Simeonjai

lesztek.

6.beszéd: Az édesanyák helye a családban:

(Erkölcsi beszéd: Az édesanyák helye a családban.)

Bev: Simeon szól a Szűz Anyához... Szóljon most „Simeon egyszerű utóda”, a pap az egyszerű édesanyához. Mégpedig azt mondja meg neki: hol kell megjelened, és mi a helyed Isten áldotta gyermekeddel.

1. Helyed – a megtiszteltetés központja.

Az édesanya az életeredés szent forrása, tehát övé a legnagyobb és legszentebb hely a családban.

a) Ezt igényelheti – a férje urától.

b) Ezt várhatja – gyermekeitől.

c) Ezt igényelheti – minden embertől. Vegye tudomásul az édesanya, hogy az **életforrás jellege** tiszteletet

parancsol számára, de egyúttal azt a kötelességet is rója reá, hogy szentelje szentté életének isteni fakadását, a gyermekeket!

2. De helyed – a szenvedések keresztútja.

Szűz Anyád is ezen járt! Te sem kerülheted el!

a) Ne hidd, hogy a házasság a „boldogság földi révé”. Sőt, vedd tudomásul, hogy **ez a tévhit** – a boldogtalanság forrása.

b) Viszont hidd, hogy az **áldozatos élet** az igazi **boldogságszerzés eszköze**. Figyeld csak! A házasság **szentségfelvétellel** indul. Az Úr kegyelmét veszitek – az életküzdelem elviselésére. Mert mi a házasság valódi, belső tartalma? Röviden ez: feláldozzák minden erőiket, jószágukat egymásnak, és ebből az áldozatból születik és nevelődik a **szent harmadik**, a gyermek. – Így azután milyen életet él a jó anya? Áldozatos, önfeláldozó, szenvedő és küzdelmes életet. Lemond kényelemről, hogy kényelemben éljen a gyermek. Majd vállal munkát, fáradtságot és virrasztást (Pl. betegség esetén...).

Bef.: De végül is milyen hely az édesanya helye? Szent és áldozatos életmagaslat, ahonnan az élet csordul, és ahová kegyeletes tisztelettel tekint fel az egész család.

* *

– Most a **templomot** és a **szentélyt** érintő kérdések lehetnek a szónoki beszédek tárgya... Mégpedig azért, mert az Úr Jézus első útján a templomba viszik Őt áldozatos szülői kezek.

1. beszéd: Isten gondolta otthonunk

(Erkölcsi beszéd: Életotthonaink)

Bev.: Egek országából küldött ember hol és miképpen helyezkedik el a földön? A madárnak fészket, az erdő vadjának vackot és az embernek pedig otthont teremt az égi Atya. Az életnek ugyanis alapigazsága, hogy az **otthon** a boldog élet szent és meleg fészke. – De kérdezzük csak, vajon mi az a szent fészke, amelynek mélyén kiteljesülő léletté fakadhat az Isten újszülötte?

1. Az első és legszentebb közösség – a család.

Isten terve szerint – közösségi lény az ember. Ezért olvassuk az Írás lapjain: „Nem jó, hogy az ember egyedül legyen: alkossunk hozzá illő segítőt is” (1Móz. 2,18).

a) Ennek a szent közösségnek az apa és az anya a „segítői”. Ez a családi fészke. Innen indulnak az életek. – Ki gondolta el így az életet? Maga a Teremtő, mert szent terve értelmében ebből a szent fészekből fakad az Isten áldása és akarta új hajtás. Az Isten rendelte házastársak szeretete az alap és ez fűzi egybe az új életet szolgáló szülőket. **Ezért** erős és dübörgő az erre törő „**érossz**” dala, mert diadalmas akar lenni – Isten tervében az élet bontakozása. **Ezért** áldja **szentségi kegyelemmel** a házasságot.

b) Ki emelte szentségi rangra ezt az életközösséget? A mi Urunk, Jézus Krisztus, aki az Egyház élő tanításával állandóan hirdeti. A házasság kegyelme azután olyan erő, amely kifakasztja az önzetlen és egymást szerető áldozatosságot. Majd biztosítja a társas ember életének minden boldogságát. Íme: így lesz boldogság első otthona – a családi szentély.

2. De lélekotthont is biztosít nekünk az Isten. Így második otthonunk: a templom.

Mi is a templom?

- a) Isten háza. Miért? Itt imádjuk, és itt áldozunk az igaz Istennek. Itt mutatjuk be áldozatunkat.
 b) De másrészt az ember háza is. Miért? Mert itt tesszük le bűneink terhét és itt vesszük legkönynyebben Isten kegyelmét. Ide fáradtan érkezünk és boldogan, gazdagon távozzunk.

3. Végül harmadik és végleges szentélyünk az Isten örök temploma.

A föld a mi átfutó otthonunk, és így az örök célra tör az ember élete. Mi ez?

- a) Isten háza. De örök háza. Ez a mennyek országa.
 b) De ez is az ember háza. Mégpedig az ember boldogságának otthona. **Ide hazatérünk.**
 Bef.: **Családba** születünk és az Úr **örök családjába** érkezünk.

2. beszéd: Mi az Úr háza?

(Liturgikus beszéd: A templom)

Bev.: Salamon királyról olvassuk, hogy a Dávid király gyűjtötte kincseket, aranyat, ezüstöt, zafírt és smaragdot, köveket és brokátokat Isten háza építésére és ékítésére fordította. „Éppen azért templomot szándékozom építeni az Úr, az én Istenem nevének, ahogy az Úr az atyámnak, Dávidnak szólott, mondván: Fiad, kit helyedbe királyi székedbe ültetek, az építsen házat nevemnek” (3Kir. 5,5). Dávid így rendelkezett: „Íme én szegénységemben elkészítettem az Úr házához szükséges dolgokat: százezer talentum aranyat, egymillió talentum ezüstöt, s réz és vas annyi van, hogy megmérni sem lehet, mert tömege meghaladja a számot, s fát és követ is készítettem mindarra, ami szükséges. Rendelkezésedre áll igen sok mesterember is, kőfaragó, kőműves és ács s mindenféle művészetben járatos ember, ki tud alkotni aranyban, ezüstben, rézben és vasban, amelynek száma nincsen. Fel tehát, láss hozzá és az Úr veled leszen” (1Krón. 22,14-16). – Mindezt azért, mert az ember házat akart építeni az Istennek. – Figyeljük csak ennek a „háznak” **jellegét**, és reá fogunk döbbseni mindenekfeletti nagy értékére.

1. A templom kiemelkedett épület a házak közül.

a) A templom külseje is eltérő. A helye domb, vagy tér. Méretei az ember lakóhelyét messze túl szárnyalók. Alapjai az anyaföld méhén fekvők, és felfelé meredező tornya Atyánk felé emelkedő. Belső falai díszesek és képekkel ékítettek. Szentek szobrai az égre emlékeztetnek.

b) A templom belső berendezése is kiemelkedő. A **keresztkút**, a **gyóntatószék**: az égi kegyelemmel telített életkezdő helye, illetve az elvesztett vagy kevesbedett kegyelmi erőnek felbuggyantó életforrása. A **szószék** pedig az igehirdetés szent rostruma. Az **oltárai** a szent Áldozat csodahelyei. Oltárszekrénye az isteni Bárány lakóhelye, ahonnan a lelkekbe száll a szeretet sugara, és lelkeket táplál az égi eledel. – A mi templomunk is ilyen. Ha talán nem is közelíti Salamonét díszben és fényben, de megvalósítja Aggeus próféta jövendölését: „Nagyobb lesz ez új háznak dicsősége az elsőénél, úgy mond a seregek Ura” (Agg. 2,10). – A keresztkúttól indulunk életünk útjára, a **bűnbánat szentségét** vesszük a **gyóntatószék** zárt kapujánál, az Úr áldozatát mutatjuk be az oltár asztalán, innét vesszük a „Szent Eledelt”, és végül az isteni ígét csendíti lelkünk számára a szószékről szóló isteni követ. – De mégis mi a legszentebb a templomunkban?

c) A legszentebb az Úr jelenlétét hirdető Oltáriszentség, amely végül is az Úr Jézus titokzatos jelenlétének látható jele. Az Ószövetségben felhőben jelentkezett az Úr. A Frigyszekrényről ezeket olvassuk: „Az Úr felhője lebegett ugyanis nappal a hajlék felett, éjszaka meg tűz, Izrael egész népének láttára, egész utazásuk alatt” (2Móz. 40,36). Az Újszövetségben pedig – kenyér alakban van velünk az Úr. Jézus szavaiból ezeket tanuljuk: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). – De csak néma és szent Istent dicsőítés háza-e a templom? Nem! Ennél sokkal több!

2. Olyan hely a templom, ahonnan Isten kegyelmét sugározza az emberek közé.

A külsőségben nagyszerű épület, a belső lelkiséget tekintve égieket sugárzó szentély.

a) Idevárja az istenieket igénylő embert. Ezért szól harangjának hívogató szava. Ezért cseng az orgona és ének égi dallama.

b) Itt csendül fel az isteni ige. A prédikáció Isten igéje. Jézus üzenete – földi fiaihoz!

c) Itt gazdagodik kegyelemmel az ember lelke. Fohásza így szól: „Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és csepegjék a felhők az igazat; nyílják meg a föld és teremje a szabadítót, és legyen egyszerűm ind igazságosság. Én, az Úr, teremtettem őt” (Iz. 45,8). És a kegyelem vétele folytán megerősödik az ember – minden gonosz kísértés ellen. Az apostol intése szerint parancs a küzdelem, de a védekezés erejét az Isten háza biztosítja. A parancs így szól: „Óvatosak és éberek legyetek. Ellenségek, az ör-

dög, mint ordító oroszlán jár körül, keresve, kit nyeljen el. Szálljatok velem szembe keményen a hit erejével, hiszen tudjátok, hogy testvéreiteket szerte a világon ugyanez a szenvedés éri” (1Pét. 5,8-9). Az eredmény pedig: itt találkozunk az Istennel, Aki itt adja lelkünknek égi segítségét.

d) Kívül lévén a templomon hogy mutassuk meg hódolatos szeretetünket? Megmutathatjuk: kalap levétellel. Jelezhethetjük: keresztvetéssel. Szerethetjük: virágok hordozásával. – És belül lévén a templomban hogyan mutathatjuk meg szeretetünket? Tiszteletteljes viselkedéssel, hódolatos imádkozással és áldozatbemutatás szentségével. – Így azután templomunk az imádságok és áldozatok szent helye és valóban a lélekemelés szentélye lesz.

Bef.: Budapest „újlaki” templomának főbejáratán ez a szöveg olvasható: „**Creature Creatori!**”: „A teremtmény a Teremtőnek!” Fenséges gondolat! De az Úr így visszhangzik a szent falakon belül: Creator – creaturae: a Teremtő a teremtménynek! – Itt biztosítja, hogy itt találkozhasson minden teremtmény az égi Atyával, Aki itt adja gyermekeinek égi kegyelmét. – Mi tehát a templom? Szent hely, ahol Isten az emberrel találkozik, és ahol a lélek Isten kegyelmével töltkezik.

* *

– Most olyan beszédvázlatok következnek, amelyek az **Isten és ember** közvetlen találkozásának **lélektani** mozzanatait érintik. – A csend birodalmával kezdjük és az idő gyors sietésével zárjuk... Az egyik arra akar figyelmeztetni, hogy a lélek csendjével indul az emberi felfigyelés és igen gyakran az Isten jelentkezése, a másik azt akarja kiemelni, hogy minden emberi változás és mérés végnélküli életbe és így a végtelen Istennel való közvetlen találkozásba hajlik. A gondolat mindig ez: az Isten jelenléte sokféle változatot és végül is Isten felé sodródás lendületét hozza. Lehet ez lelki és belső, lehet ez időbeli és látszat szerint külső. De végül is: Isten mindig jelen van életünkben és Magával ragadva boldogítja egész zarándok életünket. – Hogy pedig miért erre a vasárnapra írjuk ezeket, arra ez a felelt: itt emeli ki az Evangélium igen erősen az Istennel való találkozás nagy kegyelmét. – Lássuk most ezeket egyenként.

1. beszéd: A csend birodalma

(Jelképes beszéd: A csend értéke)

Bev.: A betlehemi szentély és a templom szentélye a csend birodalma. De vajon mindennek elpihenését jelenti-e a csend? Nincsen-e Betlehemben égi muzsika, és nem mutatkozik-e Jeruzsálem szentélyében a lélek egek felé emelkedése?... De a tovább fonódó kérdést így is meg lehet fogalmazni: és a mi lelkünk belső csendjének van-e valamilyen jelentősége?

1. Lelkünk csendje az örvénylő világ elpihenésének jele.

Az ember – akarva, nem akarva – az élet különálló szigete. Feléje örvénylik minden mozdulat és körülötte mozog minden esemény.

a) Befelé tör a lélekbe – a világ. Így igen hasonló a lélek a mozdulatlan sziklatömbhöz... De ez csak látszat. A mozgó világ **gazdagítást** akar adni... Még a problémák is **hoznak**, mert a lelket tevékenységre indítják. „Aknákat vág a sziklában, és a szeme mindenféle drágaságra mered; megvizsgálja a folyók fenekét és rejtett dolgokat hoz napvilágra” (Jób 28,10-11).

b) De belőle kifelé árad a lélek a világ, az ember és az Isten felé. Az elsőt alakítja, a másodikat szolgálja és Istent étellel imádja. Így tehát az ember már olyan személyes lét, aki léleksugárzásával és szóró lendületével alakít, segít és hódolattal imád. Személy az ember, aki a világ felé szociális lény. Személy az ember, aki Isten felé emelkedő Isten-gyermek. – De hol itt a csend? Benn a lélekben, amely fogadja az örvénylő világot és belső szentélyében a **csendben** értékesíti a hozzá érkező hullámokat.

2. A lelkünk csendje az Istennel való találkozás – erőfelvételének jele.

Az erőkről azt tanítja a fizika, hogy két alakban jelenik meg. Vannak helyzeti energiák és vannak aktuált energiák.

a) Az első olyan, mint a lejtő csúcspontjáról indulás előtti golyó energiája. Olyan, mint az elektromos batteriának energiája. Mindez a gyűjtés eredménye. – De kérdezzük, van-e ilyen energia az emberi lélekben? A felelt ez: az Istennel való csendes találkozás, lélektalálkozás ilyen gyűjtésnek megindulása és lélek- helyzeti energia felhalmozása.

b) Vannak **aktuált energiák**. Ezek olyanok, amelyek kirobbannak és tevékenykednek. Olyan ez,

mint a zuhatagozó patak sodra... Honnét? Felhalmozódó helyzeti energiákat valamiféle indítás **aktuálja**. Ismét kérdezem: és van-e ilyen erős zuhatag az emberi lélekben?... Az isteni kegyelem szikra, az aktivitást indító behatás és az Isten felé sodródó lendület az aktuált isteni kegyelem. Így lendül változásba a lélek (bűnök elvetése, földiektől való elszakadás, a mártírium hősiessége...).

Bef.: A bevezetésben említett két szentély mellé odaépíthető a harmadik: a **lélek szentélye**. Ennek csendje mellett merít a lélek az Istenből, és ennek indítása mellett lesz **tevékeny**, alakító és Istent imádó az ember.

2. beszéd: Az égi Király trónbeszéde

(Dogmatikus beszéd: Isten szava az emberhez)

Bev.: Beszél az Isten, hogy hallja az ember! – De ez a szó a **tettek szava**, mert Isten szava **valóság**gá változtató isteni gondolat. Az Isten szava mindenekfelett a „képmáshoz” szól, mert ő a föld teremtményei egyetlene, aki értelmével érti, akaratával valósítja és szeretetével viszonyozza az isteni Jóságot. – Kérdezem, hol szól az Isten?

1. A teremtés szent csodájában. Ez a kifelé való jelentkezés **tetteinek** beszéde. János evangélista mondja:

„Minden ő általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami lett” (Jn 1,3). – A világmindenség születését pedig így rögzíti Mózes: „Hat napon alkotta ugyanis az Úr az eget és a földet meg a tengert és mindazt, ami bennünk vagyon” (2Móz. 20,11). A próféta pedig röviden így zengi a teremtés csodáját: „Én alkottam a földet, és az embert rajta én teremtettem; az én kezem terjesztette ki az egeket, és egész seregüket én sorakoztattam fel” (Iz. 45,12). Pál apostol végül így ír a világ teremtéséről: „Minden háznak van ugyanis építője, Isten azonban a mindenséget alkotta” (Zsid. 3,4).

2. A megváltás ígéréteiben.

a) Kinyilatkoztatás útján érintkezik az Isten. A teremtésben művén át szól az Isten, az emberrel pedig személyesen. Ez a **személyek**, Isten és ember közvetlen lélekérintkezése.

b) Dániel időt jelző szavaiban pedig ezt halljuk: „Hetven hét van kiszabva népedre és szent városodra, míg megszűnik a törvényszegés és véget ér a bűn, eltöröltetik a gonoszság és örök igazság támad, beteljesedik a látomás és a jövendölés, és felkenetik a Szentek Szentje. Tudd meg tehát és értsd meg: Ama parancs kiadásától, hogy ismét felépüljön Jeruzsálem, a felkent fejedelemig hét hét és hatvankét hét leszén, és viszontagságos időkben ismét felépülnek az utcák és a falak. A hatvankét hét múlva megölik a felkentet, és nem leszén az ő népe, mely őt megtagadja. S a várost és a szentélyt elpusztítja egy nép az eljövendő vezérrel, s a vége után jön a rombolás, és a háború vége után jó az elhátározott pusztulás” (Dán. 9,24-26).

3. A történelmi idők csendes éjféleiben.

Ez a Messiás születésének szent ténye és így az isteni Szeretet túláradó kicsordulása.

a) Az Ószövetség így ír erről: „Mert mialatt mély csend borult mindenre, s az éjjel sietős útja közepén tartott, mindenható igéd az égből, királyi trónodról, ott termett a pusztulásra szánt föld közepén miként a zord harcos” (Bölcs. 18,14-15). Majd a Zsoltáros mondja: „Királlyá lett az Úr! Fölségbe öltözött, erőbe öltözött az Úr és fölövezte magát; megerősítette a föld kerekességét, hogy ne ingadozzék. Trónod kezdet óta szilárd, öröktől fogva vagy te” (Zsolt. 92,1-2).

b) Az Újszövetségben pedig szt. Pál ezeket mondja: „De amikor érkezett az idők teljessége, Isten elküldte Fiát, aki asszonytól született, s a törvény alattvalója lett” (Gal. 4,4).

Bef.: Íme: így szól hármassal módra hozzánk az Úr. És miért ez az isteni beszéd? Azért, hogy Atyánkhöz kiálthasson az ember, és igaz legyen az élet és az Isten intonálta fenséges dal: „Mivel pedig fiak vagytok, Isten elküldte Fiának Lelkét szívünkbe, aki ezt kiáltja: „Abba, Atya!” (Gal. 4,6). – Így az Isten szava nyomán az Isten trónjához jutott az ember!

*

Ez a beszéd ráépíthető a nemzetek életében jelentős **trónbeszéd**ek szokására. Ez pedig annyit jelent, hogy a hatalom birtokosa, király, elnök, vezér **ünnepiesen** közzéteszi azt a programot, amelyet népei számára hirdet. Ilyen egészen ünnepies trónbeszéd volt II. Endre „Aranybulla” hirdetése is. – **Alkalmazás:** Isten trónbeszéde: teremtés, Megváltó ígérés és megtestesülés.

*

3. beszéd: Az Isten uralma

(Dogmatikus beszéd: Isten uralmának alapja)

Bev.: Hatalmas az Isten, és uralma alatt él az ember. Nem kell azonban rettegnie a szabad és isteni hivatású embernek. Ha ilyennek **teremtette** az Isten, akkor nem rabláncon tartja sajátjaként az Isten. – Mivel veszi uralma alá a saját képére teremtett zarándokot?

1. Talán a kényszerítő szigor eszközével?

A kényszer a rabok köteléke és a szolgaság lelkiületéből eredő szörnyű bilincsbe verés. Isten nem így indít. Fényt gyújt és úgy irányít! „Én vagyok a világ világossága. Aki engem követ, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világossága” (Jn 8,12). De döntő irányítása kemény.

a) Isten törvényei kemények. Tízparancsban csengők! Sőt az utolsó ítélet felelősségre vonását jelző beszédben megrendítők. Keményen ítélt az Úr, mert állandó szeretetével következetesen indít és gyámolít. Aki keményen szembeszáll, azzal szemben keményen szól az isteni igazság.

b) De emberfiai a törvények szabadjai... A törvényt nem erőszakolja az Isten. Csak a természetlények nyögnek a törvény alatt. Az embert is köti a törvény, de szabadon választhatja teljesítésüket és megtagadásukat. A parancsoló Isten még a törvényteljesítőket is gyámolítja. Isten kegyelme mindig velünk van. „...Elég neked az én kegyelmem” (2Kor. 12,9). Sőt még az is igaz, hogy a teljesítés **nem** nehéz, mert: „Az én igám édes, az én terhem könnyű” (Mt 11,30) – mondja a Mester. Azért, mert teljesítésükben velünk az ég Ura!

2. A szeretet túláradásával.

Ez a forrás a teremtés ősanja és annak vizét ömlesztzi az emberlélek forrása... Bár az isteni szeretet indítja az embert, mégis a felelősség szent terhe pihen az ember lelkén.

a) Van **törvény szankció**, amely keményen követel. De van: segítő Szeretet, Aki mindig tevékeny. Majd tovább menve azt is mondhatom: van megbocsátó Szeretet, Aki bárányként Magához ölel: „Isten azonban azzal bizonyítja szeretetét, hogy amikor még bűnösök voltunk, Krisztus meghalt értünk. Most tehát, amikor már megigazultunk vérében, sokkal inkább megment minket a büntetéstől” (Róm. 5,8-9). – Sőt van: istenesítő kegyelem, amely az isteni természettel gazdagít. Az igazi életlendületet tehát nem a büntető szankció, hanem a szeretet diktálja.

b) De mindenekfeletti is az igazi Szeretet, amely eleven sodrával ragadja magával az embert. Ez – a karácsonyi csoda-éjszaka. Ez – a Gyermek megjelenése. Ez – az Isten emberré levése.

Bef.: Mi uralkodik tehát az emberen? Vajon a kényszer? Nem! A Szeretet, mert „Isten a szeretet” (1Ján. 4,8).

*

Ez a beszéd reáépíthető a következő példára: egyik remetét egyszer megkérdezte egy szegény favágó: kicsoda a te Urad? Miért kérdezed ezt, derék ember? Azért, mert azt hiszem, hogy neked nincs parancsolód, azért vagy olyan szabad és azért vagy olyan boldog. A remete azt felelte: nekem igen-igen hatalmas az Uram! Olyan nagy és erős, Aki mindennek parancsol és mindent megtehet, amit akar... Hát akkor te is félsz és rettegsz tőle? – folytatta a favágó. Nem! **Ő szeret engem** és gyermekének tart; és **én szeretetből** engedelmeskedem neki. Csodálkozott a favágó... Az én Uram, parancsolóm az Isten: a szeretet Istene! – **Alkalmazás:** a szeretetből induló behódolás és szolgálat boldogító lélektartalom.

*

4. beszéd: Az én háladalom

(Erkölcsei beszéd: Isten szeretetének rezonanciája)

Bev.: Ha ilyen módon (Betlehem!) közeledik felém az Isten, kicsoda lehetek **én**, az ember?... Talán ez a helyes felelet: Isten szerelmeta fia, mert csak az Atya szeretete áradhat így földi gyermekére. – Mit tehet erre a feleletre az ember?

1. Örömtől ujjong a lelke.

Mi az oka a lelkem vígasságának?

a) Isten fia lettem. Biztat és erősíti hitemet az Írás: „Tehát nem rabszolga többé, hanem fiú, ha pedig fiú, akkor Isten által örökös is” (Gal. 4,7). Ez azután olyan egyéni öntudat emelkedés, amely az általános „emberi gyarlóság” elpetyhüdtetésével szemben nagy erők, lendületek forrása.

b) Ezért ujjong a lelkem. Ez pedig lélekboldogság kirobbanása. Az isteni elhivatottságnak örömdala. Így azután bekapcsolódom a Zsoltáros imájába: „Szívem ünnepi szózatból árad, zengem dalomat a királynak” (Zsolt. 44,2). Ez valóban élethimnusz az általános „miserere” szomorkodásával szemben... Kell ez a dal is, mert gyenge vagyok: „Mélységekből kiáltok hozzád, Uram! Uram, hallgasd meg szavam! Legyen füled figyelmes hangos esedezésemre” (Zsolt. 129,1-2). De a vezető akkord „diadal hangja”, mert Isten fia vagyok!

2. Háladalt dalol életem.

De ajkam dala – csak lelkem csordulása; igazi énekem – életem teljessége. – Ezért hogyan dalolok Isten dicsőségére?

a) Szolgálatra jelentkezem az Úr kertjében.

b) Daloló lélekkel végzem minden feladatomban Isten közelében. Nem is nehéz a feladatom, mert hiszen minden dalol körülöttem az Istenről, szeretetéről és az emberi létem kiemelt helyzetéről. „Mi az ember, hogy figyelemre méltatod, és mi az emberfia, hogy meglátogatod? Kevéssé tetted őt kisebbé az angyaloknál, dicsőséggel és tisztelettel koronáztad meg” (Zsolt. 5-6). Ebben az isteni ajándék és isteni elhivatottság hálaérzetében énekelve dolgozom Istenért, az égi Atyáért!

Bef.: Könnyű az élet annak, aki dallal végzi a munkát. Amerikai dicsérő mondás a magyarokra: ezek akkor is énekelnek, amikor dolgoznak, a mieink meg **énekelni** csak köteles munkavégzés miatt énekelnek. Egyiket a szeretet csordítja, a másikat a pénz és fizetés indítja. – Szent igazság: Isten dalosa a hálás Isten fia.

*

Ez a beszéd ráépíthető annak a jövendölésnek **színezett** alakjára, amely így zeng Izaiás szövegében: „Azon a napon ki-ki majd egy fejős tehenet és két juhot tart, s a tej bősége miatt vaját eszik; vaját és mézet eszik ugyanis majd mindenki, ki megmarad ebben az országban” (Iz. 7,21-22). – **Alkalmazás:** ha csorduló méz a folyók ágyának sodra, ha az Isten szeretetét zengik mezők, erdők, oroszlánok és gödölyék, akkor... akkor az Isten szállt hozzám, és én dalra nyitom ajkam a karácsony szent éjszakáján és folytatom tovább...

*

5. beszéd: Krisztus Urunk „otthonai”

(Szimbolikus beszéd: Hol pihenhet csendben a Gyermeke?)

Bev.: Még anyatejen élsz drága Gyermeke, és máris Heródes feneti ellened fegyvereit. Az éjszaka csendjében születél; ezt zengi a Bölcs: „Mert mialatt mély csend borult mindenre, s az éjjel sietős útja közepén tartott, mindenható igéd az égből, királyi trónodról, ott termett a pusztulásra szánt föld közepén” (Bölcs. 18,19). És mégis a virradó hajnal ellenséget lop hajlékod küszöbére. De véd az égi Atya. Majd otthonba fogad a szeretet lelke, és otthont kínál gyermeked lelkének egyszerű „Názáretje”.

1. Angyali szó indít otthonodba.

Ez a názáreti ház, ahol a Szent Család kínálja meleg szeretetét. Az evangélista így csendíti az Isten üzenetét: „Kelj föl, fogd a gyermeket és anyját, és menj Izrael földjére, mert meghaltak, akik a gyermek életére törtek” (Mt 2,20).

a) Angyali a hang, de isteni a parancs. Ezért teljesíti is szent József. De hozzánk is elküldi angyalait égi Atyánk. Nem kell álomban várni, sem szárnycsattogását hallani, hanem az **isteni parancsban** reá ismerhetsz az isteni angyalnépnek szavára.

b) Emberi a készség, angyali a későbbi együttes otthoni élet, mert szent József készséggel indul az angyali szóra. – És mit tegyen az ember, ha lelkében cseng az Isten hívó szava? Legyen felelete Sámuel szava: „Szólj, Uram, mert hallja szolgád” (1Kir. 3,10). – De akkor lesz még készségesebb az ember, ha **isteni** lett az **élete**.

2. Választottak együttese fogad szívzentélybe.

A nagy világ nem fogadta be. „Tulajdonába jött, de övéi nem fogadták be” (Jn. 1,11).

a) Názáret egyszerűsége fogadta. „De te Efráta Betlehemje kicsiny vagy ugyan Juda ezrei között; mégis belőled származik majd nekem Izraelnek jövő uralkodója, aki kezdettől fogva, az örökkévalóság napjaitól fogva származott” (Mik. 5,2).

b) Népedből választott magamfajta szegény, egyszerű lelkek –kaput nyitnak, de ezek lélekkapukat tárnak. Kik ezek életed idején? Keresztelő szt. János... A választott tanítványok... A megtérő bűnösök... És kik ezek – a mostani élet folyamán? A hithű keresztények, a várakozó pogányok és igénytelen szerénységem...

Bef.: Heródes véres kardjai hüvelyükbe csúsznak, de a főpapok és írástudók, Pilátus keresztje mégis nyoszolyául követelődzik. És Te vállaltad ezt is! – Kettős volt földi életed szolgálatra jelentkező gerendája: jászolgerenda, keresztfagerenda! – De az én lelkem legyen puha fészek, ahol otthont találjon az isteni Gyermek!

*

Ez a beszéd szépen felépíthető arra a bájos gyermekdalra, amely így kezdődik: „Jézuska, Jézuska, figyelj most reám...” – **Alkalmazás:** nemcsak szívemet hagyom Nálad, hanem szívembe zárva magammal viszlek.

* *

– A most következő rész nehezebb kérdéseket érint. Már ti. olyan elgondolásban, hogy itt felcsendül a **predestináció** gondolata, illetve beszédeinkbe belerezdül ennek a tannak sok-sok **problémája**. – Mi nem vállalkozhatunk minden nehézség megoldására, de jelszavunk legyen a diadalmas jóság, és az az igazság, hogy az Isten csak a jóságnak lehet a forrása. – Majd vezessen az az igazság, hogy az ember szabad lény és élhet, vagy szembeszállhat az isteni kegyelemmel. Az Isten szeretetének és az ember szabadságának együttes eredője az ember örök boldogságának elérése, vagy elvesztése... Lássuk most a beszédeket egyenként.

1. beszéd: Nincsenek teljesen kizártak

(Dogmatikus beszéd: A negatív predestináció)

Bev.: De van-e olyan ember, akit előre megfoszt az örök boldogságtól az Isten? Mert az egek felé törő és könyörgő embernek ez a rém is kísértő... Olvasunk ugyanis „választottak”-ról, és így retteggel gondolunk „elejtettek”-ről... Vajon hogyan választja teremtő tervében az embereket az Isten?

1. Külön választottak vannak.

Isten terve örök szeretetből fakad.

a) A Jóság csak jót teremthet. Tehát teremthet **tökéletesebb** és **kevésbé tökéletes** jót. De rosszat nem. – És a gonosz lélek? A gonosz ember? A pokol?... A két első – szabad választás életrajza, a másik az isteni erő és törvény szuverén érvénye. A Jóság csak megosztásra törhet. Ami a sajátja, azt adja. Nekünk is, a föld embereinek. Figyeljük csak! Jó a lélek, a szabadság, a kegyelem, az örök cél... Ez egyetemleges és közös kincse az embernek.

b) A Jóság önmagát adhatja. Önmaga pedig a teljes Jóság. Ennek visszfénye az ember. Nem darabja, mert Isten oszthatatlan. Így csak jót teremt és jót akar – ha fokozati eltérésben is – az Isten.

2. De elvetettek nincsenek.

a) Inoghat itt a sötét felfogású teológia (Kálvin felfogása). Ráépítkezik egyoldalúan látott szövegekre. Sőt reá akar építkezni egy-egy igen nehéz gondolatokat felvető teológusainkra (szt. Ágoston).

b) Még helytelenebb úton jár sok kutatva kutató (életterhek, születés, fátumszerű életkörülmények stb.). Teljes alárendeltség (Kretschmer, Lombroso, Biernbaum, Ribot, Freud, Szondi stb.)...

c) De irányító az Egyház magyarázata. Az Egyház állandó és **élő tanítása** azt hirdeti: Isten jól felszerelve indít. Az ember hibája, bűne pusztít, de Isten kegyelme mindenkinek örök kaput nyit.

Bef.: Nincs „elvetett”, hanem van küzdő. A küzdelem eredménye pedig a győzelem. Jól és kifejezetten hirdeti az Egyház: aki Isten kegyelmével él, az győz! Ez a tanítás pedig a Mester szavaiból táplálkozik, amely így szól: „Nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek. Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket” (Mt 2,17). – Legyen azután mindnyájunk vigasza az

apostol tanítása, **élő tanítása**: „Igaz beszéd ez és teljes hitelt érdemel: Krisztus Jézus azért jött el a világra, hogy a bűnösöket üdvözítse” (1Tim. 1,15).

2. beszéd: De keresni kell Isten országát

(Dogmatikus beszéd: Az ember egyéni erőfeszítése)

Bev.: Emberi kérdés igen gyakran: ingyen és erőfeszítés nélkül ad-e mindent az Isten? A felszínes ember vágyakozása volna ez az egyszerű adásvétel. De a feszülésre teremtett embernek nem ez a lélekvágya, gondolata. Madách szerint az Úr szava így szól: „Ember, küzdj és küzdve bízzál!” – Kérdezzük tehát: mi az igazság?

1. Ingyen adomány minden égi kincs.

Maga a létezés, a küzdés és a célbafutás isteni ajándék.

a) Isten nem szükségszerűen teremt. Őt semmi sem kötheti, ami külső. Isten a „teljes Lét”, Akit csak Önmaga irányíthat.

b) Isten Magától és Magából ad mindent. Nem kívülről vesz és nem kívülről gyarapszik. Isten a Tökéletesség.

2. De emberfiai részéről erőfeszítés a kincs. Az ember **szellemi** lény és így ön-életének uralmát birtokolja.

a) Az ember tehát **erőfeszítését** adja. Mégpedig mihez?

b) Isten terveihez és a nekünk adott talentumok kifejlesztéséhez. Ezért mondja az Úr: „Jól van, te hűséges, derék szolga! – mondta neki ura, mivel kevésben hű voltál, sokat bízok rád: menj be urad örömébe” (Mt 25,23).

3. És a keresztet, a „török” is életkincsek?

Ezeket is Isten adja.

a) Megváltási eszköznek. Még Krisztus is így vált meg. „Hiszen tudjátok, hogy nem múlandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

b) Megszentelődésünk segítségül. Jól tudjuk, hogy a szenvedés megváltási eszköz.

Bef.: Ember! Ingyen veszel mindent, de erőddel használj és értékesíts mindent! Így: istenivé válik életed. Ez az, amit így jeleztünk: vannak „kiválasztottak”, de minden ember lehet Isten fia. – Ne feledd e két szent tételt: „Szolgáljatok egymásnak azzal a kegyelmi ajándékkal, amit ki-ki nyert, mint Isten sokféle kegyelmének hű közvetítői” (1Pét. 4,10) és: „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott. Ezért mondja az Írás: „Fölment a magasba, magával vitte a foglyokat, s osztott az embereknek ajándékokat” (Ef. 4,7-8).

3. beszéd: Mindenki megláthatja Isten dicsőségét

(Dogmatikus beszéd: Kik jutnak Istenhez?)

Bev.: Jövendölés hangzik (Simeon boldogsága után!), és valóság kérdése csendül: vajon megláthatom-e én is Isten dicsőségét? – Kétkedő ember; halljad a boldogító **igent!** Isten mindenki előtt megjelenik, csak keresd és Reá találsz. Az igazság ez: a természet és személyes kapcsolat összeforraszt az Istennel. Ezért mondja szt. Pál: „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,19-20). – De ki és hogyan jut ide?

1. A hitetlen a keresésben.

Ezek a távolesők. Valami eltávolította őket, vagy a „tudás” ködössé tette az örök tájakat.

a) Nem látnak. A „tudás fénye” árnyat vet az élet belső értékeire. Igaz az Úr szava: „Áldalak téged, Atyám, mennynek és földnek Ura, mert elrejtetted ezeket a bölcsék és okosak elől, és a kisdedeknek jelentetted ki. Igen, Atyám, így tetszett neked” (Mt 11,25-26).

b) Nem hallanak. Természetük szavát sem hallják, pedig szól a természet és szól az Isten. „Kérdezd csak meg a barmokat, és megtanítanak, az ég madarait, majd megjelentik neked, s elbeszélnek a tenger halai. Ki nem tudná mindezek közül, hogy ezeket az Úr keze alkotta. Az ő kezében van minden élő lény párája és minden emberi testnek lelke” (Jób 12,7-10).

c) De végre az Isten igéjének befogadására ők is reá hangolódnak. Itt segít az élet. Mégpediglen: szenvedése... boldogsága vágya... és utoljára, de legerősebben a szerető Isten kegyelme.

2. A kétkedők – a fénylobbanásban.

Kétkedés az igazság találás útja és némileg eszköze.

a) Ezek – a bizonytalanok (elméletben ingók!).

b) Ezek – a ködös életűek (gyakorlatban rossz életutat járók!). De ilyenek maradnak? – Jönnek az „isteni követek” és reá döbbsentik az Úrra! Tanítások, olvasmányok, szenvedések, kegyelmi felvillanások – az „isteni követek”. – **Strindberg** „halálos ágyán” – a „Bibliát” mondja **végül** is az egyetlen Könyvnek...

3. Végül a hívők – a szeretetben.

Ezek keveset okoskodnak. Ezek értelme felfigyelő, könnyen Istenre feszülő és Istent mindenben észlelő emelkedők. Ezeknek:

a) Isten dalát dalolja a természet.

b) Isten dicséretét dalolja a lélek.

c) És az élet diadalát dalolja maga az Isten. – szimfónia, orgonabúgás ritmusa az élet, amely a **személyes szeretet** kapcsolatán lesz olyanná, hogy az Isten és ember egybefonódásában nyer diadalmas egybecsendülést. Az igazságot, a boldogító igazságot így lehetne egy mondatba foglalni: a lélek húrjai Isten dallamára vannak hangolva!

Bef.: Lám! Mindenki megismeri Isten dicsőségét! Te is! Én is! Szeretteim is! A bűnös testvérek is! Még a megátalkodottak is – az örök napon (de ettől az ismerettől ments meg Uram!). Add, hogy szeretteid és nagy karámod boldogító világában éljen a földre küldött és hazavárt „báránynéped”.

*

a) Példa lehetne Mária Magdolna, vagy a nagy **megettérők**, illetve a **szentek** bármelyike... Mert valahogyan mindenki Istenhez tör.

b) Példa lehetne a **folyó**, amely kanyargások, kiáradó árokhúzások után végül is a tengerbe ömlik. – A „Delta” hazavár. – **Alkalmazás**: Isten felé sodródik az élet.

c) Ez a beszéd reáépíthető az emberi élet eltérő útján járók **„Pálfordulásai”**-ra. – Talán így lehetne fogni a keresendő példát: az **egyéni** ember is megteszi – a **damaszkuszi utat**... De ha fényt ad a Mester, akkor lásson és isteni életet éljen az ember!

*

4. beszéd: A Megváltó életéből részt kérünk

(Erkölcsei beszéd: Hogyan várták és várják a Messiást?)

Bev.: Várták és várják az Üdvözítőt az emberek. Szinte ismételtel mondhatnám: mindenkiben él Simeon lelke. Ez a várakozás azután nemcsak felfelé ámuló áhítat, hanem áldozatos készség a befogadásra. – Kérdezzük most: mit hozhatnak áldozatul az Ószövetség népei és mit az Újszövetség emberei?

1. A zsidó anyák – egész lelkükkel és életükkel fordultak a Messiás felé.

a) Mi az édesanya legszentebbje? A gyermek. És lám az Ószövetség asszonya az elsőszülött fiát Istennek kötelezte... Miért? Azért, hogy növekedő legyen a nép papsága, és így erősítsék a Messiás elérése reménye. De azért is, hogy növekedjék az ő áldott reménye is, hogy az ő fennmaradt törzse lehet a Megváltó törzse.

b) A leány beleolvadt a törzsbe, a fiú tovább vitte a törzs nevét. Mit hoztak tehát áldozatul? Valójában életüknek virágát, jövőjük reménybeli támaszát. És miért? Hogy segítsék a Messiás elérését saját készséges szolgálatukkal és **életáldozatukkal**.

2. A keresztény hívők pedig lelkük nevelő erőfeszítésével készítik elő a Messiás megérkezését.

Mit jelent ez? Ha feladatnak nézem, akkor így részletezem:

a) Neveljék magukat – krisztusivá.

b) Neveljék gyermekeiket – Isten fiaivá.

c) Nyitogassák embertestvérek lelkét – Krisztus befogadására.

Bef.: Ma is várjuk – a lélekszentélyekbe az Urat. Legyünk tehát olyan „lélekpapok”, akik szeretteik lelkébe segítik és lélekkotthonba viszik a mi Urunk Jézus Krisztust.

5. beszéd: Az örök Simeonok

(Dogmatikus beszéd: Krisztus lelki jelentkezése)

Bev.: Történelemben az egész emberiséget, lélemben az egyes embert **jelképezi** Simeon. Mert mindnyájunkat örök gravitáció jellemez. Mégpedig hová? Az ősi, az egyetlen, az igazi Élethez, az Istenhez. – De kérdezem, hogyan észlelhető ez a gravitáció?

1. Az ember első gravitációja – a Teremtő felé tör.

Itt az alap – a teremtés függése. Figyeljük csak az emberi életet.

a) Mindenki – Isten léte és mibenléte felől érdeklődik. Ez az ember ősi, természetes felfigyelése. Még a hitetleneknek is az Isten probléma az érdeklődés központja. Mintha azt mondaná: hozzátartozunk az ősi **Léthez**.

b) Minden hívő az Isten felé orientálódik. Ráutalja – az eredet. Ráutalja – a cél. Ráutalja – az életigény. Ráutalja – az isteni kegyelem.

2. Az ember második gravitációja – a Megváltó felé tör.

De még tovább is megyünk. Itt az alap a megváltás kegyelme.

a) Az emberiség történelme olyan, hogy szükséges lett az Isten különös kegyelme. Életutunk – történet mutat (első bűn!). Életutunk – egyenlítést igényel (Messiás ígéret!). Mindennek „rendezése” a megváltás kegyelme.

b) Egyéni életemben is törések vannak (egyéni bűnök!). Egyéni életemben is megtisztulást várok. De honnan jön a megtisztulása? A krisztusi forrásokból. „Mindaz, aki e vízből iszik, ismét megszomjazik. De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé. Az a víz., melyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz benne” (Jn 4,13-14).

3. Az ember harmadik gravitációja – a Megszentelő felé tör.

Ez is vonzódás. De külön kegyelmen, a megszentelő kegyelem indításán rezdül.

a) Az ember számára kevés – a földi erő. A lélemben nagyobb – az égi gravitáció.

b) De ehhez nem elég az ember öncsekélyisége. Isteni erőt küld az ég Ura! Sőt Magát a Szentlelket! „Jobb nektek, ha én elmegyek, mert ha nem megyek el, a Vigasztaló nem jön el hozzátok” (Jn 16,7). Akit azután megragadott a Szentlélek ereje, azt eleven sodródással lendíti a Megszentelő felé.

Bef.: De ez a gravitáció nem helyrajzi vonal, hanem – van benne egek felé törés –, de valóságban **életet teremtő** belső lendület, **istenivé alakulás**. – Az igazság tehát ez: vonz és alakít az Isten! Ez a lelkek ősi **gravitációja!**

*

Ez a beszéd ráépíthető a csillagvilág példájára. A nagy mindenség a **sarkcsillag** irányító hatása alatt mozog... – **Alkalmazás:** Isten a mi életünk irányítója – a teremtés, a megváltás és megszentelés szent munkájával.

*

6. beszéd: A nemzetek Simeonjai

(Erkölcsi beszéd: Egyesek és népek élethivatása)

Bev.: Csak **egyesekek** várják a Messiást? – ez a kérdés. Akik az emberiség szent közösségében hisznek, azok egyetemesen is várják. – Amikor az Egyház a szentek egyességének szent tanítását hirdeti, akkor valójában a nagy közösségek egységét és hivatását tanítja. Az a kérdés: mi a viszony a várakozást tekintve egyesek és közösség között?

1. Egyesek – Isten gyermekeivé válnak.

Isten teremtő terve – képmásaként küldi a földre az embert. Olyan alanyok, személyek tehát az emberek, akik küldetésüknél fogva önmaguk kidolgozásán fáradoznak.

a) Egyéni hivatást töltenek be itt a földön („**self-made man**”).

b) Közösségi életet élnek (szeretet-szolgálat).

c) Isten kegyelmével természetfeletti életet nyernek (megszentelődés). Így leszünk Isten gyermekei mindnyájan. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

2. Életközösségükben szentek egyességévé szélesednek.

Az emberek ősi természete: a személynek közösségi szélesedése. Ez a család, nemzet, emberiség.

a) Nemzeteknek is van hivatásuk. Ezért várakozó Simeonok a nemzetek is. Szébb, jobb, tisztultabb életet keresnek.

b) Ehhez nekik is isteni segítség kell. Ezt veszik is. Ezért **hálálkodó** Simeonok (Lásd: magyar nemzetnek Szűz Anya tiszteletét!).

Bef.: Népek is Simeonként várnak és boldogan nyernek. **Hivatásuk teljesítésében segíti őket az Isten!**

*

Ez a beszéd ráépíthető azokra a **történelmi eseményekre**, amelyekkel igazolható, hogy a nemzetek hivatása – Isten gondolata (Pl. a magyarok sorsa és hivatása a népvándorlás viharaiban)!

*

7. beszéd: Szolgálhatjuk-e az emberek üdvösségét?

(Erkölcsei beszéd: Az emberi élet kifelé törő vonalvezetése)

Bev.: Az Üdvözítő személyének küldetése – emberek üdvözítése. Így köszönt be, így él és ezért áldozza Önmagát: „Én azért jöttem, hogy életük legyen és bőségben legyen” (Jn 10,10). Ugyanezt hirdeti az Evangélium: „...az Emberfia azért jött, hogy keresse és üdvözítse ami elveszett” (Lk 19,10). És ugyancsak ezt részletezi fenségesen mondván: „...meglátogatott minket a magasságból Fölkelő, hogy világítsa a sötétségben és a halál árnyékában sínylődőknek” (Lk 1,78-79). – De a Mester áldozatos életének mintázója, a „megváltott ember” befejezheti-e élethivatását, hogy csak a maga életét szolgálja, és a nagy életközösség figyelmen kívül maradna? A felelet alig lehetne igenlő, mert azoknak fellépne a döntő kérdés: vajon lehet-e így, ilyen egocentrikusan a megváltó Jézus hűséges követője?

1. Áldozatos életet kell élnünk – másért.

Az élet nemcsak gyűjtés, kibontakozás, hanem szórás és adás.

a) **Adni** és segíteni a földieket. Az Írás így int erre mondván: „Törd meg az éhezőknek kenyeredet, s a szűkölködőket és a bujdosókat vidd be házádba; ha mezítelent láatsz, takard be, és ne vedd meg önön testedet” (Iz. 58,7). Majd így részletezi a nemzetek apostola: „A jótékonyságról és adakozásról meg ne feledkezzetek, mert az ilyen áldozat kedves Istennek” (Zsid. 13,16).

b) **Adni** és sugározni – a szeretetet. Ez már lelki és szellemi sík (tanítás, példaadás, vallási nevelés).

2. **Önfeláldozásig kell fáradoznunk – a lelkekért.** A hangsúly most – az „önfeláldozásig” szón pihen (Lásd: arsi plébános, Don Bosco és mások...).

a) Mi ennek a tartalma? Tanítani – erőink végső megfeszítéséig: „Hirdesd az igét! Állj elő velem, akár alkalmas, akár alkalmatlan! Ints, kérj, buzdíts nagy türelemmel és hozzáértéssel!” (2Tim. 4,2). Istenhez juttatni!

b) Mi ennek a módja? Van szeretetből fakadó: intés. Van szeretetből fakadó: correctio fraterna. Van kötelességből fakadó vezetés: gyermekeink nevelése. Van imádkozó: szent Mónika. – Ez már az igazi szeretet áldozatossága. Így: arccal Isten felé fordulunk most és bízunk, hogy Isten fénye magához ragadja azokat, akiknek életnemesedésén, isteniesítésén dolgozni akarunk, mert dolgozni kötelességünk.

Bef.: Így lesz az ember olyan isteni ember, aki áldozatos önátadással embertestvérek Isten küldötte szent követe. Valóban igazi követője égi Mesterének, aki életáldozattal lett embertestvérei Megváltója. – Imával végzem mondván: Uram, engedd, hogy életem embertestvéreim életének áldozatos szolgálja legyen a mi Urunk Jézus Krisztus példájára. Amen.

* *

– A nehezebb tételek után térjünk át olyan könnyű beszédanyagra, mely a betlehemi és **karácsonyi emlékezéseinkből** robbannak elénk. – Lehetnek ezek jelképes, vagy tényleges valóságok, amelyek után tud és akar szép beszédek alkotni a szónok. – Lássuk ezek példáit.

1. beszéd: Fakatonák és Zsuzsibabák a karácsonyfa alatt (Szimbolikus beszéd: Az ajándékok értéke)

Bev.: Karácsony estéjén csilingelő kicsiny csengő az Úr áldotta karácsonyfa alá hívja a ház apraját-nagyját. A karácsony szent estéjén a szeretet ünnepét üli, és minden arról muzsikál: a szeretet küldötte ajándékok élvezői legyetek. – Mit lát a fenyőfa alatt a kicsiny gyermek, és mit lát az Úr fáradt emberzarándoka? Idézzük csak vissza annak a jelenetét s annak hangulatát, amelyben ez a hang hangzott az apostol ajkán: „...jó, hogy itt vagyunk!” (Mt 17,4). Ez az érzés erősen vési lelkünkbe a karácsonyi „csodaestnek” igazi értelmét is.

1. Mit lát a kicsi emberke?

A játékszoba drága bábuja és az ég küldötte ajándékait. Lehet ez katona, lehet ez Zsuzsibaba... De valóban mit lát ebben a kicsi gyermek?

a) Ebben azonban az ő ködös szemecskéje is meglát valamit, ami több: itt a Szeretet járt. A kis Jézuska járt a szívekben, hogy áldozatos munkára és kiáradó szeretetre indítsa a jó szülők lelkét. Mert **teljes** tartalommal igaz: itt a Szeretet járt és mindent mindenkinek küldött.

b) Azután megérez valamit... Kötelességet. A hála kötelességét. Ezért van az, hogy kézcsókra járul a szülőkhöz és imát küld az ég Urához. Igaz ennek az éneknek a tartalma: „Mennyből az angyal lejött hozzátok...”

2. És a felnőtt mit lát?

Az ég Urának közénk alázkodását. Mi ez valójában?

a) Ez – **hitbeli** látás. A pásztorok hite gyullad fel a felnőtt ember lelkében. ...az angyal bátorította őket: „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,10-11).

b) Ez tapasztalati észlelés. Gondolj csak az **igazi** keresztény életre. **Ott** járt a Krisztus.

c) Végül életet átalakító belső dinamizmus. Szeretetre hangolódik ezen az estén mindenki, mert mindenkit gazdagított az Isten szeretetének túlcorduló kegyelme. Az a kegyelem, amelyről így ír a próféta: „Örvend majd akkor a pusztaság s a járatlan vidék, ujjong majd a sivatag, és virul, mint a lilium. Virulva virul és ujjong, ujjong és hálát zeng. Övé lesz a Libanon dicsősége, a Kármel és a Sárón pompája. Meglátják ők az Úr dicsőségét, Istenünknek fenségét. Erősítétek meg a lankadt kezeket, s a roskadozó térdeket szilárdítsátok meg! Mondjátok a kislelkűeknek: bátorság! Ne féljete! Íme a ti Istenetek áll és megfizet, maga az Isten jön, hogy szabadulást hozzon nektek!” (Iz. 35,1-4). – Az a „jövendő” pedig nem magától adódó ajándék, hanem a szerető emberek lelkéből kialakítandó szent **életfeladat**. Ez az a dinamizmus, amelyet a kegyelem indít, hevít, izzít és isteni léletté nemesít. Azért méltán kérdezhetjük: lehet-e tétlenül elpihenő az ember, akihez és akiért földre szállt az Isten?

Bef.: A karácsonyest: ünnepvirradás következett és következik. A gyermek és felnőtt magával viszi ajándékait, de az Isten küldötte ajándékok akkor lesznek igazi értékek, ha hálás és ünnepi lelket fejlesztenek a gyermekeseregben és boldog, szereteten alapuló, áldozatos léleknemesítő szolgálatot a felnőtt nemzedékben.

2. beszéd: A fenyőfa álma

(Erkölcsei beszéd: A szeretet életet fakaszt)

Bev.: Legendák mondják, hogy az örökzöld díszére büszke fenyőfa azt álmodta, hogy őt is megfosztotta zöldellő díszétől a Teremtő. Mégpedig azért, mert büszkeségével megsértette az Alkotóját... Bűnbánatát végül is jutalmazta az Úr, és régi szépségéhez azt adta neki, hogy a Karácsony éjszakája előtt aranydió, cukor és édesség teremjen rajta... De miért? Mert **szeretetből** azt kínálta elégtételül a Teremtőnek, hogy **állandó öröme** akar lenni az embereknek. – Hogyan lesz valósággá ez a mesés álom?

1. A szeretet fakasztja „csodafává” a valódi fenyőket is.

Tobozok mellett, aranydió, angyalhaj, cukor a „termése”.

a) Isten Egyszülöttje szeretetből lett a Megváltónk. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

b) Isten Egyszülöttjének lelkéből fakadó szeretetből lett a „csodafa” pompázó. Az ember szeretet parancsa tette áldozatosságra készvé az emberi lelkeket. Ne felejtse! **Csak** ott pompázó a karácsonyfa, ahol az isteni Szeretet ihleti a lelkek csodavilágát.

2. A szeretet melege hozza ágai elé az egybetartozó embereket.

De kérdés marad: az-e a legnagyobb szeretet, ha ajándékok gyülekeznek a fenyőfa alá?...

a) Ez a gyülekezés csak az adó gesztus szent lendülete. Azt a kis Jézus **küldi**, mert szeretetével az emberszíveket felmelegíti.

b) De van még egy „gyülekezés”. Valami nagyobb és szentebb. Ez a „**személyes gyülekezés**”. A karácsonyi fenyőfa **maga elé húzza** a család minden tagját. Ez már a személyes szeretet jelentkezése. Nagyobb, mint az első. Értékesebb is, mert lélekben élő. Mindennél nagyobb, mert örök világhoz tartozó. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13). – Ember! Vedd észre! A boldogságot okozni akaró nemesség életed legszentebb ajándéka.

Bef.: Így lesz a fenyő a szeretet fája. Így lesz az álom az emberélet valósága. Így lesz a „gyerek-álom” az élet legnagyobb igazsága. Ez az igazság pedig így szól: az isteni Szeretet a földre szállt, hogy az ember lelkét indítva, csodássá, pompázóvá váljék – az örök karácsonyfa.

3. beszéd: „Ökör, szamár Reá lehelnek...”

(Jelképes beszéd: A melengető szeretet)

Bev.: Népünk drága lelkének egyszerű énekéből veszem a gondolatot. De mit akar mondani a szent ének?

1. Állatvilág melengetése – a Kisded testi erejének biztosítója.

a) Az „otthon” meleget követel. A „családi tűzhely” a melengető erő... Ez megvan; de a **környezet**...

b) Betlehem istállója csak rideg környezetet kínál. De jelképpé válnak az istálló élői... Még a szellemiségtől messzeesők is a Messiás melengetői.

2. Az ember szeretetének melege – az Isten Fiának lélekkotthont kínáló szentélye.

a) Lelkünkbe várjuk a Messiást. „Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és csepegjék a felhők az igazat” (Iz. 45,8).

b) Lelkünkben hordozzuk a Messiást. De miért? Azért, mert jól tudjuk, hogy Isten Fia a mi örök boldogságunknak a hordozója. Ha Ő bennünk lakik, és a szeretet melegét árasztjuk Reá, akkor Vele élünk és az örök életben is Benne lakozunk.

Bef.: Ezért tehát daloljon a lelkünk és az Úr Egyszülöttjét imádj!a!

* *

– Majd olyan igen rövid beszédvázlatokat közlünk, amelyeknek tárgya: **Krisztus az ellentmondások célpontja.**

1. beszéd: Az örök ellentmondás céltáblája

Bev.: Cui contradicetur.

1 Az Ő születése az ég új életet kínáló ajándéka.

2 Az Ő élete a gonoszok élő tilalomfája.

Bef.: Valóban pedig az emberiség örök reménye és boldogsága. „Sine tuo nomine nihil est in homine”.

2. beszéd: Fény és árny örök együttese

Bev.: A fizika törvénye szerint együttjár a fény és az árny.

1 Karácsonyunk – életünk örömhajnalának hasadása.

2 Köznapjaink – sokszor fájdalmas nappalunk árnyvetése.

Bef.: De végül is örök fény... Ez a Karácsony égi kincse...

3. beszéd: Még az Istenanya is...

Bev.: Hát az **ő jövőjét is** kíséri a szenvedés?... Idézzük csak feleletül: „... a te lelkedet is tör járja át...” (Lk 2,35).

1. **Bár a földiek közül a „malasztal teljes” kiválasztott.**
2. **Mégis a szenvedés tekintetében kiemelkedően áldozatos.**
Bef.: Igen! De önkéntes vállalással a megváltás áldozatosává leszen.

4. beszéd: Kitekintés a kis Jézus pályája mellől

Bev.: Az isteni Kisded környezetét mutatja: angyal, család, pásztor, király... De mit mutat ez?

1. **Fényes jövőt – az örök horizonton.**
2. **Fájdalmas életet jelent – az országúton.**

Bef.: Az isteni Kisded útja a szenvedés, de életvége: diadal.

* *

– Most egy **beszédláncot** közlünk, amely a gyermek és a diadalmas életcél érés isteni tervét akar-ná fejtegetni és szolgálni.

A beszédlánc címe lehetne: A gyermek isteni követ

Az egész beszédlánc a gyermek értékére akarná a figyelmet felhívni. Hivatása lenne az, hogy reá találjon arra, hogy mivé fejlesztendő a gyermek (pedagógia!).

1. beszéd: A megjelenő isteni követ (Erkölcsi beszéd: Hogyan fogadjuk a gyermeket?)

Bev.: Minden gyermekről úgy beszélek, mint Isten szent követéről. Örömet és boldogságot rajzolt, szent, homályos jövőt hordozó. – A kicsi Jézus emberalakja – Szent Család édes öröme és boldogsága és az a mindennapok szent családjainak. – Mire tanítja ez a **keresztény család** apraját-nagyját?

1. A fogadás készségére.

a) Isten szent teremtő terve az ember életéből fakasztja az új élettavaszt. Nem kell-e örülni az „életnyár” emberének, ha „tavaszfakadást” hoz a családi szentély?

b) A Mester is mondja: „Aki befogad egy ilyen gyermeket az én nevében, engem fogad be” (Mk 9,36). Jó édesapák és édesanyák! Ezt a „Krisztus fogadást” szeressétek. Így a **földre lépés**, a földön élés után valósággá tettétek az Úr parancsát: „Hagyjátok, hadd jöjjenek hozzám a gyermekek és ne tiltsátok meg nekik, mert ilyeneké az Isten országa”)Lk 18,16).

2. Szerető gondozásra.

a) Milyen az új isteni követ? Elhagyatott! Nevelésre szoruló.

b) Kik a gondozók és felelősek? Ti vagytok jó szülők! Erre is készítsétek lelketeket!

3. Az Isten népéhez juttatásra!

a) Földi értelemben.

b) Lelki értelemben.

Bef.: Így éritek el, hogy övék legyen – az Isten országa...

2. beszéd: A növekedő gyermek (Pedagógiai beszéd: Az áldozatos szeretet gyakorlása)

Bev.: Fejlődés az élet vonala, amint fejlődés a virágok, a fák bontakozása. A Szent Család égi Gyermeké is – emberi természet vonalán – követi ezt az egyetemes törvényt, és életének minden mozzanata a növekedő gyermeknép életpéldája. – Mit tanuljon ebből a szülők serege?

1. Tehetetlenség látszó gyengeség a szülői szeretetnek áldozatos gyakorlását igényli.

Mi valóban a kis gyermek?

a) Gondok tárgya. Befogadása isteni parancs. „Aki befogad egy ilyen gyermeket az én nevében, engem fogad be” (Mk 9,36). Gyámolítása szent kötelesség. A természet súgja, és az áldott édesanya meg is valósítja. Méltán kérdezheted tehát: kiért dolgozik a szülő? Két gondoz az édesanya? A felelet mindig az: lelke lelkedzette édes magzatát.

b) Áldozatok igényese. Ő maga egyenesen – az áldozatok igényese. Tekintete – édesanyja felé

forduló. Karjai – odatáruznak. Futó lábacska – édesanyja felé viszi. Várakozó megtorpanása – áldozatos szeretetet váró.

2. Minden mosoly és jelentkező hang – a szülők boldogsága.

a) Ad örömet is. Kérdezd csak a jó anyát: micsoda az örömök öröme?

b) Bízta reménnyel is! Kérdezd csak a jó édesanyát: kiből bizakodik? De így az áldozatos szülők életmérének szent személye a kicsi. Mi, emberi családok szülöttei is így leszünk jó szülőknek Isten adta „gondjai” és Isten jutalmát közvetítő „örömei”.

Bef.: Így látva az újszülöttet, Isten követének tudjuk őt. Olyan követ, aki Isten szeretetét hirdeti, aki maga Istenhez akar visszatérni és aki szüleit magával akarja egekbe kísélni. – Aki Istennek akar a földön és égben élni, az a Szent Család belső lelkületét magába ültetve boldog és áldozatos otthont kínál az újszülött isteni követnek, a gyermeknek.

3. beszéd: A mi Istent hordozó szentélyünk

(Dogmatikus beszéd: Az ember értékei)

Bev.: A jeruzsálemi templom építését két időpont jelzi. Dávid, Salamon kora és a babiloni fogság utáni újjáépítkezés. Most már rom az egekbe kiálló hatalmas falrendszer. Pedig ez az Isten háza, a fenséges kőépítmény az emberek áldozatos lelkének szent terméke vala... Mert elpusztult, azért kérdezhető: vajon ez a szentély Isten legszentebb helye volt-e? Van-e elpusztíthatatlan életszentély a földön?

1. Templom a személyünk.

Isten teremtményei a kövek. Szép szemecskékből halmozódó egységek, amelyek rendszeres egymásutánban növesztik a falakat és oszlopokat. Így épül a templom.

a) De Isten építette szent hely az ember teste. Miből véve? A földből. De ez nem lealacsonyodás-e? Nem! Miért? Mert lehet-e valami **nem szent**, amit Isten ad kezéből?... Az anyag pedig Isten műve... De annál is szentebb az anyagi test, mert tartálya a léleknek és részese a végnélküli életnek.

b) És a lelkünk? Lelkünk Isten képe. Értelem, akarat hordozó. A kegyelem tartálya. A végnélküli élet várományosa. Ez a fenséges és személyiséggel áldott **szent egész** az a teremtmény, aki Isten képét tükrözi. Mert az ember: test és lélek. Ez olyan szent egység, amely az ideigtartó megosztódás után végnélküli egységgé léshet. Ez a szentélyek szentélye, mert várja az Istent.

2. Urunk a Vendégünk és örök Lakónk.

Az emberi test-lélek együttes megszentelődése nemcsak annyit jelent, hogy az anyag találkozik, együtt él a szellemmel. Az ember még ennél is több, mert itt már így kell rólunk szólni: az ember az Isten valóságos otthona.

a) Az Egyház állandó tanítása és kereszteselési, temetési szertartása ezt igazolja. Mindig ezt hirdeti: benned lakik az Isten.

b) Az Írás így fejezi ki ezt a szent csodát: „... hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). Sőt szt.Pál ezt írja: „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek?” (1Kor. 3,16).

c) Az emberek egyeteme így tiszteli. Mindig **temetkeztek**, vagy **kegyelettel** elégettek... De „kivettnek”, vadállatok martalékának sohasem engedték az embert. Életelv volt: „visszatérni az anyaföldre, amelyből vétetett”.

Bef.: Valami csodálatos jelzés van abban, hogy Jézust a templomban bemutatták. Valóban törvényes szertartás, de jelentőségében beszédes tanítás. A tanítás pedig így szól: a földi kövek temploma fogadta be a föld és ég Urát, de valójában a lélek szentélye várja az Isten Fiát. A földi kövek temploma befogadja az Istent hordozó embert! Szinte igaz: Isten házáat látogatja az Istent hordozó hívő emberek serege!

4. beszéd: Kettős életszentélyünk éltető ereje

(Erkölcsei beszéd: Életszentélyünk)

Bev.: Isten szentségének közelsége szentély. Mivel pedig képmása az ember, azért érthető, hogy **szentélybe** helyezte az embert. Még az erdő vadjainak is otthont biztosít... Ezért él odvában vagy fészében az állatok serege. – De ha igaz, akkor kérdezhetjük azt is, vajon **emberfiának** milyen szent otthont, szentélyt biztosított az ég Ura? – Kettőt is adott nekünk. Egyszerű szentélyünk: a **családi fészkünk**, és egek felé lendítő szentélyünk: a **templom**.

1. Szentélyünk – a családi fészünk.

Kérdezzük csak a jól ismert és tapasztalt igazságot: mi a mi **életforrásunk**? Szent hitünk azt tanítja: halhatatlan lélekkel köszöntünk az életbe, de azt is isteni rendelkezés hirdeti, hogy az embercsalád szentélye indítja és fogadja be az újszülöttet. Ez annyit jelent: áldozatos munkás atya és önfeláldozó, Istent szerető édesanya az új életfakadás szent tavasza. Azért mondja fenségesen az Írás: „...kelj egybe a szüzzel az Úr félelmében, de inkább a gyermekek utáni vágy, mint az élvezetvágy vezessen, hogy mint Ábrahám ivadéka, részese légy fiaidban az áldásnak” (Tób. 6,22).

a) Milyen legyen ez a szent „otthon”? A római világ példái között szerepel **Cornelia**, aki gyermekeit hirdeti a legnagyobb kincsének... A keresztény élet legszebb példája a matróna, szt.Mónika, az áldott édesanya, ki így jellemezte élethivatását: „gyermekem Istenhez térítése – Isten adta szent feladatom”. – Ilyen életteremtő szentéllé kell varázsolni a családot!

b) Mi az ilyen szentély tartalma? Életforrás. Csendesen hömpölygő áradás... Vagy mindent magába fogadó nyugodt **élettenger**, amelynek hivatása, hogy még a felzavart vizek Delta-hordalékát is tisztává finomítsa... Legyen: a béke otthona, a szeretet szentélye, a vallásos lélek vára. „Az én házam az én váram!” – mondja az angol közmondás. De legyen ez a béke és a szeretet vára. Azért a családi szentély állandóan zsongó melódiája legyen: „A nap ne nyugodjék le a te haragod felett”.

2. Lélektthonunk – egyszerű templomunk.

Szent ház ez a kiemelkedő tornyos épület. Tárt kapuk nyílnak kifelé, és az emberek özönlését várják befelé... Boldog a nép, amelynek házatája tiszta és töretlen; de igazán boldog az, amelynek templomküszöbe **törött, koptatott**: a belépők csizmáitól, és kilincse csillanó, csillogó: a nyitogató kezek gyakori érintésétől...

a) Ebben a szentélyben erőt nyer a lélek. Itt talál **tisztelgő helyet** az Isten. Itt talál otthont a szent Áldozat és a Szent Kenyér. Itt kap **lélekeledelt** az ember, bűnbocsánatot a bűnös, erőt a gyenge és **istenivé izzítást** a szent kenyértörésben részesülő lélek. Ezért is járunk ide siető léptekkel...

b) De ebben a szentélyben bekapcsolódunk az **örök élet** áramkörébe. Gondolj csak a szentségekre! Kereszttség... Bérnálás... Bűnbánat... Oltáriszentség... Egyházi rend... Házasság... Végül is milyen látható jelek ezek? Olyan Krisztus rendelte szent eszközök, amelyek az Isten kegyelmi áramlásába fognak bennünket.

c) Sőt, ebben a szentélyben a legkönnyebb az Istenhez való emelkedés (ima!). Itt: Istené lesz a lélek és Istennel telítetik az élet.

Bef.: Az evangéliumi szöveg szülte a mai gondolatokat. Az Úr Egyszülöttje a családi szentélyből az Úr szentélyébe látogat. Mintha azt csenditően ez a szent történet: úgy éljete, hogy lélekerőiteket a **család és a templom szentélyéből** merítsétek!

5. beszéd: Lélekszentélyünk gondozása

(Erkölcsi beszéd: Lélekszentélyünk gondozása)

Bev.: A „malasztal teljes” és az „igaz férfiú” otthona a Szent Család, amely végül is a betlehemi Kisdéd lélekszentélye. Aki ennek a szent együttesnek belső életképét akarná kontúrozni, az nem segíthetné el magától ezt az igaz gondolatot, hogy ez az otthon valóságos **Istent hordozó** szentéllé nemesedett. – De azonnal arra csap a gondolatom: és a **mi családi szentélyünk**? Ne azt keresd azonban, hogy **milyen** most, hanem azt, hogy **milyen** legyen. Ha tehát istenivé akarod teremteni, akkor két alapvonalát dolgozzad ki magadban. – Mi legyen ez a két alapvonal?

1. Keresztelő János szavai szerint tisztulok.

A tisztulás fogalmát az Írásból veszem, de nem az ószövetségi törvény értelmében magyarázom. „Teremjétek hát a bűnbánat méltó gyümölcsét!” (Mt 3,8).

a) Egyéni tisztulás kell a valóságos büntől. Az eredendő bünt törli – Krisztus kegyelme. De a személyes bűnterhez kell az emberi bűnbánat szerepe. Erről szól az Írás mondván: „En a bűnbánat jelül csak vízzel keresztellek titeket. De az, aki utánam jön, hatalmasabb nálam. Arra sem vagyok méltó, hogy saruit hordozzam. Ő Szentlélekkel és tüzellel fog megkeresztelni titeket” (Mt 3,11). Ez valóságos tisztulás.

b) Temetés kell a múlt elhantolásával. Mert a büntől való szabadulás valóságos eltemetés. Azért mondja a próféta: „Ha bűneitek olyanok is, mint a skárlát, fehérek lesznek, mint a hó; és ha olyan vörösek is, mint a bíbor, fehérek lesznek, mint a gyapjú” (Iz. 1,18). Sőt hozzátehetjük, hogy nincs döntő feltámadása. A múlt némasága tompa; csak kísértésben jelenik meg néha rémisztő szava, de erre vi-

gaszt ad a Mester mondván: „Elég neked az én kegyelemem” (2Kor. 12,9).

c) Kemény önuralom kell minden földi túligénnyel szemben. A föld lehet az igényt fokozó. A „Venus berkek”, a „Bacchus ligetek” csillanó világa, Mine barlangjának aranya csábíthatja az embert, de ezek hatalmának megtörésére várom az Istent.

2. Simeon lelkével Messiást várok és kapok.

Ez a mondat adja – az Isten-várásom lényegét. Az Úr várása évezredek története.

a) Áhítatosan várták az Ószövetség prófétái. Sőt az egész zsidó nép egyetemessége.

b) Vágyakozva várta Simeon és a próféta. Sőt áldozataikkal várták a zsidók. Azok, akik áldozataikkal akarták szentté tenni magukat Mózes parancsa szerint: „Szentek legyenek Istenüknek... mert az Úr tűzáldozatait, Istenük kenyerét áldozzák s azért szenteknek kell lenniük” (3Móz. 21,6). – De miért? Hogy szentül fogadhassák az üdvözítő Messiást.

c) Egyéni életünkben mi is vártuk. Sőt várjuk és áhítózva áhítózunk. Ez a mi imáink tartalma és a mi lelkünk igénye. Még jelképekben is ezért díszítjük otthonunkat szentképekkel és ezért könyörgünk a fohászok fohászával.

Bef.: Simeon éneke szerint vette a kegyet: „Bocsásd el most szolgálodat, Uram, szavaid szerint békességben, hiszen már látták szemeim az üdvösséget, melyet minden nép számára rendeltél: világosságot a pogányok megvilágítására és dicsőségére népednek, Izraelnek” (Lk 2,29-32). A nagy próféta érkezését érezte Fánuel leánya is, akiről ezt olvasom az Írásban: „Ő is odajött abban az órában, magasztalta Istent és beszélt róla mindazoknak, akik Jeruzsálem megváltására vártak” (Lk 2,38). – Most azután azt kérdezem magamtól: elkészítettem-e lélekszentélyemet az Úr fogadására, vagy elékeztem-e már lelkembe az én Uram és Üdvözítőm? – Imádkozzál, testvér, hogy örök Lakója legyen lelkednek – a mi Urunk Jézus Krisztus.

6. beszéd: Az üdvözültek diadalmas serege

(Dogmatikus beszéd: Az üdvözültek lélektartalma)

Bev.: Merre húz az emberek élete? Annyi bizonyos, hogy a boldogságkeresés az indító erő, a boldogság réve a keresett otthon. De a birtokbavétel aszerint változik, hogy mit tart legnagyobb örömnél vagy boldogságnak egyik, vagy másik. A Mester szava így dönti el a kérdést: „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?” (Mt 16,26). Azért tehát: „Keressétek (először) inkább az ő országát (és annak igazságát) és ezeket mind megkapjátok” (Lk 12,31). – Kérdés: miben áll ezek boldogsága?

1. Az Isten látás örömeiben.

Mindenki a „fény”, a látás igényese. Már a földön is.

a) A „homály embere” keres... Vagy a tudásban, vagy a gyarló értelem gyújtotta mécsek fényénél. De ezek a „fények” még a földön sem biztos irányt mutatók. Csak akkor vezetnek helyes útra, ha „magasabb helyről” villanó fényt is keresünk.

b) A „fény embere” talál. Ez az ember – az Isten embere. Az, aki a kegyelem fényében élt és itt a földön Istenre talál. „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,19-20).

c) Az „üdvösség embere” pedig Istenben találja az élet fényét. „Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága” (Jn 1,4). Ezt a Fényt az ég küldötte, az örök Fény, az Atya pedig a hazatért lélek életét világítja.

2. Az Istennel élés boldog birtoklásában.

Ez a második élettartalom. A látás után – élet következik. Fény fakasztja az életet. Az életről pedig azt tudjuk, hogy elemi adatai a teljesebb és teljesebb birtoklás.

a) A földön: tudást, szépséget, jóságot, szeretetet.

b) És az örök életben? – kérdésre ez a tétel felel: minél többet hoztam magammal a földről, annál többet és mindig többet birtokolok az égben. Amit én hoztam, az véges, amit azután Isten nyújt, az végnélküli.

Bef.: Akik erre az életútra húznak, azok az Úr hazatérő vándormadarai... Maguk jöttek a földre és másokkal (gyerekek stb.) jönnek az égbe. Ez is a boldogság fokozása. De a teljesség: Isten bírása. „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

* * *

B/ rész csoportjaiban a jelzett Vasárnapok írott liturgiájához kapcsolódó beszéd/vázlatokat tervezzük meg.

B/ rész – a/ csoportja: a „kis liturgia”-hoz írt beszédek

Természetes, hogy maga az Egyház úgy járt el, hogy ezek a szövegek tekintettel legyenek a karácsonyi Isten ajándékára, épp ezért a szónok is úgy értelmezze a szövegeket, hogy azok elmélyítsék a megtestesülés igazságát és egyúttal az Isten jelenlétének örömét ébresszék a hallgatók lelkében. – Lásuk most ezeket a vázlatokat egyenként.

1. (Introitus) beszéd: Mikor jött el hozzánk az Úr?

(Dogmatikus beszéd: Az Úr érkezésének ideje)

„Mert mialatt mély csend borult mindenre, s az éjjel sietős útja közepén tartott, mindenható igéd az égből, királyi trónodról, ott termett a pusztulásra szánt föld közepén” (Bölcs. 18,14-15).

Bev.: A Karácsony örömnepének lelket indító búvkörében érdemes megfigyelni az Írások szavát, amely csodás egyszerűséggel írja le a Messiás születésének történelmi időpontját. Az egyik szöveg történelmi adatokat ír, a másik az emberlelkek lélekképét rajzolja. Az egyik így szól: „Abban az időben Augustus császár rendeletet bocsátott ki, hogy számlálják össze az egész földkerekséget. Ez az első népszámlálás Quiriniusznak, Szíria helytartójának idejében történt” (Lk 2,1-2). A másik a Bölcs fenti szavait közölve (Bölcs. 18,14-15) folytatja: a **lelkek békéjét** jelzi az Isten közeledésének időpontjául. – Kérdem: mi valóban a történelmi érkezésnek időpontja és micsoda az Úr hozzánk érkezésének szent órája?

1. Az Úr a népek békéjének idején érkezik.

Hosszú harcos időköt ír le a választott nép történelme, amíg elérkezik az Úr eljövételének időpontja. Valóban kicsoda a Mester? Az Írás szerint: a békességnek a fejedelme. „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és leszen az ő neve:... a béke fejedelme” (Iz. 9,6). Mégpedig hogyan értelmezve?

a) Az Ő lényege – az élet békéje. Küldetése pedig így szól: „Békességet hagyok rátok, az én békémet adom nektek. Én nem úgy adom nektek, amint a világ adja” (Jn 14,27).

b) Ő a lényegének idejében köszönt az életbe. A történelem egyik valóságos kis szakasza, amikor – béke uralkodott a földön. Még a csendes éjszaka is békét hirdetett és lehelt.

b) Mert a nagyvilág békéje az Ő érkezésének célja és hivatása. – Mindennek pedig mi a jelentősége? Ő – a lélekbéke hirdetője. „...békesség a jóakarátú embereknek” (Lk 2,14). Ő – a lélekmegnyugvás szorgalmazója és segítője: „Boldogok, akiket az igazságért üldöznek: övék a mennyek országa” (Mt 5,10).

2. Emberlelkünkben is a lélekbékében jelentkezik. De az emberiség Messiása az én életemnek Üdvözítője, kérdezhetem tehát: valóban ki Ő – a mi életünket tekintve?

a) Az égi Atya szeretett Egyszülöttje. János apostol így határozza meg Személyét: „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige” (Jn 1,1). Majd így folytatja: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

b) A földi embert Istenhez kísérő égi Követ. Az Isten Egyszülöttje az én lelkemnek Istenhez kísérője. Tanítása egekbe segít, éltető Kenyere egekbe juttat. „Aki eszi az én testemet és issza az én véreimet, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

c) Ezért hangja a belső békében csengő égi dal. Ide is illik az Írás: „Mondá erre néki: Jöjj ki s állj a hegyre az Úr elé, s íme ott elvonul az Úr, s az Úr előtt nagy és erős szélvész, mely hegyeket forgat fel és sziklákat zúz össze, mely hegyeket rombol s a szélvészen nincs az Úr, – s a szélvész után földrengés s a földrengésben nincs az Úr, – s a földrengés után tűz s a tűzben nincs az Úr, – s a tűz után enyhe szellő susogása... Íme egy hang szóla...” (3Kir. 19,11-12 és 13). A félelmetes hang csak figyelmeztet az Úr erejére, de a szeretet békéje az Úr megérkezésének a meghirdetése. Azért hirdeti az Írás: „Hogy világítson a sötétségben és a halál árnyékában sínylődőknek, és lépteinket a békesség útjára vezesse”

(Lk 1,79).

Bef.: Békesség idején születik az Úr. Ezzel azt jelzi, hogy a föld és ég Ura az emberiség és az egyes ember belső békéjének teremtője.

2. (Introitus) beszéd: Kicsoda az Úr Küldöttje? (Dogmatikus beszéd: A betlehemi Jézus Személye)

Bev.: Istenről így zeng a Zsoltáros: „Királlyá lett az Úr! Fölségbe öltözött, erőbe öltözött az Úr és felövezte magát; megerősítette a földi kerektségét” (Zsolt. 92,1). Majd így jelzi a Messiást, mint Istent a próféta: „Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és leszen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6). – Hol tehát a Hatalmas, amikor Gyermek alakban jelentkezik az Istenember? Feleletünk ilyen módon hangzik:

1. Ember – az emberi tekintet előtt.

Betlehem a kis Gyermek emberi életének kifelé való jelentkezése. Minden emberi, ami feltűnik életének első mozzanataiban.

a) Születése – emberi tény. Kicsi, „tehetetlen” Gyermek, akiről ezt írja az Írás: „Meggzülte elsőszülött fiát, pólyába takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson” (Lk 2,7).

b) Emberi élete – észlelt esemény. A Szent Család gondozásának tárgya, aki menekül az üldözés elől. „...az Úr anyala megjelent Józsefnek álmában és így szólt: „Kelj föl, fogd a gyermeket és anyját, és menekülj Egyiptomba! Maradj ott, amíg nem figyelmeztetlek, mert Heródes keresi a gyermeket és meg akarja ölni” (Mt 2,13). Majd megérkezvén: „Odaérve Názáret városában telepedett le, hogy beteljesedjék, amit a próféták jövendöltek: Názáretinek fogják hívni” (Mt 2,23). Ott pedig: „Jézus növekedett bölcsességben, korban és kedvességben Isten és az emberek előtt” (Lk 2,52).

c) Tevékenysége az emberi természetben keresztül jelentkezik.

2. Isten Egyszülöttje – az Úr színe előtt.

De Isten szeme átlát a külső kereten, az emberi természetben, és az isteni természetet, az **isteni Személyt** látja.

a) Örök Ige a kis „Gyermek”. Az Írás így szól: „Kezdetben volt az Ige és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige” (Jn 1,1). Ez a szent szöveg azt mondja tehát: Isten az Ige. Sőt így is erősíti: „Az igazi világosság, mely minden embert megvilágosít” (Jn 1,9). Sőt emberré levésének titkára is céloz mondván: „A világban volt, a világ ő általa lett, mégsem ismerte föl őt a világ” (Jn 1,10).

b) Öröktől tervezett Istenember. Az Írás szavai szerint Isten örökkévalóságának birtokosa teljesen. „...Ő volt kezdetben Istennél. Minden ő általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami lett” (Jn 1,2-3). Isten örök tervének hordozója, hogy az isteni gondolatokat megvalósítsa.

c) Előttünk is Istenemberré bontakozik élete folyamán. Az emberi természet köntöse azután lassan elfinomodik, és mindenki előtt megtörténik az Úr „színeváltozása”. Szól erről az égi Atya. A Tábor hegyen cseng az égi szó: „...Szavai közben fényes felhő takarta el őket és a felhőből szózat hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok!” (Mt 17,5). Tanúsítják ezt cselekedetei. Életére, tanítására, csodatetteire gondolok, amelyeket Ő Maga bizonyítéknak mond: „Jézus égre emelte tekintetét és így imádkozott: „Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál. Én ugyan tudom, hogy mindenkor meghallgatsz, csak a körülálló népért mondom, hogy higgyék: Te küldtél engem” (Jn 11,41-42). Igazolják az Érte halált halt tanítványai. János apostol szóval hirdeti: „Ez az a tanítvány, aki tanúságot tesz minderről és ezeket írta. Tudjuk, hogy igaz az ő tanúsága” (Jn 21,24). Az összes apostol – szt. Pált is **teljesen** – szenvedéssel és halállal igazolja állításának igazát (Péter és Pál halála).

Bef.: Kicsoda tehát az Úr „Küldöttje”? Emberi szemmel nézve – embernek látom, a hit kegyelmével és az „Isten adta természetfeletti isteni természetben át” látva – Istenfiának tudom. – Ezért borul térdre az ember, és ezért zengi az angyalok karával: „Szent, szent, szent az Úr, a mindenható Isten, aki volt és aki van és aki lesz, eljövendő!” (Jel. 4,8).

*

1. (Oratio) beszéd: Az Isten szeretett Fiának ereje (Dogmatikus beszéd: Jézus ereje)

Bev.: Az Írás szövege szerint a Mester érintésének eredménye: erő távozott Belőle. – És a Mester áldó jósága mit ad az őt szeretőknek és hivatottaknak?

1. Lelki erővel telíti az apostolokat.

a) Tanítva Magához láncolta. „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket és arra rendelvelek, hogy munkáttal gyümölcsöt hozzatok” (Jn 15,16). „Ha a világból volnátok, a világ, mint övéit, szeretne titeket. De mivel nem vagytok e világból valók, – hiszen kiválasztottalak titeket e világból – gyűlöl titeket a világ” (Jn 15,19).

b) Nevelve megemelte. „Ez az én parancsom: Szeressétek egymást, mint ahogy én szeretlek titeket” (Jn 15,12).

c) Szeretetének csodájával táplálta.

d) És a hivatás teljesítésére – hatalommal ruházta. „Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyert, akinek pedig megtartjátok, az bűnben marad” (Jn 20,23).

2. Lelki erővel telíti az Egyházat.

A nagy és szent közösséget. Milyen erővel? A hit kegyelmével. A hatalom átadás kegyével. A híveket Isten aklába terelő pásztor-lélekkel.

3. Lelki erővel telíti a hívő lelkeket.

Mit jelent ez a telítés? Új élet-fakadást. Az Írás így írja elő: „Egy a Test és egy a Lélek, mint ahogy hivatástok is egy reményre szól” (Ef. 4,4). Majd így értelmezi: „El a régi kovással, hogy új téstává legyetek, aminthogy kovásztalanok is vagytok!” (1Kor. 5,7). Az eredetét pedig a Mester életforrásához vezet vissza mondván: „Krisztus vérének erejében megvan tehát a reményünk arra, hogy beléphetünk a Szentek Szentjébe. Ez az új életút, melyet a függönyön, vagyis tulajdon testén keresztül nyitott nekünk” (Zsid. 10,19-20). Végül a belső nemesedés alapja: „...az isteni természet részeseivé legyetek...” (2Pét. 1,4) s ennek valóságos tartalma: „Ne szabjátok magatokat e világhoz, hanem alakuljatok át gondolkodástok megújulásával, hogy fölismerjétek mi az Isten akarata, mi a helyes, mi kedves neki, és mi a tökéletes” (Róm. 12,1).

Bef.: Ezek alapján mi lehet életünk reménye? Az apostol feleli mondván: „Mi azonban új égre és új földre várunk, mely az igazság otthona” (2Pét. 3,13).

2. (Oratio) beszéd: Az igaz ember ég felé kiáltása

(Erkölcsei beszéd: Egek felé kiáltunk!)

Bev.: A mélységből kiáltok feléd, Uram! Lehet ez az elesett, de lehet ez a kérő hangja. – Mit kér az ember?

1. Onnét kéri és várja a jámborság lelkét.

a) A föld – anyagiakat kínál. Ezek is kincsek, mert Isten ajándékai. „Íme, nektek adtam minden fűvet, mely magot hoz, a földön, s minden fát, melynek benn a gyümölcsében van fajának megfelelő magva, hogy eledeltekre legyen” (1Móz. 1,29).

b) Az ég – természetfelettieket is kínál. Végül is minden az égből. Ezek **skálázatban** emelkedők. Anyagiakat is biztosít (földi értékek). Lelkieket ad (tudás és szépség). Szellemieket is nyújt (természetfeletti kincsek).

2. Onnét kapja az örök élet örömét.

De a földre azért száll az isteni erő, hogy égbe juttassa a föld zarándokát.

Kérjük – az emelkedést és az újjászületést. „Ennek a romlandó testnek föl kell öltenie a romlatlanságot, ennek a halandónak a halhatatlanságot” (1Kor. 15,53). – De kérjük a boldog töltekezést. „Múlóban az éjszaka, a nappal közel. Vessük le hát a sötétség tetteit s öltünk magunkra a világosság fegyvereit... Inkább az Úr Jézus Krisztust öltöztetünk magatokra és ne dédelgessétek testeteket, hogy bűnös kívánságokra ne gerjedjen” (Róm. 13,12 és 14).

Bef.: Ez a kiáltás a föld emberének sikongása, hogy övé legyen a földi és örök Isten országa.

*

1. (Graduale) beszéd: Az „Úr Felkentje”

(Dogmatikus beszéd: A Messiás hivatása)

„Szívem ünnepi szózatból árad, zengem dalomat a királynak; gyors író vesszeje lett a nyelvem.

Ékesebb vagy az emberek fiainál, kedvesség ömlik el ajkadon, azért áldott meg téged örökre az Isten” (Zsolt. 44,2-3).

Bev.: A földre küldött ember az értelem erejével világító, megértő és mindent értelmező. Még az Istenhez is csak az ember emelkedhet a földről. Isten ilyen szeretete mellett az is örök terve, hogy Magához emeli a föld szellemi lényét, az embert.

1. Öröktől fogva Magához akarja emelni az embert.

Ez az isteni terv, mint minden isteni: örök.

a) Róla zengi az Írás: „Az Úr szerzett engem útjai elején, kezdetben, mielőtt bármit is alkotott; öröktől fogva rendelt engem,ős idők óta, még a föld előtt; nem voltak még tengerek, én már fogantattam, még nem törtek elő a vízben dús források, még nem állottak a hegyek súlyos tömegükben, a halak előtt születtem” (Péld. 8,22-25).

b) De létében örök hivatás, hogy az embert Istenhez vezesse. Azt az embert, akiről így ír szt. János apostol: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). Azt az embert, akinek életét nemesíti az Isten. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Azt az embert, akiért így szenvedett a Mester: „Pedig ő a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töretett össze, a mi békességünkért van rajta a fenyíték, s az ő kék foltjai által gyógyultunk meg” (Iz. 53,5) és „Vétkeinket testén fölvitte a keresztfára, hogy meghaljunk a bűnnek és igaz életet éljünk. Ti az ő sajtó sebei által gyógyultatok meg” (1Pét. 2,24). Azt az embert, akinek élete végül is ilyen módon nyert teljes kibontakozást: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). – Mindez örök terv, amelynek változatos fázisát az ember cselekedete tett **megváltó jellegűvé**.

2. Időben Vele örvendezteteti az embert.

De az Isten örök terve az idők folyamán valósuló élet.

a) Küldi az örömhírt jelentő angyalt. „Hat hónap múlva elküldte Isten Gábor angyalt Galilea Názáret nevű városába egy szűzhöz... így köszöntötte (az angyal): „Üdvözlégy, kegyelemmel teljes!... Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél. Méhedben fogansz és fiat szülsz. Jézusnak fogod hívni. Nagy lesz ő: a Magasságbelinek Fia. Az Úristen neki adja atyjának, Dávidnak trónját. Uralkodni fog Jákob házában mindörökké” (Lk 1,26, 28,31-33). – A próféták várakozásának ez a diadalba szökkenés csodája.

b) Küldi a betlehemi Kisdedet. Öröme – a Szent Családnak, a pásztoroknak, a királyoknak és minden jóakarátú embernek. „...látták szemem az üdvösséget, melyet minden nép számára rendeltél: világgosságot a pogányok megvilágítására és dicsőségére népednek, Izraelnek” (Lk 2,30-32).

c) Küldi a tanító Mestert. Az Apostolok Cselekedetei így kezdődnek a Mestert jellemezve: „Első könyvemben, kedves Teofil, elbeszéltem, mi mindent tett és tanított Jézus egészen mennybevétele napjáig, mikor megbízatást adott a Szentlélek által kiválasztott apostoloknak” (Ap.Csel. 1,1-2).

d) És küldi az áldozati Barányt. Izaiás ezt írja Róla: „Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhot leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját” (Iz. 53,7). János apostol ezt adja Keresztelő szt. János nyelvére: „Nézzétek, az Isten Bára-nya! Ő veszi el a világ bűnét! (Jn 1,29). Szt. Péter pedig így jellemzi értünk áldozott áldozatos életét: „... nem mulandó dolog, arany vagy ezüst váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Baránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19). – És mi ez az ember életét tekintve? Boldogság és öröm, mert igaz lesz a mi életünkben is az apostol szava: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

Bef.: Íme, az „Úr Felkentje”, az Istenfia és az ember örök boldogítása.

2. (Graduale) beszéd: A „megemelt” ember hódolata

(Erkölcsi beszéd: Az isteni ember hódolása)

Bev.: De ha ilyen magasra emelt az ember, vajon milyen hódolattal alázódik az Isten előtt? Mert a megemeltetés életkincs, a hálás szeretet pedig – lélekajándék. – Mivel fizet tehát a hódolatos ember?

1. Imádkozó hálára nyílik az ajka.

Ez az első.

a) Az ember ugyanis **megismerő szellem** és szeretetre gyulladó **isteni lény**. „Isten képe”. „Isten az embert földből teremtette, s a maga képére alkotta... A szellem tudásával látta el őket; értelemmel töl-

tötte be szívüket, és megmutatta nekik, mi a rossz és mi a jó” (Sir. 17,1 és 6). Ennek első kirobbanása Isten felé ez a hang: ima. Felemelkedés, dicsőítés, hálát rebegő és alázattal kérő. „Szálljon illatáldozatként színed elé imádságom, és kezem felemelése legyen olyan, mint az esti áldozat” (Zsolt. 140,2).

b) Majd áldozatban is mutatkozik az Istenhez emelkedése. Ez is köszönet a vett jókért. Az égi parancs így szól: „Áldozatok igaz áldozatokat, s az Úrba vessétek bizalmatokat” (Zsolt. 4,6). – Az Úr feleletét ez a szöveg adja: „A töredelmes lélek áldozat az Istennek, a töredelmes, alázatos szívet, Isten, nem veted meg!” (Zsolt. 50,19).

c) Végül egész élete is Istent imádó létszen – az étellel való Isten dicsérés útján. Ez is köszönet és kialakítandó és alakuló élet. Ezt parancsolja az égi kincs vételéért az Írás: „Teljes életedben szeresd az Istent, és kiálts hozzá, hogy megmentsen!” (Sir. 13,18).

2. Örök dicséretet zeng a nyelve.

Ez valóban csatlakozás – az angyali karokhoz.

a) Dicsőítik az Istent az angyalok. „Dicsérjétek az Urat az egekből, dicsérjétek őt a magasságban! Dicsérjétek őt, angyalai mind, dicsérjétek őt, seregei mind!” (Zsolt. 148,1-2).

b) Dicsőítik Őt az üdvözültek. Zengő énekük ezt csendíti: „Méltó vagy Urunk Istenünk, hogy tiéd legyen a dicsőség, a tisztelet és a hatalom, mert te alkottad a mindenséget: akaratod hívott létre és teremtetett mindent” (Jel. 4,11).

c) És dicsőítik Őt a földi zárandokok. „Énekeljétek az Úrnak új éneket, zengjen a jámborok gyülekezetében dicsérete” (Zsolt. 149,1). – Ezek a **személyes** létük magasrendűségével, a természetlények pedig a törvénynek hódoló alázatos szolgálattal. Mert a lélek dala valóban az **isteni élet** fenséges akkordja.

Bef.: Így áll be az ember az Istent dicsérő életkórusba, amelynek alapüteme ez: Szeretet az Isten!

*

1. (Offertorium) beszéd: Örök az Isten

(Dogmatikus beszéd: Isten örökkévaló)

„...Erőbe öltözött az Úr és felövezte magát; megerősítette a föld kerekességét, hogy ne ingadozzék. Trónod kezdet óta szilárd, öröktől fogva vagy te” (Zsolt. 92,1-2).

Bev.: A változó és múlandó világ szemléletében önként lép elénk a kérdés: van-e **örök Lét** a nagy mindenség felett? A lélek szava ezt súgja: ez az Isten. – Nézzük ezt most részletesen.

1. Ezt igazolja az Isten szava.

Az Írás állandóan azt hangoztatja, hogy Isten az **örök Lét**.

a) Mózes a csipkebokorból ezt hallja: „Én vagyok az „Aki vagyok”. Majd mondá: Ekképp mondd Izrael fiainak: Az „Aki van” küldött engem hozzátok” (2Móz. 3,14). Ugyanezt zengi a Zsoltáros: „Trónod kezdet óta szilárd, öröktől fogva vagy te” (Zsolt. 92,2).

b) Majd a világot értelmezve ezt olvassuk: minden az Isten műve: „Uram, mily nagyok a te műveid! Bölcsességgel teremtetted valamennyit, és betöltötték a földet alkotásaid” (Zsolt. 103,24). És mindenről gondoskodó az örök Teremtő. „A forrásokot a völgyekbe ereszted, hogy folyjanak a hegyek között a vizek. Belőlük iszik a mező minden vadja, s oltják szomjukat a vadszamarak. Mellettük tanyáznak az égi madarak, és hallatják sziklák közül hangjukat (Zsolt. 103,10-12).

c) Majd az életigazságok értelmezésénél ezt olvassuk: „Mert bőséges az ő irgalma irántunk, s örökre megmarad az Úr hűsége!” (Zsolt. 116,2). – Sőt azt is halljuk, hogy ígéreteiben is örök az Isten: „Te azonban ugyanaz maradsz, és éveid el nem fogynak. Szolgáid fiainak mindenkor lesz lakásuk, és örökre lesz ivadékuk” (Zsolt. 101,28-29).

d) Végül még reánk vonatkoztatva is mindig azt halljuk: örök az Isten, és örök életet ígér az Úr: „Kik fényt derítenek rám, örök életet nyernek” (Sir. 24,31). A Mester pedig midőn a legnagyobb akarja adni, akkor ezt mondja: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, mégha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

2. Ezt értelmezi az ember értelme.

Hogyan gondolhat az ész a Mindenhatóra?

a) A létező világ Ősokának, Teremtőjének ismeri. Itt értelmező eszköz: az okság elve (gondolj szt. Tamás Isten érveire!). Így minden véges, Ő örök.

b) A szellemiség teljes bírójának, Önbírónak tudja. Itt eszköz a Hozzá vezető létezők értelmezé-

se. Így személyes léte – örök Lét.

c) Az élet alakulásának változatlan törvényei és az Ősvalónak, az Istennek, az örök Létnek kivetítései.

Bef.: Isten szava mondja, ember értelme maga is így értelmezi. De azzal az optimizmussal: Isten az örök Jóság és Szeretet; így tehát az ember az Isten fia. „Szeretteim, szeressük egymást, mert a szeretet Istentől van. Mindaz, aki szeret, Istentől született és ismeri az Istent. Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Ján. 4,7-8).

2. (Offertorium) beszéd: Időben született az Isten Fia (Dogmatikus beszéd: Istenemberré lesz)

Bev.: De hogyan függ össze az örök isteni léttel a Messiás, az Úr Egyszülöttjének időben való születése? A felelet ez: az emberi természet felvételével születik időben az Istenember. – Honnét tudjuk?

1. Szent kinyilatkoztatás boldogító ténye.

Az ember felfelé törésének vonala – ősi gravitáció az Isten felé. De hogy az Isten szeretete a megtestesülést adja, ez az ég legnagyobb csodája.

a) Isten mondja, és így hittel odahajol a lelkem. Az apostol hirdeti: „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. Ez volt kezdetben Istennél” (Jn. 1,1-2). Majd Keresztelő szt. János is mondja: „János tanúságot tesz róla és nyíltan megvallja: „Őröla mondtam: Aki utánam jön, nagyobb nálam, mert előbb volt, mint én” (Jn 1,15). Majd Jézus Maga mondja: „Nem hiszed, hogy én az Atyában vagyok és az Atya énbennem?” (Jn 14,10).

b) Ember örömmel hallja, és hogyne hallaná boldogan, hogy ő az „Isten rokona”?! Jézus mindenkit testvérenek, barátjának mond. És az apostol is mindenkit Isten fiának hirdet: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak aki hisz őbenne” (Jn 1,12).

c) Az élet megszentelődése is erősíti. Az isteni természet égi adomány. Ez az újjászületés kegye: „Bizony, bizony mondom nektek: ha valaki újra nem születik, nem látja meg az Isten országát” (Jn 3,3). – De a kegyelem növekedő erő. És a tökéletesedés Istenatya tökéletessége felé irányít: „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).

2. Az emberi történelem megemelő mozzanata.

Évezredek várják, és Heródes idejében születik. Valóság János szava: „Az Ige testté lett, és közöttünk lakott” (Jn 1,14). A világ kezdete kisebb mozzanat, mint a világ Ura Egyszülöttjének megtestesülése. – Most mit hoz?

a) Békét teremt az egek felé törő emberben. Vágyak élnek benne, és teljesülésük nem érvényesül Isten akarata nélkül. Jézus jelentősége ez reám nézve: „A törvényt Mózes által kaptuk, a kegyelem és az igazság Jézus Krisztussal valósult meg” (Jn 1,17). A Szeretet a földre szállt, hogy a föld embere Istenhez emelkedhessék.

b) Békét hoz a vándorút nehézségeiben. De a belső kiegyensúlyozottság csak lehetőséget teremt. Az út nehézségeiben velünk a Mester. Az Istenember az ember segítő barátja.

c) Békét ad a szeretet sugárzásában. Mert mi az emberi élet legértékesebbje? Gyűlölet? Az Úr szava tilalomfa: „Ne gyűlöld testvéredet szívedben!” (3Móz. 19,17). A szeretet! Ezt pedig ömleszti és ennek parancsát mindenkefelettivé teszi. Itt az Úr szava parancs! „Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legfőbb: az első parancs. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mt 22,38-39).

Bef.: Az összefüggés lényege: az Istennek emberek felé áramló szeretete, amely az emberré levésben éri el tetőpontját.

*

1. (Communio) beszéd: A mi Egyiptomunk

(Erkölcsei beszéd: Az üldöztetés elleni védelem)

„Kelj föl, fogd a gyermeket és anyját, és menj Izrael földjére, mert meghaltak, akik a gyermek életére törtek” (Mt 2,20).

Bev.: Hová meneküljünk, ha üldözés az osztályrészünk? Van-e **átfutó** menedékünk? Mert üldöztetés az osztályrészünk, hol van tehát a menedékünk?

1. Távoli területeken.

Nem teljes területi elkülönülésre gondolok. De olyan visszahúzódásra, amely a mi „Egyiptomunk”.

a) A bántók körzetén kívül maradok. Ne lássanak a bántani akarók. Ne érjenek el a bántók. De különösen sohase érinthessék lelkem belső tartalmát. Legyen erőnk ez a tudat: „Ha a világ gyűlöl titeket, tudjátok meg: Engem előbb gyűlölt nálatok” (Jn 15,18).

b) Velük csak a **belső szeretet** kapcsával élek. A Mester szavai nyomán kötelesség ez, mert az ellenség támadásaival szemben is felénk áramlik a szeretetünk. Mesterünk parancsa ugyanis ez: „Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, (tegyetek jót haragosaitokkal) és imádkozzatok üldözőitekért (és rágalmazóitekért)” (Mt 5,44). – Sokszor lobog bennünk a gyűlölet, de ki fogja oltani az Isten adta szeretet. Ennek lecsendesítésében pedig mi is segíthetünk.

2. A szerető lelkek közelében. Az élet körzete **koncentrikus gyűrűződést** mutat. a. Az életben legközvetlenebb körünk a család. Ez a vérszerinti rokonságot is adja. Ez a természetes védelem. Ezért menekül ide –

a) gyermek.

b) A második a tanítók és nevelők köre. Ez a lelki életet védeni akarók köre. Ide is menekülhet az üldözött lélek (régii asylumok!).

c) Szélesebb kör – a barátok, ismerősök emberi köre...

Bef.: De mindennél biztosabb: **teljesen** Magához fűző az **Istenatyánk köre**. Itt a teremtés ereje az ősi kapocs, a megváltás ténye a szeretet nagy jele és az istenfűség melegében áll.

2. (Communio) beszéd: A mi „Izrael országunk”

(Erkölcsei beszéd: Igazi otthonunk)

Bev.: Isten népének a Kánaánt adta, és a Messiás otthona is a Jordán partja... Mintha a tisztulás vize örök jelkép lenne és a termékenyítő áramlás a lélek televényének öntözője lenne... Van-e nekünk is igazi Kánaán otthonunk?

1. Egyházunk nagy lelke.

A szent és szerető közösségek adják az otthon melegét. Ezek elseje: az Egyház. Széles keret és az Úr embernájának nagy karáma.

a) Krisztus alapította. Péternek mondotta: „Te Péter vagy. Erre a sziklára építem az Egyházamat és a pokol kapui nem vesznek erőt rajta” (Mt 16,18). „...Legeltesd bárányaimat... Legeltesd juhaimat...” (Jn 21,15 és 16).

b) Krisztus áldotta. A hit őrzésének kegyelmével. A biztos vezetés tévmentes égi áldásával. „Én azonban könyörögtem érted, hogy meg ne fogyatkozzék a hited, hogy te egykor megtérvén megerősítsd testvéreidet” (Lk 22,32). És az örök partokra juttatás nagy hivatásával.

2. Szeretteinek köre.

Szűkebb körben az élet – Kánaán. Ez a család.

a) Ezt is Isten gondolta.

b) Itt is a szeretet-áramlás az otthon jellege. Itt is egymást támogató a szeretet sodródása. Jellege: áldozatoság. Hivatása: az új életbimbó virágba szökkentése.

3. Templomunk szentélye.

Ez a legkisebb, de valóban a legszentebb.

a) Itt az Istennel találkozik az ember. „Sóvárogva vágyakozik lelkem az Úr udvaraiba. Ujjongva eped szívem és testem az élő Isten után” (Zsolt. 83,3).

b) Itt az Isten szórja kincseit az ember felé. Itt égi kegyelemmel kapcsolódik az örök Atya szeretetébe. Áldozatunk és szentségeink vételével kapja. Ez is Kánaán, ahol csodás változattal tavaszi zsendülésbe fakad az ember lelke. Itt találkozik „Izrael Szentjével”, és Ő ezt a tavaszt hozza lelkednek: „Folyókat fakasztok a magas dombokon, és forrásokat a rétek közepén; vizek tavaivá teszem a sivatagot, és vizek patakjaivá a járatlan földet” (Iz.41,18).

Bef.: Imával kérjed, hogy ezt a Kánaánt érezd meg a földön, hogy innét az örök Kánaánba röppenjen a lelked.

1. (Postcommunio) beszédAF

(Erkölcsi beszéd: Az igazi embervágyak)

Bev.: Az igaz ember lényeges jegye: elevenen verődik ki rajta az **Isten élő képe**. – Mit tesz ez az **élő kép** egész életében?

1. Keresi a távol látszó Istent.

Persze mindez a kép törtétese az örök Valóság felé.

a) Ez a távolság csak emberi látszat. Csak emberi szem előtt van távolság, de lélekben ott van az egybevágás.

b) Ezt a látszat távolságot közelítik a vágyak. Az apostol így jellemzi a törtetés vonalát: „A keresztiség által ugyanis vele együtt a halálba temetkezünk, hogy amint Krisztus az Atya dicsősége által föltámadt halottaiból, úgy mi is új életet éljünk” (Róm. 6,4). Ez az örök gravitáció, amely az emberi lélek szent jegye. Ezt fejezi ki az Írás: „Uram, seregek Istene, állíts minket helyre, ragyogtasd fel arcodat, hogy megszabaduljunk” (Zsolt. 79,20). És a vágyak világának eredménye? Szent zárandoklat az Isten hegye felé...

2. Birni akarja a közeledő Istent.

De a közeledés nem igazi cél. A birtokbavétel a döntő. – De hát hol a birtoklandó Isten?

a) Az Isten mindenütt vagyon. Ez az Isten tanítása, és az ész igényelte igazság örök szava. Minden nép előtt nyilatkozik. „Megismertette az Úr az ő szabadítását, megmutatta a nemzetek előtt igazságát; megemlékezett kegyességéről, Izrael házához való hűségéről. A föld határai mind látják Istenünknek szabadítását. Ujjongjatok az Istennek, országok mind, énekeljetek, örvendjetek, zengjetek” (Zsolt. 97,2-4).

b) De az Istent a „lélek-rezonátor” fogja megtalálni. Az Isten természetében, életben és lélekben lakik. Nem is néma, hanem beszédes. De szavát a lélekember hallja. „Akinek füle van, hallja meg” (Mt 11,15).

c) És az Istent szerető és igaz ember élvezi. Az Írás szerint: „Ízleljétek meg és lássátok, mily édes az Úr, boldog az az ember, ki őbenne remél” (Zsolt. 33,9). Majd azt mondja: „Az Úr angyala táboroz azok körül, kik őt féltik, és szabadulást hoz nekik” (Zsolt. 33,8). Továbbá biztosságát hirdeti a 90. Zsoltár: „Hűsége pajzsként vesz körül, nem kell félned az éjszaka rémétől, a nappal repülő nyíltól, a sötétben kószáló járványtól, a délben támadó gonosztól” (Zsolt. 90,5-6). És végül örök boldogságát biztosítja: „...Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Így azután reánk is állni fog az Írás ígérete: kérésünk eredménye így fogalmazható: „Akkor az értelmesekek ragyogni fognak, mint az égboltozat fénye, s akik igazságra oktattak sokakat, tündökölnék örökkön-örökké, miként a csillagok” (Dán. 12,3). „Akkor az igazak ragyognak majd, mint a nap, Atyjuk országában” (Mt 13,43).

* * *

B/ rész – b/ csoportja: Az Evangéliumra írt beszédek

Vagy a napi Evangéliumból vezessük le, vagy arra építsünk fel néhány szentbeszéd/vázlatot.

A napi Evangélium szövege így szól: „Atyja és anyja csodálkozva hallgatták, amit mondott. Simeon áldotta őket és így szólt anyjához, Máriához: „Sokaknak romlására és föltámadására lesz ő Izraelben: jel, amelynek ellenszegülnek – s a te lelkedet is tör járja át – hogy így megnyilvánuljon sok szív érzése. Volt ott egy Anna nevű prófétaasszony is, Fánuel leánya. Ászer törzséből. Már igen éltes korú volt. Szüzessége után hét évig élt férjével, majd özvegy lett. Már nyolcvannégy éves volt. Nem vált meg a templomtól: éjjel-nappal böjttel és imádsággal szolgált Istennek. Ő is odajött abban az órában, magasztalta Istent és beszélt róla mindazoknak, akik Jeruzsálem megváltására vártak. – Elvégezték mindent az Úr törvénye szerint, aztán visszatértek városukba, a galileai Názáretbe. A gyermek ott növekedett és erősödött. Bölcsesség töltötte el és Istennek kedve telt benne” (Lk 2,33-40).

Ha ezt a szöveget elolvassuk, azonnal a következő **központi** gondolatok ötlenek eszembe. A ki Jézust egész csodálatos megnyilatkozások és beszédek kísérik; továbbá jövendölések csendülnek és hangzanak el a templomi bemutatásnál. Ezek az alaphangok azután igen sok skálájú lehetőséget kínálnak nekünk. – Szólhatunk tehát – a Jézus bemutatásának ünnepjelleghénél jelzett beszédvázlatokon kívül – a törvény előtt hódoló Mesterről, majd a próféta dicsérte isteni Gyermekről, továbbá az Isten ál-

dotta emberekről és végül az Úr házanépéről. Természetes, hogy ez mind önkényesen felvetett **ötletre** támaszkodik, és azért a szónokok szabadon indulhatnak saját ötleteik nyomán. Ilyent pedig annál inkább találhatnak, minél szélesebben kezelik az evangéliumi szöveget. Például átnézhetik a „Gyertyaszentelő Boldogasszony” ünnepére, s az annak Evangéliumára írt beszédvázlatokat és látni fogják, hogy a mai **Evangélium folytatólagos szövege** is sok tételt kínál. – Lássuk most ezeket tételek szerinti alcsoportokban.

a) alcsoportba a törvénnyel szemben **hódolatos Messiásról szóló** beszédeket sorolom.

1. (Karácsony utáni vasárnap) beszéd: Aki a törvény hódolatos (Dogmatikus beszéd: A törvény lényege)

Bev.: Amikor az Isten szól, akkor megrezdül, vagy alakulva hódol a mindenség. Judit könyve ezt írja: „Néked szolgálunk összes teremtményeid, mert mondottad és lettek, Lelkedet küldted, és létrejöttetek. És nincs, ki szavadnak ellenszegüljön (Judit 16,17). – Ezt folytatja buzdítólag az apostol mondván: „...Dávid által ugyanis annyi idő múltán azt mondja, mint föntebb: „Bárcsak hallgatnátok ma az ő szavára: Meg ne keményítsétek szívetek” (Zsid. 4,7). – Az ember számára a megismert törvényben csendül az Úr szava. Azt kell tehát ma megtanulnunk, hogy hogyan kell gondolkodnunk a felettünk álló Isten adta élettörvényekről?

1. Isten az örök Törvényhozó.

Nem is lehet más, mert a Kezdet csak Ő lehet, tehát Belőle fakad az egész életfolytatás.

a) Isten terve és teremtő rendelkezése – a törvény. Jól jegyezd meg az Úrról és szaváról: „Igazságod örökre igazság, és törvényed igazmondás” (Zsolt. 118,142). Az isteni rendelkezés lényege: az isteni akarat. Szabad szellemlényeket is teremt az Isten, de szabad behódolást kíván a Teremtő: „Mondá erre az Úr Mózesnek: Meddig vonakodtok megtartani parancsolataimat és törvényeimet?” (2Móz. 16,28). – De további kiemelkedő jellege: a kötelező hatalom. Követi az értelmetlen lény, és belátja az értelmes ember, mert „Megbízuk az értelmes ember Isten törvényében” (Sir. 33,3).

b) Tehát hódoljon előtte minden lény. Az Írás így figyelmeztet erre: „Az okulásra irányuló gond pedig szeretet; a szeretet pedig törvényeinek teljesítése; a törvények megtartása pedig a halhatatlanság teljessége” (Bölcs. 6,19). – Ezek a törvény előtti hódolók azután megosztódnak. Vannak a „nagyteremtésben” törvényhódolók, s ezek tudat nélküli törvénykövetők. Ilyen: a fizika, élettan törvényei, amelyeket hűségesen betartanak. Élnek a „kisteremtésben” is törvény hódolatosai. Ezek az angyalok és az emberek. A kivételes kiemelés az: ezeknek **tudatos akarattal** kell hódolniuk Isten előtt.

2. De vegyük tudomásul azt is, hogy még az Istenfia is a törvény teljesítője.

A Mester földi életének első mozzanatai is hódolatot árulnak el. A természet törvénye szerint kezdi betlehemi életét és folytatja templomi látogatásait. Azt, amely szintén isteni eredetű.

a) Jézus is követi az isteni parancsot. – Így azután Jézus is engedelmes – a törvénynek, majd a természet követelte engedelmisségben él – szüleivel. Az Írás írja: „Akkor hazatért velük Názáretbe és engedelmeskedett nekik” (Lk 2,51). – Íme, a hódolatos Mester, Aki így tanítóan szól a növekedő embernek!

b) Azért tehát az ember is mindenben kövesse az isteni szótát. Nekünk Isten törvényei – életünk irányítói. „Mert a parancs szövétnek, a tanítás világosság, s a fegyelem feddése az életre vezető út” (Péld. 6,23). Lelkünk legyen tehát a törvény hódolója. Mégpedig úgy, hogy a szeretet parancsa járja át életünket. „A szeretet nem tesz rosszat a felebarátnak. A törvény tökéletes teljesítése tehát a szeretet” (Róm. 13,10).

Bev.: Végül is vessük szívünkbe: gyökérzetben minden törvény Istenen alapul. Mert vagy Belőle fakad – közvetlenül, vagy Reá támaszkodik – közvetve. – Mit tegyen tehát az „Isten fia ember”? Figyelje az égi Atya törvényeit és hűséges legyen azok teljesítésében.

2. beszéd: Az Isten törvényei

(Dogmatikus beszéd: A törvények ősi kötő ereje)

Bev.: Honnét veszik a törvények kötelező erejüket? Természetesen: a lényegükből, az alkotó Atya akaratából. Mivel pedig az Alkotó rendelkezései, kérdés marad, hogy milyen az Alkotó és a törvény viszonylata?

1. A törvény az Alkotó rendelkezései.

Ez a megállapítás annyit jelent: az isteni akarat irányítja a „nagy” és a „kis” világot.

a) Isten akaratát – a valóság. Akarta – az anyagi világot (nagy világ). Akarta – a lelki világot (angyalok és emberek). Akarta – a természetfeletti világot (Mégváltás, Messiás). „Az Úr lelke ugyanis betölti a föld kerekességét, s ami egybefogja a mindenséget, az tud is minden szóról” (Bölcs. 1,7).

b) Az Isten akaratát – állandó érvény. Léte adó. Fennmaradást biztosító. Gondviselést nyújtó. Végül is a törvény az isteni akaratnak **rendet diktáló** jelentkezése. „Királlyá lett az Úr! Fölségbe öltözött, erőbe öltözött az Úr és felövezte magát; megerősítette a föld kerekességét, hogy ne ingadozzék” (Zsolt. 92,1).

2. A törvények az Isten függvényei.

De a teljes függés jelzésére annyit is mond, hogy a törvény, nem az Isten, nem független erő, hanem **függvény**. Ebből azután következik:

a) Isten szuverén a világ fölött.

b) Isten fenntartó akaratát nélkül semmi a világegyetem.

c) Isten uralkodva parancsoló a törvények felett (csodák!). Az ész is ezt diktálja: a teremtmény nem lehet ura a Teremtőnek. Csak a Teremtő követelhet, és a teremtmény engedelmeskedhet a kötésre.

Bef.: Honnét veszik tehát a törvények kötelező erejüket? A Teremtőből, Aki Úr marad felettük mindörökké!

3. beszéd: Az Istenember első tanításai

(Pedagógiai beszéd: Mire tanít a templomban bemutatott Jézus?)

Bev.: Az isteni Kisdéd ajka még nem nyílik szóra és mégis beszédes tanító az ember életét tekintve. Későbbi korában beszél, mert cselekedve tanít. Jól mondja róla az evangélista: „Első könyvemben, kedves Teofil, elbeszéltem, mi mindent tett és tanított Jézus egészen mennybevétele napjáig” (Ap.Csel. 1,1). – Hogyan tanít élete első napjaiban – cselekedettel?

1. Hódol az isteni törvény előtt.

A zsinagóga törvénye – az elsőszülött fiúgyermeknek templomi bemutatása.

a) Jézus meghódol a törvény előtt. A törvény a papsághoz fűzi az újszülöttet, vagy áldozati ajándékkal váltja meg magát ettől a szent szolgálattól. „Így parancsolja ugyanis az Úr törvénye: „Minden elsőszülött fiúgyermek az Úrnak legyen szentelve”. Be akarták mutatni az Úr törvényében rendelt áldozatot is: „Egy pár gerlicét vagy két galambfiókát” (Lk 2,23-24).

b) Jézus az egész emberiség papja marad. „...ahová elsőnek lépett be értünk Jézus, az örök főpap Melkizedek rendje szerint” (Zsid. 6,20). Mégis hódol, hogy az isteni törvény előtti meghajlásra tanítson.

2. Hogy az ember is hódoljon az Isten előtt.

Mi tanít bennünket?

a) A hűségese áldozatbemutatás. Áldoznak szülei – Istennek.

b) Az engedelmes alázkodás. „Akkor hazatért velük Názáretbe és engedelmeskedett nekik” (Lk 2,51).

Bef.: Tanít tehát hódolatos elismerésre és hűségese szolgálatra.

4. beszéd: Az Úr törvénye szerint

(Erkölcsi beszéd: Az ember és a törvény) (a 3. beszéd 2. pontjának részletezése)

Bev.: Isten felé törő embertestvér, Isten útjait kövesd! A Szent Család templomlátogatása Isten törvényének szent teljesítése. Sohasem szabad feledni, hogy az égi Mester, Aki magasabb hivatással jött, az is az Isten törvényének hűségese. Ezért mondja Magáról örök tanításképpen: „Az én eledelem az, hogy annak akaratát tegyem, aki engem küldött, és hogy elvégezzem művét” (Jn 4,34). – És a mi életünket tekintve mit jelent az Isten törvénye?

1. Életirányunk jelző köveit...

Isten jelzi, hogy az ember irányukat kövesse. De vajon tehertétel számunkra a törvény?

a) Az utas keresi a jelzőt. Az Isten törvénye pedig megmutatja a helyes irányt. „Mert a parancs szövétnek, a tanítás világosság, s a fegyelem feddése az életre vezető út” (Péld. 6,22). Ezért van az, hogy a törvény nyomán járó iránykereső és irányt találó ember életéről így ír az Írás: „Az igazak ös-

vénye pedig olyan, mint a derengő fény, mely mindinkább erősbödik, míg a nappal teljes leszen” (Péld. 4,18). – A **természetben** már lefektette Isten az alapokat, de a további **kinyilatkoztatásban** biztossá teszi utunkat, biztossá teszi irányban maradását... Ez pedig fontos a célérést tekintve.

b) Az utas hálásan követi az utasítást. Tudja, hogy az utat jelző Urunk Egyszülöttje is járt ezen az úton. És az Isten tervezte utat ki ismeri jobban, mint az útra indító Istengyermekek?...

2. Életfejlődésünk alaptételeit...

Életünk **fejlődési vonalon** mutatkozik be. Van időrendi, tökéletesebb **életalak** elérési és van **minőségi fokozatot** mutató út.

a) A fejlődés alapja – az Isten adta szeretetből és atyai lelkéből áradó kegyelem... Ez **isteni ígélet** alapján a miénk. Így ez a **fejlődés törvénye** – Istentől áradva – biztosan elvezet az örök és tökéletes fejlődés felé.

b) A **valóságban** pedig az Isten törvényeinek a teljesítése – az emberi élet kiteljesülésének alapfeltétele. De itt erős szerepet talál az ember. Biztos lehetsz abban, hogy ad kegyelmet az Isten, csak teljesítse a törvényeiben lefektetett feltételeit az ember. Ne felejtsd az apostol szavát: „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, a rám árasztott kegyelme meddő nem maradt. Többet fáradtam mindnyájunknál, igaz ugyan, hogy nem én, hanem Isten kegyelme velem” (1Kor. 15,10). – Így lesz a törvény adta parancs, vagy életjelzés az emberi életfejlődés kivirágzásának alapfeltétele.

c) De megszentelődést csak az isteni természet közlése adhat. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Így azután biztos az életcél, következetes a teljes kibontakozás.

Bef.: Így vezet az Isten kipontozott úton, így indítja az életzarándokot. Jól jegyezd meg ezt az utasítást: el ne tévedj a sötét életerdőben! Ez pedig csak akkor lehetséges, ha égi fények sugárkévéje pihen meg egész életutadon.

* *

b) alcsoportba azokat a beszédvázlatokat foglaljuk, amelyek a következő gondolatokból sarjadnak:
Akiról a jövődölések hangzottak.

– Itt tehát az Újszövetség elején szóló próféták szavaira építkeznek, hogy a Messiás alakját és belső személyiségét megközelíthessük.

1. beszéd: Resurrectio plebis

(Dogmatikus beszéd: Krisztus reánk vonatkoztatott értékei)

Bev.: Simeon próféta szava szerint – reánk vonatkoztatva – a „népek feltámadását” a mi Urunk Jézus Krisztus életének vonala mutatja: születünk, dolgozva küszködünk és a halál árnyékában ülünk. De mit hoz nekünk az isteni Messiás?

1 Feltámadásával a halál feletti győzelmet hozta.

És ez micsoda?

a) Legnagyobb adomány, mert az élet az ember legerősebb vágya. A haláltól irtózunk, az életet igényeljük.

b) De az élet minősége is megemelt. Nem testi, hanem lelki, sőt nemcsak lelki, hanem természetfeletti; végül végnélküli és Isten látásában boldoguló. „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most még csak rész szerint ismerem, akkor pedig úgy fogok ismerni, amint én is ismertem vagyok” (1Kor. 13,12).

2. Halál feletti győzelmével az ember feltámadását biztosította.

Mert milyen maradt a „megváltott nemzedék” élete?

a. Harcosan küzdő. „De hogy a kinyilatkoztatások nagyszerűsége önhippé ne tegyen, tövist kaptam testembe: a sátán angyalát, hogy szüntelen zaklasson s el ne bízzam magamat. Háromszor kértem azért az Urat, hogy szűnjék meg, de azt felelte: „Elég neked az én kegyelmem, mert az erő gyöngeségedben lesz teljesség”. Örömmel dicsekszem tehát gyöngeséggemmel, hogy Krisztus ereje lakjék bennem” (2Kor. 12,7-9).

b) Halált haló. „Ne ujjongj ellenséged halálán, hisz tudod, hogy mindannyian meghalunk, és nem akarjuk, hogy rajtunk örüljenek!” (Sir. 8,8).

c) De a feltámadásban örökké élő. Ezért mondja a Mester: „Én vagyok a feltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

Bef.: Ennek az életváltásnak ajándékozója és osztója a Messiás.

2. beszéd: Ruina hominis

(Dogmatikus beszéd: A kárhozat értelmezése)

Bev.: A mai Írás szent szövegében ezt a nehéz tételt olvassuk: „Simeon áldotta őket és így szólt anyjához, Máriához: „Sokaknak romlására és feltámadására lesz ő Izraelben: jel, amelynek ellenszegülnek” (Lk 2,34). – Még az emberi felelősséggel és az isteni szó végérvényével kapcsolatos „örök büntetés” ténye is nehéz súlyú, hát még az a gondolat, hogy az édes Üdvözítő megjelenése – sokak romlásának okozója... Kérdezzük és értelmezzük ennek tartalmát. Hogyan is áll ez a tétel?

1. Megmutatta az istenivé levés útját.

Szt. János szövege így szól: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). Ebből az alaptételből kell kiindulni, hogy a következtetést levonhassuk.

a) Mi az édes Jézus hivatása? János apostol így ír: „Úgy szeretete Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). Jött, hogy Isten szeretetét kimutassa. Jött a választott néphez és azután minden emberhez.

b) Mi az édes Jézus áldozata? Egész élete áldozatos szolgálat. „Első könyvemben, kedves Teofil, elbeszéltem, mi mindent tett és tanított Jézus egészen mennybevitelének napjáig” (Ap.Csel. 1,1). – Tanítása az istenivé levés útmutatása. „Én vagyok az út, igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak én általam” (Jn 14,6). – Kereszthalála az istenivé levés lehetőségének megszerzése. Így tehát **mindenki** „isten emberré” lehet.

2. De nem viheti a szembeszálló rosszakaratát.

Majd az ember életének értékelését figyelembe véve a következőket kell tudni: „A paradicsom minden fájáról ehetel, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszek, halált kell halnod” (1Móz. 2,16-17). Ameddig nem **saját maga** tudta, hogy merre kell mennie, addig a „tudatlanság nemzője” vala. – De még most is ezernyi hívás, indítás, kegyelem telíti a lelket... És ki pusztul el? A **megátalkodott gonosz**. „Testvérek, ti szabadságra vagytok hivatva. Csak ne éljete vissza a szabadsággal a test javára, hanem szeretettel szolgáljatok egymásnak” (Gal. 5,13). „De megmarad az a reménye, hogy a múlandóság szolgálai állapotából fölszabadul Isten fiainak dicsőséges szabadságára” (Róm. 8,21).

Bef.: Mi tehát a megoldási fényvetés? –Jézus mindenkinek minden szükséges jót kínál, de a megátalkodott szabadsága még a pusztulásban is érvényesül.

3. beszéd: Homo passionis

(Dogmatikus beszéd: A megváltás centrális gondolata)

Bev.: Amikor Simeon a Szent Szűzhöz szól, akkor az Édesanya jövőendő szenvedését jelzi... De mi az anya igazi szenvedése? Egy a felelet: drága gyermeke szenvedése. – Mit mutat és hogyan értelmezendő a Messiás szenvedése?

1. Szenvedés az élet hajnala.

A Mester megjelenése a betlehemi istálló helyéhez fűződik.

a) Szegény a Szent Család. Vándorolva teljesíti Augusztus parancsát: „Abban az időben Augusztus császár rendeletet bocsátott ki, hogy számlálják össze az egész földkerekséget” (Lk 2,1).

b) Szegény a bölcső és szegény a környezete. „...Megszülte elsőszülött fiát, pólyában takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson” (Lk 2,7). Ez a szenvedés emberének beköszöntése.

2. **Küzdelmes az élet dele.** Egész élete munka. Az első 30 év – áldozatos munka az emberi fejlődés érdekében. – És mi a nyilvános élete?

a) Tanítva járja egész Palesztinát. „Első könyvemben, kedves Teofil, elbeszéltem, mi mindent tett és tanított Jézus egészen mennybevitelének napjáig” (Ap.Csel. 1,1). – Tanítása az istenivé levés útmutatása...

b) Otthonától megfosztva éli életét. „...Jézus figyelmeztetése: „A rókának odúja van, az ég madarának fészke, de az Emberfiának nincs hova lehajtsa fejét” (Mt 8,20). – Ezek az áldozatos életének

egész sorozata...

3. Kereszt – az életalkony nyoszolyája. A Golgota – földi életének végállomása.

a) Utolsó csepp vérének is csordítja... „...egyik katona lándzsával megnyitotta oldalát, melyből azonnal vér és víz folyt ki” (Jn 19,34). Ezért élt és ezért halt?

b) Utolsó szavával is a beteljesedést zsongja. „Amint Jézus az ecetet megízlelte, így szólt: „Beteljesedett!” (Jn 19,30). Ezért élt és ezért halt! Beteljesedett a vállalt munka, és az ember számára feltárt az üdvösség útja. Ez az önfeláldozás maximuma.

Bef.: Üdvözíteni jött és mások boldogságát **szenvedések árán** szerzi!? Igen! Az áldozatos önfeláldozás a boldogságra teremtett ember megváltása. Magát „kiüresítette”, hogy emberfiait az üdvösség ajándékával gazdagítsa.

* *

c) al csoportba azok a beszédvázlatok oszthatnak be, amelyek ilyen cím alá volnának foglalhatók:

Akiről a szülők is csodadolgokat hallottak...

1. beszéd: Simeon szava

(Dogmatikus beszéd: Akin az Úr Lelke pihen)

Bev.: Szólni lehetne arról, hogy a próféta a született **Gyermek** hivatását éneкли.

1. Csodálatos jövőt hirdet a szülők előtt.

2. Üdvösségünk elérését zengi a zsidó papok előtt.

Bef.: Fogjuk egybe a gondolatot imígyen: és a Szent Szűz mindezt megőrzi lelkében.

2. beszéd: Fánuel leányának szava

(Erkölcsei beszéd: Az Istentől ihletett igéi)

Bev.: Állapítsuk meg, hogy Fánuel leánya, Anna is isteni ihletettséggel szól.

1. Ihlettségében látja a Messiást.

2. Ihlettségében dicsóít az ég Urát.

Bef.: Fordítsuk magunkra a tételt imígyen: minket is megvilágít az ég Ura kegyelmével... Lássuk a kis Jézusban a Messiást, és dicsóítse ajkunk az elérés öröme miatt az ég Urát.

*

– Igen rövid vázlat-terv

Karácsony és Újév közti vasárnapra:

1. beszéd: Simeon szavai

1. Lelkében várta a Messiást.

2. Szavaival hirdeti a látás boldogságát.

2. beszéd: Egyszerű névvel az emberek között

1. Neve egyszerűen „eggyé” teszi az emberek között.

2. De „Christos” neve „Egyetlenné” emeli a mindenek között.

3. beszéd: Szűz Anyánk égi ismerete

(Dogmatikus beszéd: Mít tudott Jézusról a Szent Szűz?)

Bev.: Kérdezzük, hogy milyen fényben áll Jézus Személye a Szent Szűz előtt?

1. Angyali hangok közölték vele Jézus valóságát.

„Méhedben fogansz és fiút szülsz. Jézusnak fogod hívni” (Lk 1,31).

2. Isten kegyelme vont a fénybe egész életét és ismeretét.

„Az (angyal) bement hozzá és így köszöntötte: „Üdvözlégy, kegyelemmel teljes! Az Úr veled van. (Áldottabb vagy te minden asszonynál)” (Lk 1,28).

Bef.: Állapítsuk meg, hogy ő világosan tudott, de lélektitokként őrizett.

4. beszéd: Szent József álomlátásai

(Erkölcsei beszéd: Isten külön jelentkezése)

Bev.: Vessük fel a kérdést: hogyan jelentkezhet az Isten?

1. Természetes és természetfeletti módon.

a) Természet szava.

b) Kinyilatkoztatás szava.

2. Rendkívüli, személyes úton.

a) Jelenések (misztikusok életeseményei)

b) Álmok (ószövetségi József álma stb.)

c) Isteni szavak (Mózeshez, vagy Sámuelhez intézett isteni szó)

Bef.: Szögezzük le: óvatosan vizsgáljuk a személyes jelentkezéseket... Mi az ismertetőjelei: ha magamra nézve ír elő feladatokat és **lelki érték szolgálatára** állít, akkor szólhat az Isten!

5. beszéd: A szívek szentélyének titkai

(Erkölcsei beszéd: A titkok őrzése)

Bev.: Kezdjük azzal a gondolattal, hogy jó az Isten kinyilatkoztató szavait lélekben őrizni. A Szent Szúzról is ezt írja az Írás: „Anyja szívébe véste ezeket a dolgokat” (Lk 2,51).

1. Titokzatosan szól az Úr...

2. Lélekszentélyben őriz az ember.

Bef.: Kiemelendő: Isten titkos tüzei világítanak és melegítenek, de saját életünk szolgálatára köztettek. Az Isten adománya – a szívek titka.

* *

d/ alcsoportba a

mi családunkra

vonatkozó kapcsolatokból állítsunk össze néhány beszédvázlatot.

1. beszéd: Az Úr házanépe

(Erkölcsei beszéd: Az emberi élet boldogságának feltételei)

Bev.: A földről igen gyakran mondjuk: a siralom völgye. Érthető, mert a küszködő ember életterülete. Áll reánk az Írás szava: „Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földre, amelyből vétettél, – mert por vagy és vissza kell térded a porba” (1Móz. 3,19). – De nem látható-e a karácsonyi csodafényben – boldogító otthonának? Az bizonyos, hogy **Isten szemével** minden teremtett dolog szép, de biztos az is, hogy a szabadság kincsét birtokló ember elronthatja. – Hát az Isten áldotta szemmel nézve milyen a világ?

1. Maga a föld – küzdelmek tere.

De ez nem baj! Ez hivatás. Héroszok hivatása! „Bárcsak jönne, amit kértem, és megadná az Isten, mit remélek, és tetszenék neki, hogy összezúzzon, felemelje kezét és végezzen velem!” (Jób 6,8-9).

a) Szenvedések tere. Mit jelent? Csak fájdalmat? Nem! Elszakadást a földiektől és odakapcsolódást az égiekhez! Ne feledjük: Mesterünk élete, **megváltó** élete is szenvedés. Mienk is ilyen. Azért mondja a Mester: „Aki föl nem veszi keresztjét, s nem követ engem, nem méltó hozzám” (Mt 10,38).

b) Sokszor siralom völgye. Mert bizony sok veszteség van benne; a veszteség pedig könnyfakasztó. Gondoljunk csak el: milyen veszteségek kísérik a földön? Anyagi veszteség... Jób... Szeretet veszteség... Erény veszteség... De ha kérdezem, hogy ki ebben a hibás, akkor igen gyakran ez a felelet: én vagyok! Mintha azt mondanám, hogy én teszem siralom völgyévé Isten adta otthonomat.

2. De ilyen marad-e – karácsonyi lélek szemszögéből nézve – a boldogság helye?

Általános igazságnak mondható, hogy minden olyan, amilyenné teszi a lelkem. Lélektartalomtól, életszínezéstől és kivetítő sugárkéve különféleségétől függ az életem.

a) Isten megváltotta az embert. Így tehát visszakerült – az Isten adta paradicsomkert közelébe. A

mai ember élete ugyanis paradicsomkertben pereghet alá. Olyan életkertben, amely tárgyilag a világ kertje, de Isten adta kegyelemmel nézve – a boldogságos élet szent és földi otthona. A Megváltó munkaterületévé tette; olyan területté, amelynek Ő is dolgozó Lakója volt és amelyen örök életedet munkálhatja a lelked.

b) A megváltott lélek boldog területe. A hangsúly a „boldog” szóra teendő. A megváltott lélek ugyanis boldognak érezheti magát. Mindent remélhet... Földi és örök boldogságot... Mindent kaphat... Az égi Atya szeretetének ajándékait... Kegyelem bőségében élhet... Még az isteni természetnek égi kincseit is magáénak mondhatja. Íme! Aki mindezek birtokosa, annak boldog otthona a föld.

Bef.: Isten visszaadja a paradicsomteremtés lehetőségét. Ember! Dolgozva teremtsd meg ennek valóságát!

2. beszéd: Isten kegyelme vala rajta

(Erkölcsei beszéd: Kiken pihen meg az Isten lelke?)

Bev.: Az Írás szerint Isten lelke pihent a kis „Gyermeken”, aki adatott Izrael és a világ üdvösségére... Boldog család, ahol ennek a szent szövegnek értelmében Isten lelke pihen a családon is. Imádkozó kísérei lehetünk mi is a Jeruzsálembé bemutatkozó Jézusnak és aláztos könyörgői, hogy a mi drága otthonunkban is rajta pihenjen az ég Urának kegyelme. – Mi ennek a feltétele?

1. Járás az Isten felé.

Ez az első feltétel. Aki útnak indul, az célt és a célbatörés lendületét birtokolva indul útnak.

a) Kell tehát célállítás akkor, ha Isten felé indul az ember. Látni: Isten adta ember útjának célját... A felelet így fogalmazható: földi erőfeszítésen át ér a célhoz: az égi hazába: Majd látni kell: a felé vezető eszközöket. Ilyen a templom, a jó emberek közössége. Látni: a leküzdendő akadályokat. Ilyen: anyagiasság, földhöz tapadó lustaság...

b) Kell azonban célratorés is, hogy tevékeny legyen az ember. Ez már valóságos járás. Isten útjainak taposása. Azoknak az utaknak gyúrása, amelyek Isten törvényei mutatják az utat, de követelnek áldozatos és lemondó életet.

2. Lélektárolás – egek felé.

Ez a második feltétel. Hogyan jár az ember? Vagy – a **földre szegezett szemmel**, hogy onnét gyűjtsön, vagy **égre feszülő lélekkel**, hogy onnét nyerjen. Ez az utóbbi a döntő. Ezt kellene tennie mindenkinek. Miért?

Kinyílt amfora az ember lelke. A tárolás – az imádkozó élet. A beszéd – a szóbeli ima. Az állandó odaforodulás – a szentek életimája. Csorduló harmat az Isten kegyelme. Mert ősi és Isten erősítette igazság ez a tétel: nem maradhat csordulás nélkül az ég, ha feléje fordul az imádkozó nép. „Kérjétek és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak” (Mt 7,7). Mesterünk mondta: „...mindent megad nektek az Atya, amit nevemben kértek tőle” (Jn 15,16). Az Advent imádsága is így szól: „Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és csepegjék a felhők az igazat” (Iz. 45,8). – Mit adott az ég? Az ég kincsét, Betlehem országát, életünk Megváltóját. Mivel pedig ezt mindenkinek küldötte, azért egyéni életünk számára is biztosan kérhetünk.

Bef.: Vegyük észre, hogy végül is **szabadságunknak** van nagy szerepe abban, hogy megpihenjen rajtunk az ég kegyelme.

3. beszéd: Akikkel az Isten van

(Erkölcsei beszéd: Kikkel él az Isten?)

Bev.: De milyen az ember zarándok útja? Valójában így részletezhető a kérdés: milyen az **út ismeret**, milyen a **felszerelődés** és ki a **kísérő**?

1. A Teremtő – felismertette az életutat.

Isten két úton szólal meg bennünk. Az emberben megszólal az Isten adta **természet**, majd **kinyilatkoztató szóval** az Isten.

a) Ismerteti életünket és hivatásunkat. A tartalmi rész azt akarja, hogy Istennek élve örök az élet. Ezért mondja az Írás: „Aki meg akarja találni életét, elveszti azt, de aki érettem elveszíti életét, megtalálja azt” (Mt 10,39).

b) Azután ismerteti **egyéni** értékeinket, talentumainkat. De kicsoda? Itt is a teremtő Atya. Mégpedig úgy, hogy teremtő gesztusával többet-kevesebbet ad, hogy azt értékesítsük.

2. A Megváltó – felszerelte lelkedet.

a) De hogyan indultunk? Összüleink terhével... Eredendő bűn terhével... Ettől megszabadított a Megváltónk. Tehát mellénk csatlakozott a keresztségünk.

b) Mivel gazdagodtunk? Isten kegyelmével. A megszentelő kegyelemmel. Sőt a szentségek kegyelmével.

c) Ki adta ezt? A Megváltó Fiúisten. Íme, életünk megváltásában is velünk van az Isten.

3. A Megszenelő melléd szegődve – sugalmazza lelkedet.

Míg végül közvetlen indítások felfogása is mutatja: veled az Isten.

a) Vannak csengések, melyek lélekvizsgálatra indítanak.

b) Vannak csengések, amelyek elítélnék, vagy dicsérően szólnak. Kitől ezek? A felelet egek felé mutat. Az Írásnak ezeket a szavait juttatják eszünkbe: „A Vigasztaló pedig, akit az Atya nevében küld, megtanít majd mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek” (Jn 14,26). – Vizsgáld csak magad életét és reá fogsz jönni, hogy növekedést sürget a Lélek, Akiről így szól az Írás: „A szél ott fúj, ahol akar” (Jn 3,8). Itt is veled az Isten.

Bef.: Figyelj csak ember, és reá fogsz döbbedni: mindig veled van az Isten.

4. beszéd: Az idők sietős útja

(Erkölcsi beszéd: Az idő szerepe életünkben)

Bev.: Szt. Ágoston szerint oly nehéz kérdés az idő mérése, hogy ezt a zseniális szöveget mondja a kérdezőnek: „ha nem kérdezed – tudom, ha kérdezed – nem tudom, mi az idő”... Mindez igaz a bölcsélet vonalán; de a nagy szent bizonyára igen könnyen meghatározta volna – a lelkiélet vonalán. Bizonyára nálam szebb formában így oldotta volna meg és ilyenképpen feleletet adott volna: **szent sodródás az Isten országa felé.**

1. Ebben a sodródásban sietősek az idők útjai.

Emberiség története – évezredek ideje. És az én életem?

a) Születésem kezdi. De a testi alkotja-e a legfontosabbat? Ez csak feltétel. A lelki újjászületés a lényeg (keresztség). Innen indul mindig az élet: lélekben.

b) Évek száma sok eredményérvényesülést jelez. Itt igen gyakori a változás. Vesztegetés, szerzés, gyűjtés és szórás. Örömmyerés és fájdalom. De itt is **sietős az idő útja**, mert gyors egymásutánban peregnék az évek. – De mindez közelebb hoz-e Isten országához? Igen! Igen! Már a földön – tökéletesevésben is. És tovább? A végső célbafutásban!

2. Minden pillanatban – a partraérésnek idejét rövidítve.

Simeon várakozása játszódik le bennünk. Ő – a Messiást, mi egyéni életünk Megváltóját várjuk. De eljön-e?

a) Minden pillanatunkban kopog. Ő mindenkit és mindig keres. De sokszor a világ zaja elnyomja ezt a kopogtatást. „Nézd, az ajtóban állok és zörgetek. Aki meghallja szavamat és kinyitja az ajtót, ahhoz bemegyek és vele étkezem, ő meg velem” (Jel. 3,20).

b) Több pillanatban „szabad”-ot mondunk. Ilyen a jól végzett ima, a szentségek vétele, a szentmisen való részvétel. Ennek a beengedésnek eredménye: „Mindaz, aki kér, kap, aki keres, talál és a zörgetőnek ajtó nyílik” (Lk 11,10).

c) Utolsó pillanatban engedelmesen mellé szegődünk... Az örök életbe visz. Követét küldi, és mi engedelmesen megyünk. Követe a halál angyala, előkészítője az Úr papja, és hazakísérője Maga a Mester (Lásd: viaticum áldoztatási szava).

Bef.: Lám! Mindezt az idő sietős útjában éli át az ember. Mi tehát a lelki ember ideje? Szent cselekvési lehetőség és az Istennel való foglalkozás alkalma – a gyors hazatérésre.

* *

– Esetleg **beszédtételül** kínálkoznék még:

az igazi béke otthona

(názáreti ház), a kis Jézus élete és emberek Kincse... **Címek:**

1. Revertutis sumus

(fejtegethető a hazatérés problémája)

2. Domi

(fejtegethető az otthon értéke)

3. A „jóakarátú emberek” között...

(fejtegethető a jók együttesének boldogsága)

4. Az angyali ajak hirdette béke

(fejtegethető a lelkek békéjének gyönyörűsége)

5. Szűz Anya ölé

(fejtegethető az anyai és gyermeki szeretet)

6. Szent József gondozása alatt

(fejtegethető az önfeledten dolgozó áldozatosság)

7. A növekedő Jézus

(fejtegethető az életnövekedés mikéntje)

8. „Most bocsásd el Uram a Te szolgádat”

(fejtegethető a bizonyosságig fokozódó hit)

9. Elbocsátás – bebocsátás

(fejtegethető a távozás és fogadás tartalma)

10. A népek örök fénye

(fejtegethető az egyetlen Fény, mint forrás...)

* * *

B/ rész – c/ csoportja: a Szentlecke szövegére épített beszédek

A napi Szentlecke szövege így szól: „Azt gondolom: Amíg az örökös kiskorú, semmiben sem különbözik a rabszolgától, jóllehet mindennek ura. Gyámok és gondviselők alá van rendelve atyjától meghatározott ideig. Így mi is, amíg kiskorúak voltunk, a világ elemeinek szolgálatában álltunk. De amikor elérkezett az idők teljessége, Isten elküldte Fiát, aki asszonytól született, s a törvény alattvalója lett. Ki kellett ugyanis váltania a törvény alá rendelteket, hogy a fogadott fiúságot elnyerjük. „Mivel pedig fiak vagytok, Isten elküldte Fiának Lelkét szívünkbe, aki ezt kiáltja: „Abba, Atya!” Tehát nem rabszolga többé, hanem fiú, ha pedig fiú, akkor Isten által örökös is” (Gal. 4,1-7).

A Szentlecke alap gondolata: az Isten fiaivá és így az Isten örököséivé való átalakulás örömhíre. – Aki tehát a Szentlecke fejtegetésébe akarna kezdeni, annak tartalmilag ezt az örömhírt kell más és más keretbe foglalnia és szinte kaleidoszkópszerűen forgatva új és új alakban bemutatnia. – Kevés gondolat járja át mélyebben és nagyobb boldogsággal az ember lelkét, mint az az isteni hír: Atyátok az Isten, és Istenatyánk fiaivá nemesített az égi Küldött, az Úr Egyszülöttje. **Tárgyilag** tehát ezt a **boldogságot adó kinyilatkoztatást** kell és lehet a **karácsonyi csodafény** keretébe beállítani. – **Módszertanilag** több elgondolási lehetőséget közlünk. – A most következő beszédvázlatok külön-külön is elmondhatók; de – ha szerves egységbe akarnók fogni – akkor **„Istenfia – emberfia”** nagy cím alá is sorozhatók. Azért az egymás utáni sorrendet is úgy állítottuk fel, hogy a beszédek – nagyobb összefogásnak egymásból eredező egység szolgálatában – lépcsőszerű emelkedést mutassanak! – Lássuk a fentiek szerinti különálló –, majd láncokba fogott beszédvázlatokat egyenként.

Különálló beszédek

1. beszéd: Az ég Küldöttje

(Dogmatikus beszéd: A betlehemi „Kisdéd” küldetése)

Bev.: Betlehem kis falucskája úgy írta be nevét a történelembe, hogy – az idők teljességében – ott született Jézus Krisztus, Akit Megváltójának imád az emberiség emelkedettebb serege. – Innét számítjuk a világtörténesek dátumát és innét forrasztjuk az örök életre születés lehetőségét. – Próféták szavát teljesíti a karácsonyi „gyermekszületés”, Akinek életéről az első szakaszban keveset tud az emberiség. „De te, Efráta Betlehemje kicsiny vagy ugyan Júda ezrei között; mégis belőled származik majd nekem Izraelnek jövendő uralkodója, aki kezdettől fogva, az örökkévalóság napjaitól fogva származott” (Mik. 5,2). – És ha ezeket olvassuk, akkor méltán tódul ajkunkra a kérdés: kicsoda a „betlehemi Kisdéd”?

1. Első feleletünk így szólhatna: Isten Követe – emberek Üdvözítője.

Komoly és életet irányító felelet, amelynek felhangzása után ezt kérdezzük: ki tudja ezt, és honnét tudjuk mi?

a) Ezt tudja és tudta a betlehemi tájak pásztornépe. Nem maguktól, nem a tudósoktól, hanem – az **Isten követeitől**. Miután az angyalok visszatértek a mennybe, a pásztorok így bíztatták egymást: „Menjünk át Betlehembe! Hadd lássuk a történeteket, amiket az Úr hírül adott nekünk.” Odasiettek és megtalálták Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő kisdedet (Lk 2,15-16). Az igazság ez: jelet adott az ég, éneket énekel az angyali kar és utat mutat a ragyogó csillag...

b) Tudják továbbá a „királynépek”. Hárman voltak ezek: pogányok között éltek, de lelkükben Istent vártak... Maguktól, vagy tudományokból tudják? Nem! Nekik is égi jelek szóltak... Róluk és kereső útjukról így szól az Írás: „Amikor a júdeai Betlehemben megszületett, Heródes király napjaiban bölcsök jöttek napkeletről Jeruzsálembe és érdeklődtek: „Hol van a zsidók újszülött királya? Láttuk csillagát napkeleten és eljöttünk, hogy hódoljunk neki” (Mt 2,1-2). A „csillag” – az indító és az „örök Csillag” – a „megtalált Gyermeke”.

c) Ezt tudta Simeon és Anna próféta is. Vajon maguktól tudták? A Szentlélek súgta nekik. Ezért mondja az Írás: „A Lélek ösztönzésére a templomba ment. Mikor a gyermek Jézust bevették szülei, hogy a törvény rendelése szerint tegyenek vele, karjába vette és e szavakkal áldotta az Istent (Simeon): „Bocsásd el most szolgálodat, Uram, szavaid szerint békességben, hiszen már látták szemeim az üdvösséget, melyet minden nép számára rendeltél” (Lk 2,27-31).

d) Ezt sejtette Heródes is. Az a gögös földi király, aki az „igazi Király” érkezésétől remeg. „Menjete, tudakozódjatok gondosan a gyermek felől. Ha megtaláltátok, jelentsétek nekem, hogy én is elmenjek és hódoljak neki” (Mt 2,8)... Látszólag azért, hogy „imádjá”, valójában azért, hogy Betlehem kisdedei között megölje.

2. De kicsoda ez a Gyermeke? Rövid a felelet, amelyet későbbi élete igazol: **az emberek Istenhez vezető Megváltója**.

Valójában – Követ. Isten Küldöttje, hogy legyen az emberek Üdvözítője. – De hogyan?

a) A megváltás áldozatos tényével. Ez az első lépés, a **kiengesztelődés ténye**... Olvasd csak sz. Péter szövegét: „...nem mulandó dolog, arany vagy ezüst váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Baránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19). – Íme! Áldozata Ő – az emberiségnek. És így Megváltója az embereknek.

b) Majd tovább nemesítője az életnek – a kegyelem áramlásával. Ez a második lépés, az emberek isteni segítséssel való gazdagítása. Azért olvassuk az Írásban: „Kegyelme jóvoltából azonban ingyen történik megigazulásuk Jézus Krisztus megváltása által” (Róm. 3,24).

c) Végezetül: mellénk áll az istenivé nemesítés csodájával. Ez a harmadik lépés, az isteni természet közli velünk. Olvasd csak: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2 Pét. 1,4). – Ezek az égi ajándékok biztosítják számunkra az **újjászületést** és így az **Istenhez jutás** boldogító kegyelmét. Így lesz igaz bennünk az Úr szava: „Bizony, bizony mondom neked: aki nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). És így lesz legnagyobb boldogsága: „... hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Bef.: Zárszóként kérdezhethetők: miért érkezik tehát Karácsony éjszakáján az égi Követ? Röviden így felelhetünk: azért, hogy szava legyen hívogató, irányító legyen biztos útraállítás, műve legyen megisteniesítés és végső kegye – hazakísérés. – Ezt az égi Küldöttet imádó hódolattal imádkozhatja a hazavágyó és a Küldöttel hazatérő boldog életzarándok. Tehát mi is, boldoggá lett „isten emberek”.

2. beszéd: A Küldött – Isten Fia

(Dogmatikus beszéd: Személyiségében kicsoda Jézus?)

Bev.: Kit küldött az Úr? Küldötte – az ég angyalát? Küldötte egyik prófétáját? Szt. Pál felel a kérdésre mondván: „De amikor elérkezett az idők teljessége, Isten elküldte Fiát, aki asszonytól született, s a törvény alattvalója lett” (Gal. 4,4). – De milyennek látjuk mi a betlehemi Kisdedet? Megjelenésben ember, ilyenek írja le a karácsonyi Evangélium: „Megszülte elsőszülött fiát, pólyába takarta és jászolba fektette, mert nem kaptak helyet a szálláson” (Lk 2,7). De Ő az Istenember – ezt tanítja a küldött Mester, ezt igazolja az égi Atya és ezt biztosítja Krisztus élete és cselekedetének sora. – Hogyan lép elénk a Kisded személyisége?

1. Homályban a megjelenése.

Bár égi fény a körzete, mégis emberinek látszó az egész megjelenése. Minek látszik?

a) „Gyermek születik ugyanis nekünk...” (Iz. 9,6). Ezt ígéri a próféta, és ezt tárja elénk Betlehem. Az igazság tehát ez: fátyol borul a **személyiségének valóságára**.

b) De azt halljuk, hogy a Messiás elérkezett hozzánk. Erről zeng az angyalok kara: „...az angyal bátorította őket: „Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész nemzetnek: Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,10-11). Erről szól Simeon próféta éneke: „Bocsásd el most szolgálodat, Uram, szavaid szerint békességben, hiszen már látták szemeim az üdvösséget” (Lk 2,29-30). – Ez az utóbbi már szellemi ismeret, kinyilatkoztatásra támaszkodó igazság, de még mindig a Kisded **valóságos személyiségének** szent elképzelése. – De hogyan ismerjük meg a Gyermekként élő és messiási hivatással jövő égi Követet?

2. Fényben úszó életének megnyilatkozása.

Mintha azt felelném: Személyét értelmezte a jövőendő.

a) A Szűz Anya tudta az égi titkot. Neki így szólt az angyal: „Méhedben fogansz és fiat szülsz. Jézusnak fogod hívni” (Lk 1,31). „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el. Ezért a születendő szent is Isten Fia lesz” (Lk 1,35). Erre feleli ő alázattal: „Az Úr szolgáló leánya vagyok, történeljék szavaid szerint” (Lk 1,38).

b) Sejtve tudta szt. Erzsébet – betelvén Szentlélekkel. Ezért mondja ezeket a szent ígéket: „Áldottabb vagy te minden asszonynál és áldott a te méhednek gyümölcse! Hogyan lehet az, hogy Uram anyja jön hozzám? (Lk 1,42-43).

c) Szent Fia kinyilatkoztatta és fokozatos feltárás után állandóan hangoztatta. „Mégpedig a ti törvényetek is azt állítja, hogy két ember tanúsága érvényes. Én teszek tanúságot önmagamról, és tanúságot tesz rólam az is, aki küldött engem: az Atya” (Jn 8,17-18). – De hol van ez a bizonyosság? Az Atya így szól: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik” (Mt 3,17). A Mester pedig így nyilatkozik: ... egyhangúan közbevágta: „Tehát te vagy az Isten fia?” „Én vagyok”, felelte. „Mi szükségünk van még tanukra, kiáltották, hiszen magunk hallottuk, saját szájából” (Lk 22,70-71).

Bef.: Mivel pedig az isteni Mesternek, az Úr Egyszülöttjének tanítása szerint az Isten képmása, az ember lelke végnélküli, azért reá lehetne utalni arra is, hogy olyan vágyainak törekvése is. Boldog tehát az akarat, mert végnélküli vágyai teljesülnek... De mindenekfelettien boldog az ember, mert végnélküliségét is megemeli és **istenivé teszi** a földre szállt **Úr Egyszülöttje**.

3. beszéd: Az Isten jelentkezése

(Dogmatikus beszéd: Istenünk megjelenése)

Bev.: Isten felé odafordul az ember. Az ószövetségi ember úgy fordul Istenhez, mint az ég és föld Urához, az újszövetségi ember pedig úgy lép az Isten elé, mint a gyermek az Atyjához. – Mi hozta ezt a változást?

1. A Messiás megérkezése.

a) A Karácsony a lényeg. A valóságos születés és Isten szeretetének örök dokumentuma indítja meg az embernek Istenatyjához való gravitációját. – **Ez az Isten tárgyi szeretete.**

b) De azután lelkünkben is meg kell születnie. – Ez a **személyes fogadás** szent ténye. – Szép népszokás szerint Adventben „szállást keres a Szent Család”... Milyen szép lenne, ha otthonunk mellett lelkünkben is szentélyt találna az Üdvözítő... Ezt kiérdemelheti a lélek – a tisztá és kegyelmi felkészülésével, és így minden nap karácsony lehet az ember életében. Ezért mondja az Írás: „Bocsásd most

el szolgádat, Uram, szavaid szerint békességben, hiszen már látták szemeim az üdvösséget, melyet minden nép számára rendeltél: világosságul a pogányok megvilágítására és dicsőségére népednek, Izraelnek” (Lk 2,29-32).

2. A Lélek elküldése.

A Messiás hivatott. Feladatok teljesítésére küldetett. A megváltás a feladat. Ezt írja róla a próféta: „Mert íme sötétség borítja a földet és homály a népeket, de fölötted felragyog az Úr, és dicsősége megnyilvánul rajtad. Népek jönnek majd világosságodhoz, és királyok a neked támadt fényességhez” (Iz. 60,2-3). És ezt hirdeti róla az evangélista: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

a) De Ő az áldozatos befejezés után az eget világába tért. Lélekben ugyan velünk maradt: „Íme, én veletek maradok mindennap a világ végezetéig” (Mt 28,20).

b) De „megváltott népének” Szentlelket ígért. „Jobb nektek, ha én elmegyek. Mert ha nem megyek el, a Vigasztaló nem jön el hozzátok. De ha elmegyek, majd elküldöm hozzátok” (Jn 16,7).

c) És ígérte beteljesítette. „Mikor érkezett pünkösöd napja, mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen. Hirtelen, mintha csak heves szélvész közeledett volna, zaj támadt az égből és egészen betöltötte a házat, ahol összegyűltek. Majd pedig szétoszló, tüzes nyelvek lobbantak föl előttük és leereszkedtek mindegyikükre. Valamennyien elteltek Szentlélekkel és különféle nyelveken kezdtek beszélni, úgy amint a Szentlélek szólásra indította őket” (Ap.Csel. 2,1-4).

d) Végül kérdezhetném: mi a hivatása és ereje? Hivatása: „...megtanít majd mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek” (Jn 14,26). Ereje: Isten szent természetének kiömlésével istenít bennünket: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Sőt átalakító hatását így jellemzi az apostol: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Bef.: Ember – világfordulása ez az igecsendítés. Ma már csak így imádkozunk: „Miatyánk...” De ezt Karácsony, Húsvét és Pünkösöd szerezte. A Messiás érdeme, és az ember értéke és kincse. –Mi következik ebből? Az Atya és emberfiának örök szeretet-kapcsa. Ez pedig az örök szeretet boldog egybefonódása.

4. beszéd: „Mivel Isten fiai vagyunk”

(Erkölcsei beszéd: Az „Isten fiainak” élete)

Bev.: „Isten fiai vagyunk” – mondja az Írás. És ez a szent rang kötelez. Van egy francia közmondás: „**nobless oblige**” (az előkelőség kötelez). Az apostoli ige azután egész szellemi életünk vonalát leszögezi. Az „istenfiúság” ugyanis lelki vonalon annyit jelent: emberi rangod – emberi életre, istenfiúi rangod – ehhez a ranghoz illő életre kötelez. – Miben áll ez? – kérdezem az apostoltól, hogy kötelezővé tegyem a magam számára.

1. Magába tekintsen a szempárod.

Ez az első értelmezés. – A földön járok, de eget várok! Ősi ösztönöm ez.

a) Látom a földet és dolgozom a földön. Ez az alap és lépcsőfok. Ezen emelkedem. – nyagi, lelki, szellemi és természetfeletti a munkám.

b) De keresem és szolgálom az eget! Ez a cél. Olyan, amelyet égi Atyám tűzött elém. Mesterem egyenesen jelzi. „Keressétek először az Isten országát (és annak igazságát), és ezek mind megadatnak nektek” (Lk 12,31). Ezt keresem, sőt egyenesen feltárt cél felé tartok: „...hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). Ezért dolgozom. Ennek megszerzésére hangol: „Keressétek az Urat és erejét, keressétek szüntelenül színét” (1Kró. 16,11). „Viseld el a szenvedéseket velem együtt, mint Krisztus hű katonája” (2Tim. 2,3). Miért? Miért? – A felelet egyszerű: azért, mert az ember végnélküli lény.

2. Az égiekért dolgozzék – életed!

Ennek módja?

a) Magadban – a lelkiekért dolgozzál! Testi erő, munka, lelki lendület azért történjék, hogy tökéletesebb legyen az életed. Ez a helyes önszeretet.

b) De itt nincs vég. Az **embertestvér** szeretete, szolgálata, megsegítése is feladatod. „Ez az én parancsom: Szeressétek egymást, mint ahogy én szerettelek titeket” (Jn 15,12). Ez a helyes felebaráti szeretet.

c) Végül mindennek koszorúja: az Isten szeretete. Ez: szolgálat, de az Atya és fiú szeretetkapcsa alapján. „Teljes életedben szeresd az Istent!” (Sir. 13,18).

Bef.: Ilyen élet méltó az Isten fiaihoz. Ütete: szeretetszolgálat. Eredménye: boldog földi és örök élet. – Alapja az isteni természet, amelyre méltat minket az örök Atya. És mindez miért? Mert a Szeretet örök, és az „örök Szeretet” képmása is az örök világok tartozéka. Így élj és eleget teszesz az „istenfiúsághoz” illő életnek.

* *

Beszédláncok

I. beszédlánc címe: Isten örökösei

Ennek a beszédláncnak az volna a boldogságot hirdető tartalma: Isten gyermekeivé fogadott és így örök szeretetébe zár bennünket. – A megemelő tartalom közlése mellett az is célja volna a beszédláncnak, hogy **részletezze** azokat a feladatokat, amelyeket általánosságban az előzőkben közöltünk... A részletezés pedig **korok szerint**, azaz **életszakaszok szerint** akarja fejtegetni és igazolni ennek az égi hírnék jelentőségét, A beszédvázlatok kérdést tesznek fel mondván: ilyen isteni szeretet nyomán kinek-kinek mi a feladata?

1. beszéd: Kik az örökösök?

Bev.: Induljunk ki abból a jogi gondolatból, amely szerint a **vagyonok várományosa**: az örökös.

1. A közvetlenül leszármazottak joga (teremtés!).

2. A szeretetből örökbefogadottság joga.

Bef.: Állapítsuk meg: mi tényleg Krisztus örökösei vagyunk.

2. beszéd: A „gyermek örökös”

Bev.: Legyen kérdés az indulás: lehet-e örökös a „gyermek”?

1. Jure naturae.

2. Jure vitae redemptae.

Bef.: Leszögezhető, hogy Jézus valóságos áldozatos szeretete Atyánk gyermekeiként fogadott bennünket.

3. beszéd: „Amíg gyermekek voltunk”

Bev.: A gyermek keze – kinyúló és lelket váró.

1. Szeretetének sugárkéréjébe vont.

2. Ölelő karjaiba font.

Bef.: Használjuk fel a kis gyermek képét, amely **háláját** mosollyal mutatja. – Ő is fizet, de lélek-tisztaság gyökérzetéből fakad a hálának ez az alakja.

4. beszéd: „A lélek felnőtt kora”

Bev.: A felnőtt ember keze már felemelkedő, markoló és szóró.

1. Tudjuk, hogy kaptunk.

2. Így azután adni is tudjunk.

Bef.: Ez a gondolat kívánczik végül: íme, így szolgáljuk az Urat!

5. beszéd: Az ember igényei

Bev.: Valakivé, még a szülőnél is nagyobbá lenni! –ez a gyermek vágyálma.

1. Naggyá lenni a földön.

2. Istenivé lenni a földön és az égben!

Bef.: Legyen ez a gondolat: ez a belső vágy lendít arra, hogy Krisztus örököseivé és az égi Atyának fiaivá legyünk. De kiemelve: ez már az isteni kegyelem televényéből fakad.

II. beszédlánc címe: Az Isten fogadott fiai

Ez a beszédlánc azt akarná meghirdetni, hogy az „istenfiúság” szent kegyelmi állapot; **bár Isten adta kegyelem, mégis ember dolgozta életforma.** Ha igen tudományos közönség előtt hangzanék a beszéd, akkor így is lehetne folytatni: Isten tervét zavarhatja a szabad ember bűne, de Isten szeretete mindenek felett győzelmes áramlás. Aki ennek igazi értelmére ébred, az olyan életet kezd, amely belsőleg maga teszi valósággá az istenfiúság szent kegyelmi adományát. A fő gondolat ez: Isten mindent ad, és ember erőfeszítéssel dolgozzék a kegyelmi kincsek életté alakításában! – Lássuk most ezeket egyenként.

1. beszéd: Isten tervének valósulása

Bev.: Mindennek **kezdeté**: Isten... Örök tervek... Ige... És mindezek **örök tengere** is az Isten.

1. Isten indít és gazdagít.

2. Isten a tevékenykedés után hazavár.

Bef.: Így fogjuk egybe: emberiség élete és az egyes ember élete is ezen a síkon mozog.

2. beszéd: A lelki nagykorúság

Bev.: Bemutatandó az élet fejlődésének képe. Minél fejlettebb életünk, annál nagyobb felelősséget hordoz a lelkünk.

1. Természetfelettien élő az Isten.

2. Minden erővel tökéletesedjék az ember.

Bef.: Minél tökéletesebbek vagyunk, annál inkább hasonlítunk az égi Atyához. Lám! **Személyes hasonlóságot szül a felelős, kegyelemmel dolgozó munka.**

3. beszéd: Az emberlélek ébredése

Bev.: Mít tudott magáról Ádám a bűne előtt és mire „ébredt” a bűn után?

1. Mire ébredt Ádám?: a sötétségre!

2. Mire ébred a megváltott ember?: az égi fényességre!

Bef.: Jusson el ahhoz a gondolathoz, hogy milyen lesz az örök ébredésünk?!

4. beszéd: A Megváltó műve

Bev.: Bevezetésünk az elveszett „lélek paradicsom” színezését adja. Ki és hogyan szerezte vissza? (Pl. Milton: „Az elveszett paradicsom”)

1. Isten adta „paradicsomot” visszaszerezte a Megváltó.

2. De áldott munkával szökkentse tavasszá a megváltott.

Bef.: A lélekszentélyem oltára elé tette a Megváltó égi kegyelmét; csak legyek „áldozó pap”, aki életté alakítja az isteni ajándékot (Figyelem! Hasonlatképpen alkalmazható: égi talaj a kegyelem, ebből sarjadjon az ég számára az ember életvirága).

5. beszéd: A kegyelem döntő ereje

Bev.: Emeljük ki, hogy Isten mindenben diadalt arat. Tehát még a kegyelemosztás ajándékában is.

1. Van sodró: „gratia efficax”!

a) Praedestinatio – ad salutem.

b) Adductio – ad salutem. Ez biztosan hazasegít.

2. De mindenki számára van: gratia sufficiens.

a) Mindenki üdvözülhet.

b) Csak használja a kapott kegyelmeket.

Bef.: Fogjuk egybe a tételt imígyen: vannak olyan „választottak, akiket sodor az Isten kegyelme, de a lélekszabadság minden birtokosa, minden ember szabadon tevékenykedve lehet az Úr kegyelméből „Istennek fia és Krisztus örököse”.

*

III. beszédlánc címe: Az Isten fogadott fiainak diadala

Ez a beszédlánc azt akarná kimutatni, hogy miben áll az „Isten fiainak” győzelmes élete? – Talán azt is mondhatnám: az élet nagy állomásain át akarnók igazolni, hogy milyen szent és boldogító élet-tartalom az „istenfiúság” égi kegye. – Lássuk most ezeket egyenként.

1. beszéd: Győzött a földön (bűnök felett!)

Bev.: Fejtegetjük, hogy az ösztönök feletti győzelem elszakít a földiek túlzó élvezetétől és odafűz az Istenhez.

1. A lélekben győző – erős ember.

2. Az „erős ember” – boldog ember.

Bef.: Vezessük le azt a gondolatot, hogy a bűnök feletti győzedelmeskedő a lélek szabad embere!

2. beszéd: Kivirágzott a földön (erénybe szökkent élete!)

Bev.: Kérdezzük, vajon elégséges-e, hogy csak a bűn ellen küzdve, így negatív legyünk az élet győztesei?

1. Természetes készségeidet is érvényre juttasd.

2. Természetfeletti kegyelmeidet életvirágba fakaszd!

Bef.: Rajzoljuk meg a „szent ember” képét, állítsuk híveink elé azok életét, kik erényvirágba borulva mutatják az **isteni ember boldog életét**.

3. beszéd: Gazdagon kopogtatott az örök kapukon

Bev.: Rajzoljuk meg az erényvirágzásból égi kapuk elé jutó lélek képét.

1. Kincsekkel gazdagon kopogtat (okos szűzek).

2. Égi kincseivel boldogan jelentkezik.

Bef.: Ismertessük a 23. zsoltár 9. sorát: „Tárujlatok fel, hatalmas kapuk, tárujlatok fel, örök kapuk, hadd vonuljon be a dicsőség királya!” (23. Zsolt.9).

4. beszéd: Boldogító ítéletet mondott a Bíró

Bev.: Állapítsuk meg: ez az életállomás az egész örökkévalóság vágány-állítása.

1. Isteni volt az élet.

2. Boldogító lett az ítélet.

Bef.: Fogjuk egységbe ezt a tételt mondván: qualis via terresteis, talis aeterna.

5. beszéd: Istenatyával él a boldog fiú

Bev.: Kérdezzük, hogy hogyan közelíti meg emberi elménk az örök boldogságot?

1. Isten kinyilatkoztató szavai alapján a szeretet diadalának tudjuk.

2. Rezonáló lelkünk sugallatával a személyes kapcsolat (Isten és ember!) „színről-színre látható” örömeit sejtjük.

Bef.: Színeztessék ez a hasonlat: a boldogító otthonba (örök otthon!) tért az élet vándorútjáról hazatért „isteni gyermek”.

* * *

– **Szilveszter előtti vasárnapra** szóló beszédlánc akkor alkalmazható, ha december 31-e vasárnapra esik, és így a délelőtti beszéd **előfutama** lehet a **délutáni hálaadásnak**. – Az egységes tétel címe a következő lehetne: Miért központi gondolat az Úr tanításában az **újjászületés** hirdetése?

Ez a kérdés pedig azért vehető fel egyszerre az évzárást diktáló **szilveszteri vasárnap** délelőttjén és délutánján, mert az év utolsó napja **leszámolást** hirdet, és így a **tárgyi** rész és a **módszertani** kérdés is egy napon letárgyalható. –Lássuk most egyenként.

1. (vasárnap délelőtti) beszéd: Az élettisztulás csodája

Bev.: Bölcsék vitáját írja le az egyik író: miért és hogyan lehetséges, hogy állandó tisztulást hirdet az Evangélium? Sőt a Mester Édesanyja is eleget tesz a tisztulási törvénynek... A **legenda szerint** jött az Álom, és erre „látva látott” és „hallva hallott” a tudósok gyülekezete... Mit láttak és hallottak az **álom országában**?

1. Megjelentek – az élettelen tárgyak és a lélektelen élők.

a) A forrás, a „Delta” és a tenger. Mit mutattak? Tiszta volt, szennyes lett, majd **megettisztult**.

b) A növények és állatok. Fejlődtek, gyengültek, végül **tiszta** alakot mutattak.

c) A szőlőtöke és itala. Szép volt a fűrt, sárgás-szürkés lett a must, és végül csillanó itallá vált a **megettisztult** ital.

2. Megjelentek az emberek.

Ezek is így jelentkeztek. Tiszták voltak a gyermekek...

a) Jöttek a botladozók... Azután **megerősödtek**.

b) Jöttek a gonoszok... Azután **megettisztultak**.

c) Egészségesek után következtek a betegek... Ezek is **életerősek** lettek.

d) Tudósokat tudatlanok követték, de végül ezek is fényben **fényeskedtek**.

Bef.: Felébredtek a vitázók. És mit tanultak? A tisztulás örök törvény! És ez a törvény áll az emberre is. Ezért van az **újjászületés!** Ezért van az új lendület, a vita nova! De persze ez az Isten szeretetéből **teljes átalakulás**. Gyökérzetben: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). Az eredmény tartalma pedig ez: „Aki szeret engem, az megtartja tanításomat, Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). – Az élet utolsó napját az év utolsó napján prelúdiumbozza az a gondolat, hogy Evangélium jelezte **„tisztulás”** legyen a mi lelkünk tisztulása és Istennel való gazdagodása.

2. (vasárnap délutáni: szilveszteri hálaadó) beszéd: Módozatokat keres a tisztuló ember

Bev.: A lepergett év sok élményről beszél... Rétegek a földön... gyűrük a fán... Van kopás és pusztulás is. – Hogyan lehet állandó és örök tisztulással sodródó és **örök gyűrűt** növesztő az ember?

1. Az anyagiasságból felemelkedéssel...

2. Isteni kegyelmekkel való gyarapodással.

Bef.: Így lesz „örök gyűrű” az ember, akiben megvalósul az igazi lélektisztaság: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

* * *